

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Bełzy
w Bydgoszczy

BIBLIOTEKARZ KUJAWSKO-POMORSKI

NR 2 (63) 2024

BYDGOSZCZ 2024

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Lucyna Partyka - przewodnicząca
Beata Malczewska
Karolina Stanek

Półrocznik ukazuje się od 1993 roku

Redakcja
85-034 Bydgoszcz, ul. Długa 39, tel./fax (52)328-73-90
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy
w Bydgoszczy

nakład 100 egz.

ISSN 1640-7164

Spis treści

ANNA RZEŹNIK:

Filigryny ze starodruków Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy..... 5

KATARZYNA GAŚSIOR, PATRYCJA BOKIEJ:

Tydzień Bibliotek w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 16

BARTOSZ WIŚNIEWSKI:

Bohaterowie. Bandyci. My 23

OLGA GRALAK-ĆWIKŁA:

Drogi do niepodległości 27

IWONA CYNARZEWSKA:

„Naszymi tryftami na ciafrody” 31

PAULINA SKIBIŃSKA:

Czego oczekuje młodzież od Biblioteki? 35

KATARZYNA MODRZEJEWSKA:

Wakacyjny pamiętnik młodego odkrywcy 38

EWELINA ZAJĄC:

X Biesiada Myśli Poetyckiej w Bydgoszczy 42

MONIKA PIEKARSKA:

Nowa siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej w Świekatowie 45

GRAŻYNA KOWALSKA:

Półka z regionaliami 48

LUCYNA PARTYKA:

Co sływać w DKK: styczeń – czerwiec 2024 rok 52

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH

powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, nakielskiego, sępoleńskiego, świeckiego, tucholskiego, żnińskiego 59

JAK TO ROBIĄ INNI (aktywne formy uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu)	90
JUBILEUSZ 75-LECIA DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W SADKACH	100
JUBILEUSZ 75-LECIA DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ROGOWIE	101

**FILIGRANY ZE STARODRUKÓW
WOJEWÓDZKIEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IM. DR. WITOLDA BĘŁZY W BYDGOSZCZY**

Znak wodny, a konkretnie rzecz ujmując filigran¹, wodianoj znak, watermark², filigrane – od zawsze budził zainteresowanie kolekcjonerów, ale przede wszystkim badaczy, historyków sztuki, kultury, czy paleografów. Jego powstanie datuje się na ok. XIII wiek, a jego kolebką była włoska miejscowość Fabriano³.

W Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Bęłzy znajdują się również bardzo ciekawe przykłady filigranów. Odnaleziono je na kartach starodruków przechowywanych w Dziale Zbiorów Specjalnych. Przykuwają one uwagę czytelnika nie tylko ze względu na swe estetyczne, ale i oryginalne wykonanie. Prezentacja tych filigranów, ukrytych do tej pory w bydgoskich woluminach, jest przedmiotem niniejszego artykułu. Temat zajmujący, jednakże częstokroć marginalizowany. Celem tej pracy jest popularyzacja zagadnienia, a także stworzenie ogólnodostępnego materiału do specjalistycznych badań dla ekspertów od filigranistyki.

Z biegiem lat pasjonaci i uczeni chcieli usystematyzować zdobytą wiedzę na temat filigranów. Zaczęły powstawać tzw. katalogi filigranów, w których prezentowano, zestawiano i opisywano znaki wodne. „O bogactwie i zróżnicowaniu dawnych znaków wodnych świadczy choćby ich klasyfikacja zaproponowana przez jednego z prekursorów filigranistyki Émile’a Josepha Labarre’a. Filigrany mają dzielić się na:

- 1) przedmioty codziennego użytku i pracy
- 2) broń
- 3) zwierzęta, chimery
- 4) motywy floralne
- 5) imiona, nazwiska, inicjały
- 6) figury geometryczne i architektoniczne

¹[Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu Biblioteka -r1965-t5-n57-s255-316.pdf \(muzhp.pl\)](#) ; data dostępu: 12.03.2024.

² [Watermarks: New ways to see and search them - The National Archives blog](#); data dostępu: 26.02.2024.

³ W. Faber, *Sztuka znaku wodnego : przerysy znaków wodnych z dokumentów przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*. T. 1, cz. 1, Zbiory Oddziału III, archiwa rodowe i zbiory prywatne, Warszawa: Foto Liner, 2010, s. 14.

- 7) herby
- 8) znaki władzy
- 9) ciała niebieskie
- 10) części ciała
- 11) części strojów.”⁴

Prace badawcze przeprowadzone w bydgoskiej WiMBP na zbiorze dzieł pochodzących głównie z XVIII wieku, pozwalają na poszerzenie stanu wiedzy. Warto w tym miejscu nadmienić, że wśród znaków wodnych wyróżniamy filigrany główne oraz pomocnicze. Do tej drugiej grupy należą filigrany literowe. Nieraz występowały filigrany wraz z inicjałami oznaczającymi np. właściciela papierni, bądź władcę na którego ziemiach działała dana papiernia, czy w końcu nazwę wydawcy danego dzieła, inicjały czerpalnika bądź samą czerpalnię⁵. Pojawiały się także całe słowa, np. nazwy miast.

Papiernicy (zarządcy) i ich papiernie (młyny papiernicze / czerpalnie papieru) stanowili bardzo ważny element w życiu społeczeństwa. Z upływem czasu wytwarzane tam filigrany zyskały na znaczeniu, m.in. w handlu (np. ochrona dzieł przed fałszerzami). Uważano taką nowinkę techniczną za bardzo pragmatyczne narzędzie. Choć i nie zawsze, bowiem zdarzało się i tak, że nakładca nie życzył sobie ich umieszczenia. Powód był jednoznaczny, nieraz druk stawał się mniej czytelny.

Co jeszcze zawdzięczamy znakom wodnym, a właściwie ich bardzo dobrej znajomości? Filigrany pozwalały niegdyś, ale także i w dzisiejszych czasach, określić drogi handlu poszczególnymi rodzajami papieru. Ponadto filigrany pomagają badaczom ustalić czas powstania niedatowanych rękopisów i druków. Natomiast „historycy sztuki i badacze wyrobów przemysłu artystycznego posługują się nimi przy sprawdzaniu autentyczności starych sztychów i przy określaniu pochodzenia ozdobnych, skórzanych opraw (...). Znaki wodne stają się za to w coraz większym stopniu przedmiotem zainteresowania historyków sztuki z racji swych walorów artystycznych. (...) Według A. Kapra motywy znaków wodnych

⁴ Piotr Kołpak, *Ogród Holandii w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie*, [W:] CYFROWE ARCHIWUM ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ ([Sakralne Dziedzictwo Małopolski \(upjp2.edu.pl\)](http://SakralneDziedzictwo.Malopolski.upjp2.edu.pl)), data dostępu: 12.03.2024.

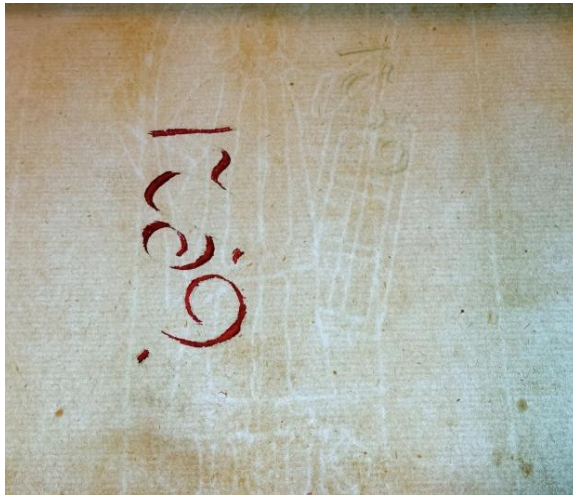
⁵ *Watermarks & Foolscaps: Exploring the History of Paper Production - Alembic Rare Books* ; data dostępu: 26.02.2024.

odzwierciedlały ducha czasu i umysłowość twórców. Można wśród nich rozpoznać wpływy różnych stylów poszczególnych epok”⁶.

Ze względu na ograniczoną ilość miejsca w niniejszej pracy zostaną pokazane najciekawsze filigrany z naszych bydgoskich woluminów. Aby przejść do prezentacji wspomnianych znaków wodnych, warto tu jeszcze napisać kilka słów o uznanym polskim uczonym Włodzimierzu Budce (1894-1977). „Ochrzczono” go mianem ojca polskiej filigranistyki. To właśnie dzięki jego staraniom rozpoczęto na szerszą skalę poszukiwania znaków wodnych zarówno w starych drukach, jak i w starych dokumentach, np. w archiwach.

Okazy umieszczone w zbiorze XVIII-wiecznych starodruków bydgoskiej WiMBP mogą przyczynić się do procesu identyfikacji oraz integracji często rozproszonych danych dotyczących znaków wodnych. Symbole te są przede wszystkim zachowane w dość dobrym stanie i w większości bardzo wyraźne. Przypominają w delikatny, acz dobitny sposób o dawnych dziejach i ludziach, z nimi związanych.

W bydgoskich starodrukach widnieją następujące znaki wodne:
- mężczyzna ze sztalugą wraz z ręcznie wpisanym rokiem 1759 (?):

⁶ Stanisław Żurowski, *Znaki wodne piapiernictwa wielkopolskiego XVI-XIX w.*, [W:] Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Biblioteka 5/57, 255-316, s. 7, data dostępu: 25.04.2024.

(Syg. 93.1904/1) – „Leben grosser Helden: des gegenwärtigen Krieges. T. 1 / gesamlet von Dr. Carl Friedrich Pauli”. Halle: bey Christoph Peter Francken, 1759;

- orzeł w koronie w różnych wariantach, np. Syg. 187.1904 – „Compte rendu aux nations: Ou requête au Roi, par Mr. De Calonne”. Londres: [wydawca nieznany], 1788; Syg. 1988.1904/2 – „Schriften. T. 2 / von Helfrich Peter Sturz”. Leipzig: bey Weidmanns Erben und Reich, 1782);

- korona uwieńczona krzyżem, np. Syg. 608.1904/1 – „Mémoire sur l'Administration des Finances de l'Angleterre, depuis la Paix. T. 1 / ouvrage attribué à M. Grenville, Ministre d'Etat, chargé de ce Département dans les années 1763, 1764 & 1765”. Londres: [wydawca nieznany], 1768;

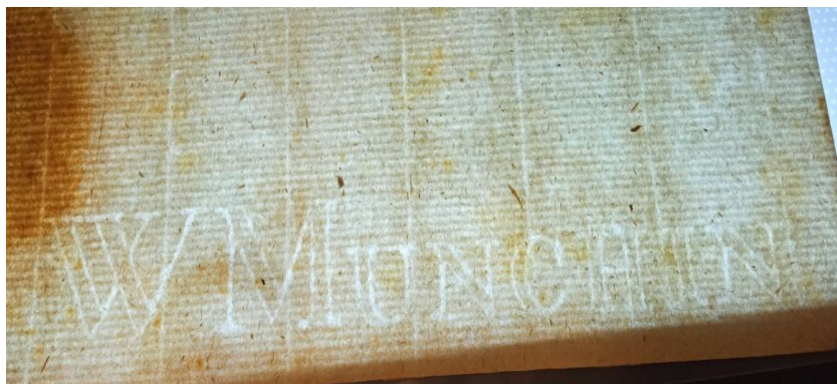
- liść paproci bądź drzewo iglaste (?) :

(Syg. 647.1904/3, Syg. 647.1904/4) – „Des Pausanias ausführliche Reisebeschreibung von Griechenland: aus dem Griechischen übersetzt und mit Anmerkungen erläutert von Johann Eustachius Goldhagen, Rektor der Domschule zu Magdeburg. T. 3 i T. 4 / P. Pausanias”. Zweyte verbesserte Ausgabe. Berlin: bey C. G. Schöne, 1799;

- dwugłowy orzeł trzymający w szponach berło i miecz – na popiersiu z literą „F”, np. (Syg. 736.1904/1) – „Umständliches Lehrgebäude der Deutschen Sprache, zur Erläuterung der Deutschen Sprachlehre für Schulen. T. 1 / Von Joh. Christoph Adelung”. Leipzig: verlegt Johann Gottlob Immanuel Breitkopf, 1782;

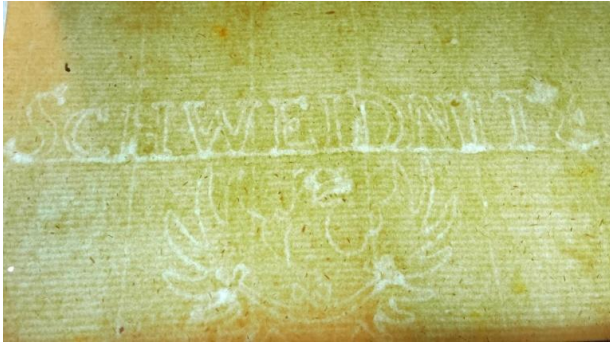
- napis – „W Munchin”:

(Syg. 1717.1904/1) – „Allgemeine Geschichte der Jesuiten vom dem Ursprunge ihres Ordens bis auf gegenwärtige Zeiten: T. 1 / Peter Philipp Wolf”. Zürich: Orell, Gessner, Füssli und Comp., 1789;

- słowo „KOENIGSWALDE C” z dolną połową orła, trzymającego w szponach miecz i berło (?), oraz w tym samym dziele na ostatniej karcie popiersie orła z literami na środku JR (?) również z mieczem i berłem, np. Syg. 554.1905/2 – „Lucii Apuleji Madaurensis Platonici Philosophi Opera Ad Optimas Editiones Collata: Praemittitur Notitia Literaria Studiis Societatis Bipontinae. Vol. 2”. Biponti: Ex Typographia Societatis, 1788.

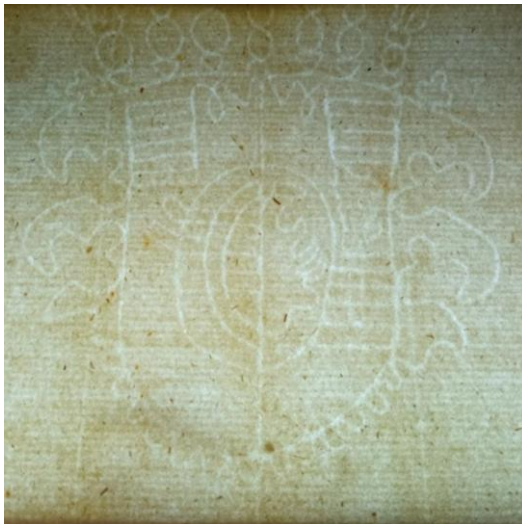
- napis „SCHWEIDNITZ” (ŚWIDNICA) wraz z orłem:

(Syt. 1730.1904/2) – „Histoire de la Réformation: ou Origine Et Progrès Du Luthéranisme: Dans l'Empire & les États de la Confession d'Augsbourg, depuis 1517 jusqu'en 1530. T. 2 i T. 3 / Ouvrage posthume de M. Isaac de Beausobre”. Berlin: chez François De La Garde, Libraire, 1785;

- słowo – „4 a NORMAL 4 a” (Syt. 1760.1904) – „Charles IX: ou l'ecole des Rois; Tragédie / par Marie-Joseph de Chénier”. A Paris : chez Bossange et Compagnie, Commissionnaires en Librairie, rue des Noyers, n°. 33; Et Nantes: chez Louis, Libraire, place de Louis XVI, 1790 (De L'Imprimerie De P. Fr. Didot Jeune, [1790]);

- herb:

(Syg. 4220.1904) – „Sophoclis Tragoediae, in usum Scholarum, Ad Exemplar Brunckianum Diligentissime Expressae”. Halae Saxonum: impensis Orphanotrophi, 1790;

- inicjały “LB” otoczone liśćmi laurowymi (?), a nad nimi korona (Syg. 3743.1904/1) – „Voyage du jeune Anacharsis en Grèce: dans le Milieu du Quatrième siècle avant l'ère vulgaire. T. 1”. Paris: Chez De Bure l'aîné, Libraire de Monsieur Frère du Roi, de la Bibliothèque du Roi, et de l'Académie Royale des Inscriptions, hôtel Ferrand, rue Serpente, n°6, 1789;

- idący jeleni, a pod nim słowo „DERNIZ”:

(Syg. 3539.1904/1) – „Allgemeine Geschichte der Christlichen Kirche nach der Zeitfolge. T. 1 i T. 3 / von D. Heinrich Philipp Konrad Henke”. Vierte, durchaus verbesserte und beträchtlich vermehrte Auflage. Braunschweig: Verlag der Schulbuchhandlung, 1800;

(Syg. 3539.1904/3) ;

- słowo – „ F WILHELM III” (np. Syg. 3816.1904/2 – „A complete dictionary of the English language: both with regard to sound and meaning: one main object of which is, to establish a plain and permanent standard of pronunciation. To which is prefixed a prosodial grammar. Vol. 2 / by Thomas Sheridan, A. M.” . London: printed for Charles Dilly, in the Poultry, 1790) ;

-litera „W” z koroną (Syg. 939.1904/2, Syg. 939.1904/6) – „Geschichte von Frankreich seit der Stiftung der fränkischen Monarchie in Gallien: durch den königlichen französische Geschichtschreiber Vom Jahre 716. bis 877: Mit Kupfern und Münzen. T. 2 / Pater Gabriel Daniel von der Gesellschaft Jesu”. Nürnberg: auf Kosten der Raspischen Buchhandlung, 1756 ;

- słowo – „FINDE” w ramce (Syg. 3822.1904/1) – „La Gerusalemme liberata. Tomo I / di Torquato Tasso”. Edizione Quarta. Parigi: Presso G. C. Molini, Libraio rue du Jardinet, 1783 ;

- stojący w otoku koronowany lew, trzymający w prawej łapie snop zboża / zwinięty dokument (?), a w lewej berło (?), na okręgu znajduje się sentencja: "Libertate pro Pat[ria] ...":

(Syg. 41.1904) – „Schriften über das Armenwesen: mit den nötigen Erläuterungen / Johann Georg Büsch”. Hamburg: bei Benjamin Gottlob Hoffmann, 1792 ;

- biegnący koń (Syg. 86.1904/2) – „Staatswirthschaft oder Systematische Abhandlung aller Oeconomischen und Cameral-Wissenschaften, die zur

Regierung eines Landes erfordert werden. T. 2 / Johann Heinrich Gottlobs von Justi". Leipzig: Verlegts Bernhard Christoph Breitkopf, 1755:

- inicjały „CR” (?);
- słowa – „J HONIG & ZOONEN”:

(Syg. 3719.1904/1, Syg. 3719.1904/3, Syg. 3719.1904/4) – „The history of Tom Jones, a foundling: In four volumes. Vol. I, Vol. III i Vol. IV / By Henry Fielding, Esq.”. Basil: Printed for J. L. Legrand, 1791;

Mimo, iż nie wszystkie nasze bydgoskie filigrany są aż tak efektowne, jak ich inne krajowe czy zagraniczne odpowiedniki, to i tak bardzo się

wyróżniają. Stanowią pewnego rodzaju pamiątkę po dawnych czasach, które dobrze jest nosić w pamięci. Ich obecność nie tylko wzbogaca tutejsze starodruki, ale jest także świadectwem rozwoju papiernictwa. Niestety bywa i tak, że stan znaków wodnych nie pozwala na pełną identyfikację, gdyż nie sposób określić danego wyobrażenia czy wizerunku. Niekiedy występuje słabo czytelny bądź nawet zatarty obraz, napis czy inicjały. Wówczas trudno o precyzyjne ustalenie, co skrywa dany wolumin. Niektóre filigrany zostały mocno przycięte i są widoczne jedynie w sposób fragmentaryczny. Jest to poniekąd rezultat składania danej księgi.

Podsumowując, filigrany jako część spuścizny dziedzictwa kulturowego, zgromadzonego również i w bydgoskiej Bibliotece wymagają dalszej wnikliwej obserwacji. Stanowią interesujący przykład łączenia celów handlowych z celami społecznymi. Dają nam wdzięczne pole do dalszych działań edukacyjnych i kulturalnych. Są one w dalszym ciągu ciekawą ścieżką komunikacyjną. Można powiedzieć, że w dalszym ciągu budują historyczną tożsamość woluminów. Filigranów jest całkiem sporo, ale w zasadzie większość prezentuje odrębne motywy. Dlatego dzięki tej zachowanej różnorodności, możemy podziwiać niezwykle kunszt pracy czerpalników. Kreatywność rzemieślników, jaka w nich drzemie, jest wręcz niewyczerpana. Jeszcze raz spoglądając na te znaki wodne, z powodzeniem możemy podkreślić iż oparły się niszczącemu działaniu czasu i nic nie straciły ze swej artystycznej wartości. Filigrany umieszczone w starodrukach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki w Bydgoszczy skrywają być może jeszcze niejedną tajemnicę. Niepodważalnym faktem jest również to, że stanowią interesujące znalezisko, swego rodzaju ogniwo łączące przeszłość z teraźniejszością. Czas pokaże, czy w niedalekiej przyszłości opowiedzą nam dalsze niezwykle historie.

Bibliografia:

1. Faber W., *Sztuka znaku wodnego : przerysy znaków wodnych z dokumentów przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*. T. 1, cz. 1, Zbiory Oddziału III, archiwa rodowe i zbiory prywatne, Warszawa: Foto Liner, 2010.
2. Muszkowski J., *Życie książki*, wyd. Wiedza-Zawód-Kultura, Kraków 1951.
3. Siniarska-Czaplicka J., *Katalog filigranów papierni polskich 1500-1800*, Łódź 1983.
4. Szyndler B., *I książki mają swoją historię*, Warszawa 1982.

5. Zeszyty_Naukowe_Uniwersytetu_im_Adama_Mickiewicza_w_Poznaniu_Biblioteka-r1965-t5-n57-s255-316.pdf (muzhp.pl); data dostępu: 12.03.2024.
6. *Watermarks: New ways to see and search them – The National Archives blog*; data dostępu: 26.02.2024.
7. Kołpak P., *Ogród Holandii w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie*, [W:] CYFROWE ARCHIWUM ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ (Sakralne Dziedzictwo Małopolski (upjp2.edu.pl), data dostępu: 12.03.2024.
8. *Watermarks & Foolscaps: Exploring the History of Paper Production - Alembic Rare Books*; data dostępu: 26.02.2024.
9. Żurowski S., *Znaki wodne papiernictwa wielkopolskiego XVI-XIX w.*, [W:] Zeszyty Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Biblioteka 5/57, 255-316, s. 7, data dostępu: 25.04.2024

Katarzyna Gąsior
Patrycja Bokiej

**TYDZIEŃ BIBLIOTEK W BIBLIOTECE
UNIwersYTETU KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY**

Ogólnopolski Tydzień Bibliotek to coroczna akcja zapoczątkowana przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w 2004 roku. Celem tej inicjatywy jest promowanie bibliotek, bibliotekarzy oraz czytelnictwa. Zwykle wydarzenie rozpoczyna się 8 maja – w święto bibliotekarzy (Dzień Bibliotekarza), a kończy 15 maja. Charakter imprezy jest różny w zależności od indywidualnych pomysłów pracowników instytucji angażujących się w akcję. Stałym i wspólnym w całej Polsce motywem przewodnim jest wybierane każdego roku na drodze konkursu hasło oraz plakat. Materiały te są dostępne przed wydarzeniem na stronie internetowej organizatora czyli Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, do pobrania bezpłatnie⁷. Tegoroczna, XXI edycja, odbyła się pod hasłem: „Biblioteka – miejsce na czasie”. Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy włącza się w obchody Tygodnia Bibliotek od 2022 roku, organizując wiele ciekawych inicjatyw. Każdego dnia odbywają się wówczas w księżnicy liczne wykłady, spotkania autorskie, czy też wystawy. Prelegentami są pracownicy uniwersyteckiej biblioteki oraz pracownicy naukowcy uczelni.

Pierwszy dzień tegorocznego Tygodnia Bibliotek zainauguował dr Kazimierz Adamczyk⁸, wykładowca oraz wieloletni pracownik Biblioteki UKW. Prezentacja pt. „Słowenia – mały kraj wielkich możliwości” stanowiła relację z jego prywatnej tegorocznej wycieczki. Na szlaku podróżniczym dr K. Adamczyka znalazły się m.in.: Celje, Skofja Loka, Bled, Wąwóz Vintgar, Wodospad Savica, Planica, Jaskinia Postojna czy Zamek Predjama. Czymże byłaby wycieczka bibliotekarza bez odwiedzenia biblioteki? Nie zabrakło więc ciekawostek o znajdującej się w stolicy Słowenii Lublanie

⁷Ogólnopolski portal bibliotekarski SBP [online], [dostęp 25.08.24.], [dostępny w World Wide Web:
<https://www.sbp.pl/corobimy/konkursy/tydzienbibliotek?highlight=WyJ0eWR6aWVuIiwiYmliBGlvdGVrII0>]

⁸Wykaz pracowników Biblioteki UKW [online]. [dostęp: 20.08.24]:
<https://biblioteka.ukw.edu.pl/struktura-i-pracownicy/>.

Bibliotece Narodowej i Uniwersyteckiej oraz Bibliotece Instytutu Fizyki Doświadczalnej Marii Curie z włoskiego Triestu. Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka w Lublaniu jest największą biblioteką Słowenii, zrealizowaną według projektu Jože Plečnika, jednego z najwybitniejszych architektów Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku. Biblioteka stała się biblioteką uniwersytecką po 1919 roku. Z uwagi na niewystarczającą powierzchnię zmuszona jest w celu przechowywania zbiorów wynajmować pomieszczenia na mieście. Wnętrza sal biblioteki zostały zaprojektowane z materiałów z odzysku - rury, kable itp. Jak głosił tytuł prezentacji, Słowenia - choć mały kraj, ma sporo do zaoferowania turystom.

Tego dnia odbyła się również prezentacja pracownika Biblioteki UKW Krzysztofa Wieprzyckiego pt. „Leonardo da Vinci. Garść faktów i mitów o sławnym człowieku renesansu”. Prelegent przybliżył życiorys jednego z największych malarzy, wzbogacając go o nieznane dotąd fakty i ciekawostki. K. Wieprzycki od kilku lat intensywnie studiuje dzieło i życie Leonarda da Vinci, wzorując się na nim i jego twórczości. Jest prawdziwym pasjonatem. Publiczność również została zaangażowana, bowiem należało zastanowić się, a następnie spróbować zbudować most z... wykałaczek. Prezentację urozmaicił filmik pokazujący współczesne wyobrażenie Leonarda jako mężczyzny w średnim wieku.

Późnym popołudniem odbył się wernisaż pt. „Magia koloru” Danuty Antas-Woźniewskiej oraz Andrzeja Bączkowskiego, który w Bibliotece UKW miał swój debiut. Ekspozycja, prezentująca najnowszy dorobek twórcy obojga artystów, nosiła tytuł „Magia koloru”, bowiem wystawione prace cechowały wyraziste, wesołe, nasycone światłem barwy. Danuta Antas-Woźniewska gościła w bibliotece już po raz czwarty. Sympatycy bibliotecznych spotkań ze sztuką mieli okazję podziwiać już wcześniej jej niezwykle fotografie (głównie drzew i wody), rysunki i abstrakcyjne prace malarskie. Tym razem zaprezentowała nasycone kolorami, niezwykle energetyczne obrazy przyrody, która jest dla niej nieustannym źródłem natchnienia. Wśród prezentowanych prac znalazły się m.in.: „Strumień”, „Świt w ogrodzie” czy „Drzewo Życia”. Eksplozja barw w twórczości Danuty Antas-Woźniewskiej jest tym bardziej znacząca i zaskakująca, że artystka w przeszłości zajmowała się głównie grafiką i rysunkiem. Od kilku lat natomiast eksperymentuje z malarstwem, w którym stawia na kolor.

Bohaterem spotkania był także Andrzej Bączkowski, debiutujący w Bibliotece UKW w roli twórcy. Od wielu lat zajmuje się on m.in. projektowaniem graficznym. W dziedzinie sztuki jest samoukiem. Zaprezentowane na wystawie akwarele i rysunki piórkiem oraz tuszem sprawiały wrażenie bardzo dojrzałych i artystycznie dopracowanych. Zachwycał zwłaszcza cykl akwareli, przedstawiających bydogoską Wenecję.

Na uwagę zasługiwały także wykonane w tej trudnej technice kwiaty, m.in. „Lilie” czy „Kwiat przyszłości”. Uśmiech i zachwyty wywoływały barwne, pełne humoru prace z cyklu „Toruńskie anioły”, przedstawiające zabawne figurki znajdujące się na ulicach i w oknach mieszkań toruńskiej starówki. Podczas wernisażu A. Bączkowski opowiedział o sobie i swoich artystycznych dokonaniach. Jego prace, podobnie jak obrazy Danuty Antas-Woźniewskiej, są „magiczne”. Tę magię tworzą kolory. To one sprawiają, że odbiorca odczuwa radość i przyływ energii. A. Bączkowski przytoczył też słowa piosenki Ewy Bem: „Żyj kolorowo, marzenia najbarwniejsze miej”.

Dr Monika Deja z Wydziału Psychologii UKW⁹ przybliżyła nam swoją już kolejną podróż w ramach wolontariatu, tym razem do Ameryki Południowej. Wykład ten prezentował osobiste wspomnienia oraz poruszające historie, których doświadczyła podczas pobytu w dniach od 5 lipca do 16 sierpnia 2023 r. w domu dziecka Hogar de Niñas San Francisco prowadzonym przez siostry sercanki w Cochabambie (czyt. Kociobambie) w Boliwii. Mieszkają tam dziewczynki w wieku od 2 do 24 lat, które są sierotami, zostały porzucone przez rodziców, doświadczyły zaniedbania, przemocy lub molestowania. Każdego dnia organizowała ona podopiecznym czas wolny (m.in. gry planszowe, kreatywne zajęcia plastyczne). Pomagała wykonywać obowiązki domowe: sprzątanie, pranie, gotowanie. Kiedy mogła, starała się edukować oraz udzielać dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wolontariaty tego typu są dla Moniki Dei, jak sama przyznała, najlepszą decyzją, jaką podjęła. Ponadto wnoszą w życie ogrom doświadczeń, znajomości i przyjaźni, które zostają na długo w pamięci i w sercu.

Następnie Justyna Kubiak z Biblioteki UKW zaprosiła wszystkich do świata poezji na „Imieniny u poetki, czyli lokalne spotkanie z lokalną poezją”. Spotkaniu patronowała Jadwiga Tyrankiewicz. Jej wiersze oraz wiersze innych poetów regionu bydgoskiego posłużyły jako materiał do zastanowienia się: czym jest lokalność w poezji i czym jest lokalność poezji? Czy temat „lokalności” jest znany w literaturze? Co takiego wnosi owa „uniwersalność”? Na te oraz inne pytania udało się odpowiedzieć na spotkaniu.

„Podcasty biblioteczne” oraz „Koty w literaturze” urozmaiciły kolejny dzień obchodów Tygodnia Bibliotek. Katarzyna Gąsior z Biblioteki UKW opowiedziała, na czym polega fenomen podcastów, czego słuchają mężczyźni, a czego kobiety, jakie są najpopularniejsze platformy

⁹Oficjalna strona dr Moniki Deji [online].[dostęp: 27.08.24], [Dostęp: <https://www.ukw.edu.pl/pracownicy/strona/mdeja/>]

do słuchania i czym one się różnią. Dodała, iż istnieje możliwość pobrania odcinka podcastu na telefon i słuchania go również offline, bez obaw o słaby zasięg danych mobilnych. Przedstawiła także top 10 najczęściej słuchanych podcastów przez Polaków w 2023 roku. Tutaj bezkonkurencyjne były podcasty kryminalne. Fakt ten bardzo cieszy, iż nie tylko chętnie sięgamy po książki o tej tematyce, ale równie częściej dokonujemy ich wyboru do odsłuchania. Najważniejszym punktem prezentacji były przykłady podcastów bibliotecznych, które swoje miejsce znajdują w wielu typach bibliotek.

Anna Kolińska (Biblioteka UKW) nie byłaby sobą, gdyby o kotach słów paru nie powiedziała, bowiem jest miłośniczką kotów. Tematem wystąpienia były koty w literaturze. Prelegentka w ciekawy sposób przybliżyła nam autorów, którzy uczynili koty pierwszoplanowymi bohaterami. Byli to m.in. Lewis Carroll, Wisława Szymborska, Jan Brzechwa, Sidonie Colette, Krzysztof Kamil Baczyński. Podkreśliła, że koty nie są jedynie zwierzętami, a literacka wyobraźnia jest fascynująca i tajemnicza. Życie kotów także. Prezentację wzbogacały zabawnie przerobione, autorskie zdjęcia naszej koleżanki z jej prywatnymi kocimi przyjaciółmi – Lucy i Sadie. Anna Kolińska prowadzi Dyskusyjny Klub Książki zarówno w Bibliotece UKW, jak i w Bibliotece Psychologicznej UKW, w tej drugiej pod nazwą „Psychologiczne Inspiracje Literackie”. Spotkania odbywają się raz w miesiącu.

W poniedziałek, 13 maja, Patrycja Bokiej przygotowała prezentację „Dzieje i współczesność bibliotek: jak zmieniała się rola instytucji bibliotecznych wraz z rolą bibliotekarzy”. O dziejach bibliotek można dużo mówić, ale w prezentacji zostały omówione najistotniejsze kwestie dotyczące historii bibliotek i bibliotekoznawstwa, w celu ich przypomnienia. Następnie poruszono najważniejsze kwestie dotyczące współczesności bibliotek. Prezentacja skupiona była także na zawodzie bibliotekarza - przybliżono zarówno stereotypy, jak i kompetencje. Bibliotekarz przyszłości stanie się specjalistą w zakresie poszukiwania informacji, tzw. infobrokerem. Może także zostać uznany za menadżera informacji. Będzie musiał wykazać się dużymi kompetencjami zarówno językowymi, jak i technicznymi oraz wykazywać się szybkością w udzielaniu informacji. W każdej z części wykładu zahaczono o przyszłość, gdyż jest to aspekt najczęściej badany przez specjalistów Dziejów i Historii Bibliotek.

Kolejnego dnia obchodów Tygodnia Bibliotek swój wykład wygłosiła Dyrektorka Biblioteki UKW – dr Aldona Chlewicka-Mączyńska. Prezentacja „Kultura studencka w Bydgoszczy” przeniosła nas do lat 50. ubiegłego wieku. Przedstawiona została historia kultury studentów po 1945 roku, klubów studenckich, które na ogół mieściły się w budynkach akademickich

oraz ich przykłady. Od 1970 roku przy Wyższej Szkole Pedagogicznej najprężniej działał „Beanus”. Swoje umiejętności rozwijali m.in. Piotr Salaber, Walerian Krenz oraz Józef Elias. Były też kluby studenckie „Hades”, „Loszek”, czy „Zgniot”. Wspomniane zostały również teatry działające przy WSP, np. teatr „Pretekst” utworzony w 1969 roku, „Próba” założony przez Jana Polaka w 1974 roku, „Prosektorium” założony z inicjatywy Radosława Sinczewskiego w 1979 czy „Kalejdoskop”, który powstał w 1983 roku z inicjatywy Marka Zapaśnika. Całości dopełniła prezentacja, ukazująca zgromadzone do tej pory materiały, przechowywane w nowo utworzonej Pracowni Badań nad Kulturą Studencką przy Muzeum UKW¹⁰.

Ostatni dzień obfitował w rozmowy o wizerunku we współczesnych mediach i o komiksach. Dr Aleksandra Rzycka z Wydziału Pedagogiki UKW¹¹ zaprezentowała swój wykład dla młodzieży szkół średnich pt. „Kreowanie wizerunku w dobie nowych mediów”. Wyjaśniła ona na czym polegają różnice między wizerunkiem a tożsamością. Wizerunek jest tym, jak jesteśmy postrzegani przez innych, natomiast tożsamość ukazuje nam to, kim jesteśmy. Młodzież miała również okazję do poznania pojęcia *sharenting*. Dlaczego nie powinno wrzucać się zdjęć swoich dzieci do sieci, ani w ogóle prywatnych zdjęć, jakie mogą być tego konsekwencje, co się dzieje z tymi zdjęciami dalej? Czy są wykorzystywane? Jak w tej sytuacji należy chronić swój wizerunek? Prelegentka przedstawiła również procesy manipulowania wrażeniem, wyjaśniła definicję manipulacji oraz to, jak czuje się osoba manipulowana.

Utworzony w tym roku przez Sławomira Spasiuka Komiksowy Klub Dyskusyjny prężnie działający przy Bibliotece Uniwersyteckiej zakończył obchody Tygodnia Bibliotek 2024. Komiksem, który stworzył przestrzeń dla spotkania vel rozmowy było „Zdarzenie.1908” Jacka Świdzińskiego, laureata 31. gali Paszportów Polityki.

Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej zaprezentowali ofertę swoich usług. Największą popularnością cieszyły się specjalistyczne szkolenia dla studentów i pracowników naukowych, tematyczne kwerendy na zamówienie oraz analizy bibliometryczne. Szkolenia specjalistyczne odbywają się z baz danych typu Legalis, repozytoriów dla Studentów, Młodzieży Szkolnej, Pracowników UKW, a także Seniorów. Prowadzone są

¹⁰Oficjalna strona Muzeum UKW [online].[dostęp 27.08.24], [dostępny w World Wide Web: <https://muzeum-uniwersyteckie.ukw.edu.pl/jednostka/muzeum-ukw/-pracownia-badan-nad-kultura-sj>].

¹¹Oficjalna strona dr Aleksandry Rzyckiej [online].[dostęp 27.08.24], [dostęp: https://www.ukw.edu.pl/pracownicy/strona/aleksandra_rzycka/].

także warsztaty kaligraficzne, a w ofercie dla Pracowników UKW znajduje się sporządzanie kwerend bibliograficznych z zakresu różnych dziedzin. Stworzyło to możliwość uzyskania odpowiedzi, a także nabycia odpowiedniej praktyki przy sporządzaniu tematycznych kwerend bibliograficznych lub analizy cytowań dorobku naukowego, a także sprawnej organizacji dostępu i informacji o źródłach elektronicznych w subskrypcji UKW oraz w Open Access. Poprzez takie działania bibliotekarze mają realną szansę pomocy każdemu, studentowi lub pracownikowi naukowemu zarówno w danej grupie, jak i indywidualnie.

Należy również dodać, iż w nawiązaniu do XXI Tygodnia Bibliotek odbyła się wycieczka. Uczestnikami byli pracownicy Biblioteki oraz Wydawnictwa UKW. Przewodnikiem i organizatorem został dr Sławomir Łaniecki, historyk i regionalista, adiunkt Oddziału Zbiorów Muzealnych UKW oraz autor książki pt. „Nadnoteckie pałace, dwory, folwarki Krajny i Pałuk”. Odwiedziliśmy malowniczo położony w meandrach Noteci i na zboczu morenowym dwór w Chobielinie, gdzie ugościł nas i osobiście oprowadzał Minister Spraw Zagranicznych - Radosław Sikorski. Była to miła niespodzianka dla zwiedzających. Następnie udaliśmy się do miejscowości Samokłęski Duże, które swoją nazwę wywodzą od staropolskiego określenia „sowie kłaskanie” (tłum. sowie pomrukiwanie). Kolejnym etapem naszej trasy była miejscowość Turzyn pod Kcynią. Źródło nazwy wsi pochodzi od zwierzęcia tur. Musiało ono licznie w średniowieczu tutaj występować, bo podobnych nazw w pobliżu jest kilka, np.: Tur czy Turzynek. W opisywanym Turzynie, dwieście metrów od drogi wojewódzkiej, znajduje się pięknie odrestaurowany przez Andrzeja Morawskiego i jego rodzinę dawny turzyński forlward. Nie ma tam pałacu ani dworu, gdyż przez długi czas funkcjonował jedynie folwark oddawany w dzierżawę lub w zarząd przez dawnych właścicieli, m.in. Skórzewskich (siedziba rodowa w Lubostroniu), Rogalińskich (siedziba rodowa w pobliskim Królikowie), czy Kiehnów (siedziba rodowa w sąsiednim Zalesiu). Wśród uczestników wycieczki największe zainteresowanie wzbudziły znajdujące się na terenie gospodarstwa konie. Z Turzyna droga wiodła do Grocholina. Znajdujący się tutaj XVII-wieczny późnogotycki dwór obronny z wieżą przyozdobioną rzeźbą „smoczej ryby” stanowi prawdziwą perłę na mapie architektonicznych zabytków nie tylko naszego województwa, ale w skali całego kraju. Zwieńczeniem wyprawy było malowniczo położone na jednym z najwyższych w Wielkopolsce wzniesień miasteczko Kcynia, które znaleźć się może na liście miejsc do odwiedzenia przez miłośników historii sztuki oraz architektury, gdyż można tu podziwiać budynki pochodzące z XVIII wieku. Wspólnie spędzony czas na jednodniowym wyjeździe w gronie uśmiechniętych osób był świetną okazją do integracji i relaksu. Uwiecznione

na zdjęciach momenty oraz krajobrazy są wspaniałą pamiątką wpisującą się w kronikę Biblioteki.

Biblioteki uniwersyteckie to już nie miejsca, gdzie tylko wypożycza się książki, ale także przestrzenie dla edukacji, kultury oraz integracji międzypokoleniowej, które skupiają się na promocji różnorodnej oferty i spełniają istotną rolę w życiu społecznym. Warto mieć na uwadze np. zagospodarowanie przestrzeni i aranżację wnętrza, nie tylko funkcjonalną, ale także atrakcyjną wizualnie i interesującą. Instytucje biblioteczne tworzą również przestrzenie, w których czytelnicy mogą w ciszy skoncentrować się na lekturze, o czym pisała w swoim artykule „Cisza w bibliotece” Monika Curyło¹². Jest to wbrew pozorom istotna kwestia, ponieważ w dużych, zatłoczonych miastach brakuje obecnie miejsc wolnych od zgiełku i hałasu, gdzie można spędzić czas wolny samemu lub w gronie znajomych.

Bibliografia:

1. Blog biblioteki UKW
<https://zajrzyjodobiblioteki.blogspot.com>
2. Curyło Monika. Cisza w bibliotece jako wartość wspierająca kapitał ludzki [w]: Wojciechowska Maja (red.). *Zarządzanie zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy*. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2016, s. 112–122.
3. Oficjalna strona Biblioteki UKW
<https://biblioteka.ukw.edu.pl/>
4. Oficjalna strona dr Moniki Deji
<https://www.ukw.edu.pl/pracownicy/strona/mdeja/>
5. Oficjalna strona dr Aleksandry Rzyskiej
<https://www.ukw.edu.pl/pracownicy/strona/aleksandrarzyska/>
6. Ogólnopolski portal bibliotekarski SBP
<https://www.sbp.pl/corobimy/konkursy/tydzienbibliotek?highlight=WyJeWR6aWVuIwiYmlibGlvdGVrIl0>
7. Muzeum UKW
<https://muzeum-uniwersyteckie.ukw.edu.pl/jednostka/muzeum-ukw/-pracownia-badan-nad-kultura-s>
8. Wykaz pracowników Biblioteki UKW
<https://biblioteka.ukw.edu.pl/struktura-i-pracownicy/>

¹² Curyło M., *Cisza w bibliotece jako wartość wspierająca kapitał ludzki* [w]: Wojciechowska Maja (red.). *Zarządzanie zasobami niematerialnymi bibliotek w społeczeństwie wiedzy*. Warszawa 2016, s. 112-122.

BOHATEROWIE. BANDYCI. MY

Dzięki dotacji uzyskanej w ramach ogólnopolskiego konkursu „Powstanie Styczniowe 1863–1864”, ogłoszonego przez Biuro „Niepodległa”, Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu zrealizowała w okresie od 9 lutego do 17 marca 2024 r. projekt „Dlaczego handlarz win zgolił brodę?”. Cykl sześciu imprez przybliżył mało znaną historię związaną ze znaczeniem niepodległościowego zrywu dla mieszkańców Kujaw Zachodnich.

Poza wąskim gronem historyków i pasjonatów lokalnego dziedzictwa świadomość udziału mieszkańców Inowrocławia i okolic w Powstaniu Styczniowym jest wśród ich współczesnych potomków nikła, czego dowodzi brak w ostatnich latach wydawnictw czy publicznych wydarzeń, nawiązujących do Powstania. Zgodnie z odezwą Tymczasowego Rządu Narodowego na terenie zaboru pruskiego nie toczyły się walki powstańcze w 1863 i 1864 roku. Heroiczny bój o wyzwolenie podjęli inowrocławianie na przełomie lat 1918 i 1919, z niezwykłym poświęceniem bronili też miasta w 1939 r. I właśnie pamięć o powstaniu wielkopolskim i okupacji niemieckiej 1939-1945 przytłumiła niejako dawne, lokalne wydarzenia związane z Powstaniem Styczniowym. Projekt miał pomóc je przypomnieć.

Setki mieszkańców Inowrocławia i okolic były zaangażowane w Powstanie Styczniowe. Bezpośrednio – niewielka grupa, walcząc po drugiej stronie granicy w nieodległej Krzywosądzcy i Nowej Wsi, pośrednio – większa, zbierając i dowożąc pieniądze, potrzebny sprzęt, likwidując donosicieli, ukrywając i lecząc powstańców. Co najmniej kilkaset osób dotkniętych zostało w Inowrocławiu różnego rodzaju represjami (traktowano ich jak bandytów) ze strony władz pruskich i wspierającego je oddziału Kozaków.

Tytuł i czas realizacji projektu nawiązywał do konspiracyjnego pobytu w Inowrocławiu w dniach 15 i 16 lutego 1863 pierwszego dyktatora Powstania Styczniowego Ludwika Mierosławskiego (tutaj ponoć w przebraniu handlarza win, dla głębszej konspiracji miał zgolić swoją charakterystyczną brodę), spieszącego przekroczyć nielegalnie granicę i objąć dowództwo niepodległościowego zrywu, a goszczonego przez członków Komitetu Rewolucyjnego.

Setki współczesnych mieszkańców Inowrocławia i okolic uczestniczyło w realizowanych w ramach projektu wydarzeniach. Mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego dowiedzieli się o nim dzięki patronatowi medialnemu Polskiego Radia PiK, artykułowi

w „Gazecie Pomorskiej”, zapowiedziom i relacjom w mediach papierowych i elektronicznych.

W piątek 9 lutego 2024, w samo południe, lekcja archiwalno-muzealna zainaugurowała wystawę w Saloniku Literacko-Artystycznym. Dariusz Chyła, kierownik inowrocławskiego oddziału Archiwum Państwowego w Bydgoszczy i dyrektor Muzeum im. Jana Kasprówicza Marcin Woźniak, przybliżyli historię i legendę Powstania Styczniowego, nawiązując do prezentowanych w Saloniku eksponatów (dokumentów, broni, sztandarów itp.), udostępnionych przez Archiwum i Muzeum. Na wystawę pt. „Bohaterowie i bandyci, czyli Inowrocław w okresie Powstania Styczniowego” złożyły się też zbiory Biblioteki Miejskiej, niepokazywane zwykle publicznie: rękopisy, fotografie i książkowe „białe kruki”. Zaprezentowane zostały książki o unikalnej proveniencji:

- Theodor Fircks, *Études sur l'avenir de la Russie. 8 étude: Que fera-t-on de la Pologne?*, Berlin 1864 (owalna pieczęć na stronie tytułowej zaświadcza o pochodzeniu woluminu z Postenden, kurlandzkiej siedziby rodu von Hahn),

- Marcel Połczyński, *Bartek Nowak. Ze wspomnień powstańca z roku 1863/1864*, Poznań 1895 (na stronie przedtytułowej zachowała się adnotacja ofiarodawcy, profesora Stanisława Helsztyńskiego),

- Józef Dąbrowski, *Rok 1863*, Poznań 1913 (francuskojęzyczna pieczęć potwierdza dawną przynależność książki do Kazimierza Cegiela, prowadzącego zakład naprawy odzieży w Dortmundzie),

- Mieczysław Dereżyński, *Pułkownik Edmund Callier. Żołnierz i pisarz wielkopolski*, Szamotuły 1933 (egzemplarz z autorską dedykacją dla inowrocławskiego regionalisty Zygmunta Czaplí).

Oczywiście, największą ciekawość dzieci i młodzieży wzbudzała zaprezentowana na wystawie broń biała i sztandary wypożyczone z Muzeum. Przygotowano katalog wystawy, chętnie zabierany przez zwiedzających „na pamiątkę” i dla uzupełnienia wiedzy historycznej.

Od 15 lutego do 12 marca 2024 w placówkach bibliotecznych można było pobrać foldery questingu „Inowrocławskie ślady Powstania Styczniowego”. Szukanie odpowiedzi na zawarte w nich pytania stanowiło inspirację do edukacyjnego spaceru po centrum miasta i odkrywania jego nieznannej przeszłości.

W samo południe 1 marca 2024 w Saloniku Literacko-Artystycznym zmierzyły się dwie drużyny uczniów II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej, przygotowane przez nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie, profesora oświaty Waldemara Wąsniewskiego. Inspirację do debaty oksfordzkiej „Pójdziemy wszyscy na straszny bój czy nie wódz nas na pokuszenie?” stanowiły wiersze *Chorał* Kornela Ujejskiego i Modlitwa

dla Polaków Gustawa Zielińskiego. Jedna z drużyn broniła tezy, iż moralnym i zasadnym jest w pewnych sytuacjach odpowiadać przemocą na przemoc, jak w utworze Kornela Ujejskiego. Oponenti przekonywali z kolei, że nie wolno przemocą odpowiadać na przemoc, a zło dobrem się zwycięża, jak w wierszu Gustawa Zielińskiego. W utworach poetów polskiego romantyzmu kontekst Powstania Styczniowego wpisany został w tematykę uniwersalną: jak odpowiadać na przemoc? W szlachetnym pojedynku na argumenty przywoływano przykłady nie tylko powstań narodowych, ale też walki o prawa człowieka w różnych zakątkach świata w wieku XX i współcześnie.

O zwycięstwie drużyny dopuszczającej uzasadnione użycie przemocy zdecydowali jurorzy: Szymon Balicki – student kognitywistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, zwycięzca jednej z edycji Kujawsko-Pomorskiej Ligi Debat, Krzysztof Kosiński – nauczyciel języka polskiego i muzyki, multiinstrumentalista, kompozytor, socjoterapeuta i animator kultury oraz Łukasz Oliwkowski – nauczyciel języka polskiego, animator kultury, człowiek wielu pasji i talentów. W uzasadnieniu werdyktu podkreślono większą sprawność w posługiwaniu się chwytami retorycznymi, lepsze wykorzystanie mowy niewerbalnej i większą gotowość do debatowania „drużyny Kornela Ujejskiego”. Zwycięzcy otrzymali nagrody, członkowie „drużyny Gustawa Zielińskiego” – upominki.

W Dniu Kobiet przyjechała z Krakowa Lucyna Olejniczak autorka m.in. powieści z serii *Apteka pod Złotym Moździerzem*, *Kobiety z ulicy Grodzkiej*, a także sagi średniowiecznej *Lilie Królowej*. Z tej okazji biblioteczny Salonik Literacko-Artystyczny zamienił się kawiarenką literacką. O zaproszeniu tej autorki zadecydowały wypowiedzi czytelników (a zwłaszcza czytelniczek), zafascynowanych powikłanymi losami silnych kobiet, zmagających się z przeciwnościami losu, i wspierających bądź wykorzystujących je mężczyzn. Jeden z walorów powieści Lucyny Olejniczak stanowi bogate tło historyczne i obyczajowe, więc pisarka opowiadała, jak spleta wątki fikcyjne z autentycznymi wydarzeniami, na przykład w powieści *Dziedzictwo*, rozgrywającej się w czasach Powstania Styczniowego.

W niedzielne popołudnie 17 marca 2024 Salonik przemienił się w salę koncertową. Wystąpili artyści Filharmonii im. Romualda Traugutta: Dorota Lachowicz (mezzosopran) Krzysztof Kur (tenor), Witold Żołądkiewicz (baryton), Andrzej Ferenc (aktor), Ewa Pelwecka (gra na fortepianie). Można było usłyszeć utwory tematycznie i emocjonalnie związane z Powstaniem i polską tradycją niepodległościową. Ten unikalny koncert w wykonaniu wybitnych artystów, występujących zazwyczaj w Polskiej Operze Królewskiej, stanowił zamknięcie cyklu imprez. Tuż przed pierwszymi nutami ogłoszono wyniki questingu. Uhonorowano 10 pierwszych osób,

które prawidłowo odpowiedziały na wszystkie pytania, bonami podarunkowymi do sieci księgarń. Z chwilą opuszczenia Saloniku przez ostatniego gościa, zakończono prezentowanie wystawy.

Wpisanie Powstania Styczniowego w lokalny i współczesny kontekst sprawiło, że dla osób w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach przestało być ono zamierzchłą przeszłością. Walka o wolność i dylematy moralne z nią związane: czy i jak pomagać bojownikom o szlachetną sprawę, jakie są granice poświęcenia, jak uczcić bohaterów i karać zdrajców, kto o tym ma rozstrzygać, a także inne kwestie omawiane często w aktualnych debatach publicznych i prywatnych rozmowach, znalazły swoje historyczne i artystyczne odniesienia w imprezach powstańczego projektu.

DROGI DO NIEPODLEGŁOŚCI

Od maja do października 2024 roku w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie realizowane było zadanie „DROGA DO NIEPODLEGŁOŚCI. Walka Polaków o wolność w literaturze, słowie i muzyce”, dofinansowane ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa”. Kwota dofinansowania wyniosła 17 400 zł, natomiast całkowity koszt zadania wyniósł 21 818 zł. Pomysłodawczynią i koordynatorką zadania była Olga Gralak-Ćwikła. W trakcie zadania zorganizowano wydarzenia, których tematem były m.in. zrywy narodowowyzwoleńcze (Powstanie Styczniowe, Wielkopolskie, Warszawskie), polskie symbole narodowe oraz ich historia i znaczenie (w tym pieśni patriotyczne), osobiste historie osób walczących o niepodległość. Szczególne miejsce w zadaniu miały wydarzenia związane z historią miasta i regionu. W ramach projektu odbyło się 12 wydarzeń, natomiast liczba beneficjentów wyniosła 304 osoby, co znacznie przekroczyło liczbę odbiorców zakładaną we wniosku.

Wydarzeniem inauguracyjnym realizację projektu było spotkanie z pisarką, autorką powieści obyczajowych i historycznych Edytą Świętek, które miało miejsce 7 maja 2024 roku. Autorka przywołała swój cykl powieściowy „Niepołomice”, opisujący losy trzech rodzin na tle burzliwej historii XIX-wiecznej Galicji. Bohaterowie wrzuceni zostają w wir prawdziwych wydarzeń dziejowych: rabacji galicyjskiej, powstania styczniowego, wreszcie I wojny światowej oraz chwili odzyskania przez Polskę niepodległości.

Dzień później w bibliotece zagościł Michał Wójcik, pisarz, dziennikarz, autor reportaży historycznych. Bohaterowie jego książek walczą o niepodległość Polski na różne sposoby, nie zawsze mieszczące się w stereotypowych, podręcznikowych ramach. Nie ma tu lśniących pomników, są nieoczywiste życiorysy ludzi, którzy za wolność płacili nierzadko ogromną cenę. Rozmawiano też o percepcji historii, przywracaniu do świadomości społecznej zapomnianych postaci historycznych, nieuchronnych zależnościach między historiografią a polityką. Nie zabrakło oczywiście tematu warsztatu pisarskiego autora.

15 maja o swoich książkach opowiedział Piotr Bojarski, pisarz i dziennikarz. Jest jednym z niewielu polskich autorów, który w swoich powieściach poruszają temat Powstania Wielkopolskiego. W trakcie spotkania pisarz nie tylko mówił o bohaterach swoich książek, ale też zaprosił publiczność do dyskusji o barcińskich Powstańcach. Spotkało się

to z dużym odzewem, zebrani chętnie dzielili się informacjami, historiami rodzinnymi.

Michał Przewoźniak, autor książek dla dzieci i młodzieży spotkał się z młodymi czytelnikami w bibliotece głównej w Barcinie oraz w filii w Piechcinie w dniu 9 czerwca. Na podstawie serii książek „Puk, puk!” pokazał, że można pisać o historii dla dzieci tak, by była ona fascynująca i zabawna. Głównymi bohaterami książek z tej serii jest rodzina Bielskich, mieszkająca w starej kamienicy. Przygoda goni tu przygodę, a do tego można zdobyć, zupełnie niechcący, mnóstwo wiedzy o tym, jak się kiedyś żyło i co się wtedy działo.

O polskich symbolach narodowych, ich historii i znaczeniu mówiła 13 czerwca Olga Gralak-Ćwikła. Symbole narodowe podkreślają charakter i niezależność kraju, do którego należą. Wywodzą się najczęściej z historii danego narodu i służą budowaniu postaw patriotycznych. Ilość i rodzaj symboli zależy od kraju. Symbolami narodowymi Rzeczypospolitej Polskiej są: godło – Orzeł Biały, barwy biało-czerwone oraz hymn – Mazurek Dąbrowskiego.

Kolejne spotkanie w ramach zadania miało miejsce 5 września. Tego dnia w barcińskiej bibliotece artyści sceny bydgoskiej, Wanda i Eugeniusz Rzyscy oraz Roma Warmus, zaprezentowali program poetycko-muzyczny pt. „Polacy”, podczas którego przywołali wiersze dwóch polskich poetów – Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Cypriana Kamila Norwida w formie dyskursu o naszej historii, pełnego także odniesień do aktualnej rzeczywistości.

Wydarzenia, które doprowadziły do odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku, przybliżyła czytelnikom barcińskiej biblioteki Małgorzata Jarocińska, znakomita gawędziarka. Podczas spotkania w Barcinie opowiedziała ona zebranych o procesie odzyskiwania przez Polskę niepodległości i późniejszej walce o granice, w tym o wielkopolskim zrywie. Szeroko nakreśliła przy tym tło historyczne i społeczne, pozwalając słuchaczom wczuć się w nadzieje Polaków dążących do wolności.

4 stycznia 1919 roku w Barcinie wybuchło Powstanie Wielkopolskie – zryw zwycięski, który wyzwolił miasto spod pruskiego zaborcy. Do dziś w Barcinie pozostało sporo miejsc związanych z tym wydarzeniem – punkty te odwiedzili uczestnicy gry miejskiej „Śladem barcińskich Powstańców Wielkopolskich”. Wydarzenie odbyło się w słoneczne przedpołudnie 10 października, wzięli w nim udział uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół w Barcinie. Gra rozpoczęła się w siedzibie biblioteki, gdzie uczestnicy otrzymali mapę oraz listę zadań do wykonania w poszczególnych punktach. Trasa gry poprowadziła ich przez barcińskie ulice, parki, cmentarz – wszędzie tam, gdzie pozostały ślady Powstańców.

Symbole narodowe były tematem warsztatów przeznaczonych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 w Barcinie, zorganizowanych w dniu 16 października. Po krótkiej rozmowie na temat symboli: godła, czyli Orła Białego, barw biało-czerwonych oraz hymnu – Mazurka Dąbrowskiego, uczniowie przystąpili do części warsztatowej podczas której samodzielnie wykonali kotylion oraz przypinkę w barwach narodowych. Podsumowaniem zajęć było stworzenie przez uczestników zajęć „żywej flagi” z materiału. Uczniom bardzo podobała się ta akcja. Dzięki ich zaangażowaniu przed biblioteką powstała ogromna, falująca, biało–czerwona flaga.

Tego samego dnia popołudniem z koncertem pieśni patriotycznych wystąpili Daria Wójcik i Remigiusz Kuźmiński. W czytelni biblioteki usłyszeć można było między innymi pieśni patriotyczne z czasów powstania styczniowego, I wojny światowej („Wojenko, wojenko”) legionowe (np. „Marsz Pierwszej Brygady”), ułańskie („Przybyli ułani pod okienko”) i wiele innych. Widownia chętnie włączała się do wspólnego śpiewania, co sprawiło, że w sali zapanował wyjątkowy, podniosły nastrój.

17 października, na prośbę uczestników domu Dziennego Pobytu „Zacisze” w Barcinie, odbyło się dodatkowe wydarzenie, nie ujęte we wniosku. Poświęcone było symbolom narodowym, a poprowadziła je Olga Gralak-Ćwikła.

Spotkania zrealizowane w ramach zadania cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy (i nie tylko), co sprawiło, że finalna liczba beneficjentów zadania jest większa niż zakładana we wniosku.

Różne formy wydarzeń pozwoliły na dotarcie do szerokiego grona odbiorców i skuteczne przekazanie wiedzy. Szczególnie wdzięcznymi odbiorcami była młodzież i dzieci, które chętnie brały udział w przewidzianych dla nich wydarzeniach. Młodzi uczestnicy podkreślali, że bardzo podobał im taki sposób pozyskiwania informacji o historii Polski oraz historii lokalnej. Uznanie wyrażali też nauczyciele z barcińskich szkół. Dużym zainteresowaniem cieszyły się spotkania związane z historią lokalną. Uczestnicy wypowiadali się na ich temat pozytywnie, wyrażając opinię, że tego typu wydarzenia mogły by być organizowane częściej. Odbiorcy aktywnie brali udział w dyskusji, dzieląc się opowieściami o losach członków swoich rodzin, wymieniając informacje o historii miasta i regionu. Wiele osób zostało zainspirowanych do pogłębiania wiedzy.

Można stwierdzić, że zadanie przyczyniło się do wzmocnienia pamięci zbiorowej i poczucia wspólnoty lokalnej. Naszym celem było także zwrócenie uwagi użytkowników na wartość literatury historycznej, zarówno beletrystycznej jak i popularnonaukowej, szczególnie w aspekcie jej znaczenia jako źródła istotnych informacji na temat historii polskiej

i lokalnej. Zaproszeni do udziału w zadaniu autorzy udowodnili, że ich książki oparte są na przeprowadzonej przez nich pracy badawczej – czego celem było jak najlepsze oddanie realiów i faktów historycznych. Podnoszono także znaczenie literatury jako sposobu na obcowanie z poprawną polszczyzną, co w dobie popularnych obecnie prostych komunikatów jest wartością dodaną. Po spotkaniach autorskich zauważano wyraźny wzrost zainteresowania czytelników książkami zaproszonych pisarzy (do niektórych tytułów utworzyły się kolejki oczekujących) i ogólnie literatury historycznej. Brak uwag, pozytywne opinie, zwiększona liczba wypożyczeń książek historycznych, świadczą o tym, że projekt był potrzebny i spełnił swoje zadanie.

„NASZYMI TRYFTAMI NA CIAFROTY”

Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie i działająca w niej nieformalna grupa mieszkańców Bibliolider realizowała projekt „Naszymi tryftami na ciafrody”. Dofinansowanie na ten cel, w wysokości 5650 zł, zostało pozyskane z Lokalnego Konkursu Grantowego Działaj Lokalnie 2024, w oparciu o umowę zawartą z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce działającą w imieniu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Koszt realizacji całego projektu wyniósł 9560 zł. Głównym celem projektu było dobro wspólne i poprawa jakości życia lokalnego społeczeństwa. Realizowany projekt pokazał, że by to osiągnąć ważne jest partnerstwo grup ludzi, organizacji i instytucji, które wspólnymi siłami budują przestrzeń do promowania i podniesienia wiedzy lokalnej, jak i regionalnej tożsamości, wzmocnienia identyfikacji z miejscem z którego pochodzimy, a relacje międzypokoleniowe i płynące z nich korzyści to zawsze wartość dodana. Stworzone warunki pozwoliły na wzmocnienie solidarności i integracji, ukształtowanie szacunku do kultury i tradycji oraz kreatywne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych całego społeczeństwa w celu promocji dziedzictwa lokalnego jak i powiatu świeckiego.

W trakcie realizacji projektu „Naszymi tryftami na ciafrody,” zrealizowano ofertę skierowaną do dzieci i dorosłych, która zawierała spotkania z kulturą kociewską w formie: dwóch paneli edukacyjnych dla lokalnych liderów i animatorów kultury, czterech spotkań tematycznych dla dzieci i dorosłych z lokalnymi miłośnikami tradycji i gwary kociewskiej oraz z osobami kultywującymi ginące zawody. Grupa seniorów oraz najmłodszy uczestnicy realizowanego projektu „Naszymi tryftami na ciafrody”, w ramach warsztatów folklorystyczno-edukacyjnych „Pszczelarstwo ginący zawód” gościli w rodzinnej Pasiece Wnuk & Bacia. Właściciele opowiedzieli o życiu, zwyczajach oraz rytuałach pszczół. Uczestnicy zapoznali się z pracą pszczelarza, budową uli oraz funkcjonowaniem pszczelej społeczności, której przewodzi królowa. Swoją wiedzę można było sprawdzić rozwiązując tematyczną krzyżówkę z hasłem. Dla miłośników słodkiego i zdrowego przysmaku przygotowano degustację różnych rodzajów miodu. Miłą pamiątkę stanowiły własnoręcznie wykonane pachnące miodem świece z węzy pszczelej, a także prezenty w postaci słoiczek miodu z drewnianym nabierakiem. Uczestnicy projektu brali również udział

w innym warsztacie, na którym zadawano nurtujące pytania: Czy kowalstwo to ginący zawód? Czy istnieją kuźnie i wykuwający w nich gorący metal kowale? Jak wyposażona powinna być prawdziwa kuźnia? Na te i wiele innych pytań dotyczących kowalstwa udzielił odpowiedzi, właściciel kuźni Aries w Jędrzejewie. Pan Tomasz wraz z żoną Katarzyną oraz babcią Panią Arletą, pełniącą funkcję sołtysa Jędrzejewa, gościli biblioteczną grupę seniorów oraz najmłodszych w ramach warsztatów artystyczno-edukacyjnych „Kowalstwo ginący zawód”. Profesjonalnie przeprowadzone przez Pana Tomasza warsztaty zawierały mnóstwo ciekawostek, a pokazy i oczywiście możliwość sprawdzenia swych sił w kowalstwie, przysporzyły uczestnikom wielu wrażeń. Tradycyjnie spotkanie zakończono krzyżówką tematyczną z hasłem, której rozwiązanie dawało możliwość zdobycia nagrody, a w ogrodzie naszych gospodarzy był czas na rozmowy, śpiewy, gry, zabawy oraz poczęstunek. W trakcie realizowanego projektu odbyły się również warsztaty rękodzielnicze: układania tradycyjnych bukietów zielnych, malowania aniołów kociewskich, wykuwania własnej podkowy, tworzenia świec z węzy pszczelej i wyszywania makatki kuchennej z motywami kociewskimi. GBP w Lnianie zorganizowała też wycieczkę do gospodarstwa agroturystycznego Ciafrotowo w Średniej Hucie, w powiecie świeckim. Gospodarze tego urokliwego miejsca zaplanowali dla naszej grupy bardzo interesujący plan pobytu. Powitano nas słodkim serniczkiem Czarochy, pyszną kawką oraz wodą z dodatkiem cytryny i świeżej mięty. Po poczęstunku, wzięliśmy udział w przeprowadzonych przez gospodarzy warsztatach rękodzielniczych, na których własnoręcznie tworzyliśmy i zdobiliśmy anioły szczęścia z masy solnej. Podczas warsztatów była również okazja „jamrotania” i „ciafrotania” oraz sprawdzenia znajomości gwary kociewskiej na podstawie opracowanego przez bibliotekę słowniczka *Lniański jamrot*. Podzieleni na grupy, uczestniczyliśmy w grze terenowej, której celem było rozwiązanie tajemniczej zagadki zaginięcia naszyjnika. Podczas gry mieliśmy okazję odwiedzić mostek marzeń, malownicze zakątki okolicy Ciafrotowa, jak również skarbiec z historią w tle i ukrytym naszyjnikiem. Dla chętnych była możliwość wpisu do księgi pamiątkowej, skorzystanie z zaproszenia dołączenia do bandy kota Ciafrota, dla dorosłych łyk eliksiru młodości a dla całej grupy krzepiąca zupka według kociewskiego przepisu. Swoją pobyt zakończyliśmy przyznaniem i wręczeniem gospodarzom bibliotecznego certyfikatu za stworzenie przestrzeni do dobrego relaksu z książką w ramach akcji „Tu czytamy – dobry relaks z książką”.

Na zakończenie wakacji, w parku w Lnianie odbyła się potańcówka wiejska „Ciafrody, jadło i muzyka po naszymu”. Organizatorem potańcówki była Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie wraz z działającą przy niej Grupą Bibliolider, partnerami natomiast Gmina Lniano, OSP Lniano, Stowarzyszenie Lniane Serce, GOPS Lniano, KGW Gminy Lniano i Kwaciarnia Lawenda. Wsparcia przy organizacji zabawy udzielili wolontariusze działający przy bibliotece. Zabawa plenerowa zgromadziła wielu gości miejscowych jak i przyjezdnych. Gośćmi specjalnymi byli: Zespół Pieśni i Tańca Kociewianki z Jeżewa, Zespół Folklorystyczny Frantówki Bysławskie z Bysławia oraz Kapela Podwórkowa – Ferajna Bydgoska, które prezentowały program oparty na muzyce folklorystycznej. Zachwyty wzbudzały nie tylko stroje członków zespołów i pięknie pieśni w gwarze kociewskiej, ale także tradycyjne instrumenty muzyczne.

Pieśni i obyczaje ludowe, jak również zabawy słowem kociewskim w prezentowanym słowniku gwary lokalnej *Lniański jamrot*, były okazją do integracji międzypokoleniowej mieszkańców. Wśród atrakcji dla najmłodszych znalazły się: fyrtel z literackim kołem fortuny, zjeżdżalnie, zamki dmuchane, duże bańki mydlane, malowanie kredą, konkurs na rzut ziemniakiem do celu, malowanie twarzy, brokatowe tatuaże, stoisko#PrzystaneKsiążka, przy którym można był zapisać swoje pocięchy, chusta animacyjna, warcaby, pokaz Teatru Kamishibai „Żywe słowo na dobranocę”. Miłośnicy motoryzacji mogli podziwiać zorganizowaną wystawę ciągników rolniczych a także przejechać się bryczką do której zaprzęgnięte były konie. Dużym zainteresowaniem cieszyła się biblioteczna fotobudka W ramie-niu kultury, jak również warsztaty rękodzielnicze po kociewsku przeprowadzane przez Kwaciarnię Lawenda, które jednocześnie miały na celu edukować młode pokolenie, ucząc je prostych metod układania bukietów zielnych i wyplatania wianków w otoczeniu kultury kociewskiej. Na stoisku „Natura pędzlem malowana” była możliwość podziwiania malarstwa lokalnych artystek, jak również uczestnictwa pod ich okiem w zbiorowej zabawie plastycznej z kolorami Kociewia. Chętni mogli popróbować swych sił w kociewskim konkursie krzyżówkowym „Chwytaj okazję” i rozwiązać krzyżówkę, której poszczególne hasła w większości dotyczyły gwary kociewskiej. Prawidłowo rozwiązana, brała udział w konkursie, w którym wśród uczestników rozlosowany został saturator do wody. Rozstrzygnięty został również rodzinny konkurs na „Makatkę kuchenną z mottem” ogłoszony przez bibliotekę, przeprowadzone zostały też konkursy dla pań „Serwowanie pajdy chleba ze smalcem” oraz dla panów

„Rzut snopkiem”. Gościom rozdawane były poradniki z przepisem parzenia herbaty według bibliotecznej Biblioherbaciarni oraz pacuszki z kwiatem lipy. Kociewie to nie tylko śpiew, taniec i gwara, to też barwy i smaki. W strefie smaku i zapachu prezentowały swe stoiska Koła Gospodyń Wiejskich z Gminy Lniano. Panie oferowały tradycyjne potrawy kuchni lokalnej: bigos, kluski z kiszoną kapustą, pajdę chleba ze smalcem i kiszonym ogórkiem, słodkie ciasta drożdżowe i napoje. Wśród prezentujących się stoisk tematycznych znalazło się „Siedlisko Alpak”, jak również stoiska z różnościami rękodzielniczymi, na których można było znaleźć wyroby ze sklejki, zabawki, wyroby haftowane, rzeźbione, malowane. Swe stoisko prezentowało także Stowarzyszenie Lniane Serce, na którym wystawione były na licytację i sprzedaż rękodzieła przygotowane przez dzieci w ramach projektu „Naszymi tryftami na ciafrody”, a wszystko na rzecz wyjazdu integracyjnego dla dzieci i młodzieży. Gościnność kociewską i ciepło zabawy podkreślało płonące przez cały czas ognisko podtrzymywane przez lokalnych strażaków. Zaproszona do współpracy młodzież, na swój bardziej nowoczesny sposób, wykorzystując muzykę folk, poprowadziła dalszą część imprezy pt. „Naszymi tryftami na jubel i klafty przy naszej muzyce”. Młodzież stworzyła w ten sposób idealne warunki do dobrej zabawy i integracji międzypokoleniowej.

Pokłósiem działań realizowanych w ramach projektu „Naszymi tryftami na ciafrody” było opracowanie i wydanie przez grupę Bibliolider i bibliotekę I Lokalnego Słownika Gwary Kociewskiej pt. *Lniański jamrot* oraz wytworzenie 300 torebek zawierających susz kwiatu lipy pod hasłem „Łyk naszej kultury” wraz z poradnikiem zaparzania herbaty pt. *Herbaciany przewodnik*, które dystrybuowano w trakcie imprezy.

Projekt zagwarantował mieszkańcom Lniana dobrą zabawę, zapewnił przyjemne spędzenie wolnego czasu oraz poszerzył ich wiedzę o kulturze regionalnej. Po raz kolejny Biblioteka zainicjowała wspólne działania mające na celu promocję kultury, bogactwa tradycyjnej kuchni, gwary regionalnej i lokalnych twórców. Projekt realizowany był w terminie 16 czerwca do 30 września 2024. W ramach 13 wydarzeń zorganizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lnianie udział wzięło ok. 900 osób.

CZEGO OCZEKUJE MŁODZIEŻ OD BIBLIOTEK?

Biblioteki to miejsca, które wciąż rozwijają się i dostosowują swoje działania do aktualnych potrzeb mieszkańców. Zadanie to wymaga częstych diagnoz społecznych. Badania te pozwalają na bieżąco definiować potrzeby i oczekiwania użytkowników, jak i nieużytkowników bibliotek. Pomocny przy wyborze narzędzi badawczych okazał się Program Rozwoju Bibliotek. Wraz z początkiem 2023 roku pojawiła się możliwość ponownego uczestnictwa Biblioteki Publicznej im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim w Programie Rozwoju Bibliotek. I nie można było takiej okazji przepuścić.

Program Rozwoju Bibliotek - czyli co?

Program Rozwoju Bibliotek to inicjatywa Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, stawiająca sobie za cel pomoc bibliotekom w nadążaniu za wymaganiami coraz szybciej zmieniającego się świata. W 2023 roku zainaugurowano V edycję programu i... udało się nam stać jego częścią! Wraz z grupą bibliotek z całego kraju braliśmy udział w szkoleniach, które pomogły nam rozwinąć swój warsztat w tematach takich jak m.in. współpraca w zespole, diagnoza, projektowanie usług czy rzecznictwo.

Jak zaczęliśmy? Diagnoza kolorowa i nietypowa

Doświadczenie w pracy z młodzieżą podpowiadało nam, że wręczenie nastolatkom papierowej ankiety z dziesięcioma pytaniami spotka się ze zdawkowymi odpowiedziami z ich strony. Postanowiliśmy pójść o krok dalej. Odwiedziliśmy lokalne liceum, gdzie podczas lekcji młodzież krążąc po salach miała okazję odpowiedzieć na kilka pytań w sposób anonimowy.

Na wejściu czekały na nich tzn. „gadające ściany”, na których każdy z nich mógł napisać na kartce typu post-it, z czym kojarzy się im biblioteka. Obok stały dwie budowle z rurek konstrukcyjnych. Młodzież kolejno rozbudowywała je dołączając rurkę przy odpowiedziach „tak” i „nie” w zależności od tego, czy po szkole mają czas na dodatkowe aktywności czy też nie. Trzecim zadaniem było włożenie kartki z opisem rozkładu dnia do wiszącej „wylęgarni pomysłów”.

Jednym z pomysłów, który młodzieży bardzo przypadł do gustu, były duże kartony, na których mogli udzielić odpowiedzi na pytanie: „w jaki sposób poinformujesz kolegę, że przydarzyło Ci się coś niesamowitego”. Chętnie też pisali na wcześniej przygotowanych chmurkach, które kładli na chuście animacyjnej, czego chcieliby nauczyć się w tym roku. Jednakże największym hitem diagnozy okazało się mapowanie Sępólna Krajeńskiego.

Ochoczo rysowali instytucje, sklepy i restauracje, których u nas brakuje, a są naprawdę bliskie nastolatkom.

Wnioski

Pytania te na pierwszy rzut oka nie wydają się być źródłem wiedzy dla bibliotekarza. Jednak czytając między wierszami dowiedzieliśmy się, czy młodzież ma jeszcze czas na aktywności pozaszkolne, jakie pasje chciałaby rozwijać, czym się interesuje oraz za pomocą jakich mediów społecznościowych można się z nią komunikować. Analizując wszystkie wypowiedzi bardzo mocno zakreśliły się pewne wnioski dotyczące zdiagnozowanej grupy:

- licealiści poświęcają dużą część swojego dnia na naukę, jednocześnie nie są zadowoleni z efektów i chcieliby poznać metody i techniki skutecznego uczenia się;
- są przemęczeni, przebudźcowani, często niewyspani (prowadzą nocny tryb życia) i w związku z tym pragną poznać metody, które pozwolą im lepiej zarządzać swoim czasem;
- najłatwiej można się z nimi skontaktować poprzez Instagram, gdyż uważają Facebooka za medium już przestarzałe;
- potrzebują miejsca spotkań, ale nie chcieliby spotykać się ze znajomymi w instytucjach;
- biblioteka kojarzy im się tylko z miejscem, w którym wypożycza się książki.

Co dalej?

Po sformułowaniu pierwszych wniosków udaliśmy się ponownie do tej samej szkoły, gdzie z małą grupą reprezentantów klasy przeprowadziliśmy wywiad pogłębiony, aby jeszcze lepiej zrozumieć potrzeby nastolatków. Młodzież coraz lepiej dostrzega sens inwestowania w swój rozwój. Wiedzą oni, że lepsza organizacja dnia wpłynie na zwiększenie się czasu wolnego, na rozwijanie hobby czy odpoczynek. W związku z tym właśnie młodzieży zaproponowaliśmy udział w warsztatach, podczas których wspólnie zmierny się z problemami lat nastoletnich: brakiem czasu na przyjemności i brakiem znajomości technik skutecznego uczenia się. Specjalistyczna wiedza przekazana podczas warsztatów pozwoli uczestnikom na lepsze rozeznanie w zakresie skuteczniejszej organizacji czasu, wyboru priorytetów, tworzenia planów, realizacji zamierzeń w zaplanowanym czasie. Podczas tych zajęć skupimy się m.in. na poznaniu metod „panowania nad chaosem”, poznaniu aplikacji ułatwiających lepszą organizację dnia (checklisty) oraz poznaniu niepożądanych zachowań, które obniżają efektywność uczenia się. Czy ten plan może się nie udać? Owszem. Zagrożenia to m.in. spadająca motywacja

po kilku pierwszych spotkaniach, liczne rozpraszacze wieku młodzieńczego czy też problem z wygospodarowaniem czasu.

Diagnoza potrzeb młodzieży licealnej – fot. z archiwum
BP w Sępólnie Krajeńskim

A jakie są nasze plany?

Pragniemy by Biblioteka Publiczna im. J. Iwaszkiewicza była instytucją, w której każdy znajdzie coś dla siebie. Chcemy odczarować obraz miejsca, które jest nudne i ciche, jednocześnie tworząc przestrzeń, w której każdy czuje się dobrze i znajdzie coś dla siebie. Na podstawie rozmów z użytkownikami i przeprowadzonych ankiet, zainspirowani ich potrzebami, staramy się odpowiadać na wszystkie potrzeby i wyzwania współczesnych czasów. Pragniemy wspierać inicjatywy oddolne, ponieważ biblioteka w naszym założeniu powinna być miejscem integrującym lokalną społeczność.

WAKACYJNY PAMIĘTNIK MŁODEGO ODKRYWCY

Od wielu lat obserwujemy zmianę zachowań społecznych dzieci i młodzieży. Dzieci „zamykają się w domu”. Place zabaw na osiedlach, pomimo swojej atrakcyjności nie są już oblegane przez dzieci jak kiedyś. Ich życie często toczy się w wirtualnej przestrzeni, tam też poznają nowych kolegów czy przyjaciół. Biblioteka postanowiła dać dzieciom alternatywę dla spędzenia wolnego czasu. Dlatego powstał pomysł realizacji projektu ph. Wakacyjny pamiętnik młodego odkrywcy. Aby móc w pełni przygotować ciekawą ofertę dla dzieci na spędzenie wakacji w mieście, powołany został zespół bibliotekarzy w składzie: Katarzyna Modrzejewska – koordynator, Ewelina Zając, Joanna Kasprovicz, Izabela Sporek oraz Agnieszka Cesarz i Anna Wilczyńska-Kubiak. Projekt uzyskał dofinansowanie z Programu Partnerstwo dla książki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 18 375 zł oraz 9500 zł ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Całkowity koszt projektu wyniósł 32 125 zł.

Zajęcia w ramach projektu ph. Wakacyjny pamiętnik młodego odkrywcy odbywały się w 4 filiach osiedlowych WiMBP w Bydgoszczy: w Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży na osiedlu Leśnym, w Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci na Londynku, w Filii nr 10 dla dorosłych i dla dzieci na Kapuściskach oraz w Filii nr 14 dla dzieci i młodzieży na Wyżynach.

Biblioteka poprzez swoje działania zapewniła dzieciom możliwość atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu poza domem. W pomieszczeniach bibliotecznych stworzyliśmy bezpieczną przestrzeń, w której uczestnicy mogli spotkać się, porozmawiać, pobawić, a przede wszystkim rozwinąć swoje zainteresowania. Projekt skierowany był nie tylko do dzieci i młodzieży, w spotkaniach uczestniczyli również ich opiekunowie – rodzice, oraz dziadkowie, którzy chętnie włączali się w zajęcia. Była to doskonała okazja, aby dorośli mogli aktywnie spędzić czas z dziećmi i lepiej poznać ich pasje.

W Introligatorni Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy przygotowane zostały pamiętniki dla każdej z bibliotek osiedlowych, w której odbywały się spotkania wakacyjne. Podczas zajęć dzieci pięknie ozdobiły pamiętniki oraz zapisywały swoje wrażenia z zajęć, w których brały udział. Do pamiętników wpisywały się również osoby, które prowadziły zajęcia w ramach projektu. Tematyka zajęć zorganizowanych w ramach projektu była bardzo zróżnicowana. Każdy z uczestników mógł znaleźć coś ciekawego dla siebie. Przygotowaliśmy wiele atrakcji, które podzieliliśmy na 6 bloków tematycznych:

I Tworzenie magicznych kostek

Podczas warsztatów mydlarskich dzieci miały okazję zaprojektować i wykonać pachnące mydełka w różnych kształtach i z ciekawymi dodatkami. Zajęcia przeprowadził Adam Bujny z Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy. W trakcie zajęć dzieci zapoznały się również z interesującymi książkami opowiadającymi o zachowaniu higieny m.in. *Brud: cuchnąca historia higieny* autorstwa Piotra Sochy i Moniki Utnik-Strugały.

II Poznawanie swojego ciała, dzięki jodze

Warsztaty jogi poprowadziła Dorota Priebe-Kubiak ze Stanu Harmonii. Dzięki nim dzieci lepiej poznały swoje ciało, zrozumiały, że ćwiczenia fizyczne to wspaniała forma wypoczynku. Poprawiły też swoją kondycję psychoruchową, wyciszyły ciało i umysł. Uczestnicy warsztatów poznali również książki omawiające budowę ciała.

III Komiks! To jest to co dzieci lubią najbardziej

Zajęcia dotyczące tworzenia komiksu poprowadził bydgoski twórca komiksów, scenarzysta komiksowy i filmowy Maciej Jasiński. Uczestnicy warsztatów poczuli się jak prawdziwi twórcy. Stworzyli swoich bohaterów komiksowych, poznali też nowe techniki tworzenia komiksów. Warsztaty plastyczne z tworzenia komiksu pozwoliły rozwinąć w dzieciach zmysł plastyczny oraz kreatywność.

IV Kaligrafia. Sztuka pisania

Warsztaty kaligraficzne były nie tylko rozrywką ale też nauką pisania atramentem. Warsztaty przeprowadziła Aleksandra Ćwikowska, zawodowa kaligrafiarka, założycielka Nice Letter Studio. Zajęcia kaligraficzne nauczyły dzieci cierpliwości i dokładności w działaniu. Rozwinęły w nich zmysł estetyki. Dzieci, a nawet dorośli zapewniali, że nadal będą ćwiczyć umiejętność pięknego pisania. W oknach witrynowych Biblioteki Londynek i Biblioteki na Kapuściskach, Aleksandra Ćwikowska wykaligrafowała nazwę projektu: *Wakacyjny pamiętnik młodego odkrywcy*. Stanowiło to niemałą atrakcję i doskonałą reklamę projektowych działań. Profesjonalnie wykonane napisy wzbudziły duże zainteresowanie przechodniów i doskonale wpisały się w wakacyjny klimat biblioteki.

V Wakacyjna muzyka

Podczas tych zajęć, dzieci poprzez zabawę nabyły nowe umiejętności i rozwinęły swoją kreatywność. Były to spotkania pełne muzyki, zabawy i śmiechu. Pokazały uczestnikom piękno muzyki. Dzieci miały okazję zagrać na ukulele, nauczyć się nowych piosenek oraz prostych układów tanecznych. Ważnym elementem warsztatów były ćwiczenia z rytmiki, która łączy ze sobą taniec, śpiew, muzykę, grę na instrumentach. Zajęcia poprowadziły

wykwalifikowane instruktorki z Sugar Band – Joanna Jendrzewska-Jarochoa oraz Kinga Błaczkowska.

VI Wiem, że jestem bezpieczny

Blok tematyczny dotyczył ważnych zagadnień dotyczących bezpieczeństwa w domu, szkole i w najbliższym otoczeniu. Podczas spotkań w bibliotece dzieci dowiedziały się jak zachować się w sytuacjach zagrożenia zdrowia, a nawet życia. Poznały numery telefonów ratunkowych. Dowiedziały się jak udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej. Zajęcia przeprowadzili funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz Andrzej Pyszka – wykwalifikowany instruktor udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, nauczyciel, komendant Oddziału Bydgoszcz Stowarzyszenie Maltańska Służba Medyczna - Pomoc Maltańska.

Biblioteka Londynek – fot. z archiwum WiMBP w Bydgoszczy

Większość zajęć przeprowadzonych w ramach projektu Wakacyjny pamiętnik Młodego Odkrywcy została oparta na literaturze pięknej i popularnonaukowej, tak aby pogłębić wiedzę zdobytą podczas warsztatów i zachęcić dzieci, by chętniej sięgały po książki. Bibliotekarze przygotowali zajęcia wprowadzające do warsztatów. Zaproponowali dzieciom książki tematycznie związane z poszczególnymi warsztatami.

Na zakończenie wakacji Alicja Kocurek, autorka ilustracji książek dla dzieci, absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, przeprowadziła warsztaty plastyczne, podczas których powstały intrygujące i pobudzające dziecięcą wyobraźnię rysunki przedstawiające zwierzęta oraz

fantastyczne stwory. Forma pracy była bardzo prosta, wystarczyła tylko odpowiednio złożona kartka papieru, kolorowe kredki czy flamastry. Dzieci podczas wykonywania swoich rysunków mogły w pełni wykorzystać kreatywność. Prace plastyczne nabrały niemalże formy 3D.

Aktorzy z Teatru MagMowcy przeprowadzili warsztaty teatralne, podczas których dzieci mogły chociaż trochę poznać tajniki zawodu aktora. Miały okazję do wyrażenia swoich emocji, uczyły się jak pozbyć się obaw przed publicznym wystąpieniem. Uczestnicy spotkania wymyślali scenki, które przedstawili przy pomocy lalek teatralnych. Najmłodszy obejrzał spektakl o tematyce ekologicznej pt. „Pisklę poznaje miasto”. W przedstawieniu aktywny udział wzięli mali widzowie, którzy mieli okazję wcielić się w różne postaci występujące w tym przedstawieniu. Po spektaklu na dzieci czekała niespodzianka, czyli fotobudka. Mogły one przebierać się w śmieszne kostiumy i pozować do pamiątkowych zdjęć.

Organizatorzy zajęć wakacyjnych zauważyli znaczne zainteresowanie bibliotekami osiedlowymi, w których odbywał się projekt. Dzieci wraz ze swoimi opiekunami przemieszczały się pomiędzy placówkami, aby móc skorzystać z oferty proponowanej przez różne filie. Od uczestników bibliotekarze usłyszeli wiele słów uznania i zapewnień, że pomysł projektu był bardzo trafiony. Zajęcia przeprowadzone były profesjonalnie, a ich tematyka była bardzo zróżnicowana i ciekawa. Realizacja projektu przerosła oczekiwania pomysłodawców. W ramach zadania zorganizowano aż 52 spotkania i warsztaty, w których uczestniczyło 1226 osób. Warto wspomnieć w tym miejscu, że szacowana przez organizatorów liczba uczestników to 540 osób, a zajęć miało odbyć się 36. Pokazuje to jak duże są potrzeby dzieci, aby spotykać się w wolnym czasie i korzystać z oferty bibliotek osiedlowych.

Udało się w pełni zrealizować cele programowe ujęte w projekcie. Dzieci uczestniczące w zadaniu aktywnie uczestniczyły w zajęciach i warsztatach. Zdobyły nowe umiejętności, a przede wszystkim integrowały się ze sobą podczas warsztatów. Dzięki działaniom Biblioteki chociaż na chwilę oderwały się od komputerów i Internetu. Dzięki wspólnej zabawie mogły rozwijać swoją kreatywność i miło spędzić wakacyjny czas w mieście.

X BIESIADA MYŚLI POETYCKIEJ W BYDGOSZCZY

Powszechnie wiadomo, że współczesne biblioteki oprócz swoich podstawowych zadań, do których należą gromadzenie, opracowanie i przechowywanie zbiorów, pełnią również funkcję kulturalną. Bogata oferta wydarzeń literackich i artystycznych jest niezwykle atrakcyjna i z pewnością skierowana do każdego odbiorcy. Wśród organizowanych spotkań i zajęć są również takie, których adresatem są twórcy i miłośnicy poezji.

27 września 2024 roku w Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Bełzy w Bydgoszczy przy ulicy Czerkaskiej miało miejsce kolejne spotkanie miłośników poezji. Biesiada Myśli Poetyckiej to coroczny cykl spotkań poetów i osób związanych z poezją i sztuką. Tegoroczna edycja była wyjątkowa, ponieważ uczestnicy świętowali jubileusz dziesięciolecia tych spotkań. Pierwsza Biesiada Myśli Poetyckiej na Osiedlu Leśnym odbyła się jesienią 2014 roku. Pomysłodawcami spotkania byli bydgoski poeta i autor Jarosław Stanisław Jackiewicz wraz z Arturem Łukasikiem, miłośnikiem poezji i filozofii. Obaj panowie w 2012 roku założyli portal Myśl Poetycka (<https://mysl-poetycka.blogspot.com/>), który z każdym rokiem powiększa grono odbiorców.

Podczas każdej Biesiady Myśli Poetyckiej zapraszany jest gość specjalny, którego twórczości poświęcana jest znaczna część spotkania. Pierwszym gościem w 2014 roku był zmarły dwa lata temu Mieczysław Wojtasik – autor dwunastu zbiorów poezji, dwóch zbiorów aforyzmów i zbioru fraszek. Helena Dobaczewska-Skonieczka bydgoska poetka, eseistka i animatorka kultury, była gościem kolejnej Biesiady. Trzecim z kolei gościem omawianych biesiad był Marek Kazimierz Siwiec – poeta, filozof i profesor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. W 2017 roku Biblioteka na Leśnym gościła Wiesława Trzeciakowskiego – bydgoskiego poetę, prozaika, publicystę i historyka. Dwa lata temu bydgoska scena poetycka straciła wielkiego miłośnika Bydgoszczy, kolekcjonera bydgoskich pocztówek i poetę Wojciecha Banacha, który był gościem specjalnym V Biesiady Myśli Poetyckiej. Następnie zaproszenie przyjęła Barbara Jendrzejewska – poetka i szefowa Kawiarni Literackiej w Domu Kultury „Modraczek” w Bydgoszczy, znana przez wszystkich jako Baha. W 2021 roku gościem specjalnym VII Biesiady Myśli Poetyckiej był Stefan Pastuszewski – bydgoski polityk, pisarz, poeta i dziennikarz. W kolejnym roku z zaproszenie przyjęła Krystyna Wulert – poetka, instruktorka teatralna, Prezes Robotniczego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Bydgoszczy,

organizatorka Ogólnopolskich Spotkań Literackich Kruszwica – Kobylniki. W 2023 roku gościem IX Biesiady Myśli Poetyckiej był Bartłomiej Siwiec, bydgoski poeta, krytyk literacki, prozaik i dramatopisarz. Gościem tegorocznego jubileuszowego spotkania był Ryszard Częstochowski – poeta, pisarz i certyfikowany terapeuta uzależnień.

Misją i celem, które przyświecają organizatorom Biesiady jest promocja i propagowanie poezji. Nie ma ograniczenia wiekowego, dlatego niejednokrotnie podczas wydarzeń w bibliotece pojawiają się młode talenty, które pragną zaprezentować nikomu niepokazywane wiersze lub myśli.

Przez ostatnie lata spotkaniom towarzyszyły też inne wydarzenia. Najczęściej były to wystawy obrazów np. Marzenny Lewandowskiej, która jest również autorką kilku książek poetyckich (m.in. *Kocham dotyk Twojego spojrzenia*, *W kolorach mojego miasta*, *W urokliwych ogrodach Wenus*) oraz tekstów piosenek. Biblioteka na Osiedlu Leśnym gościła również w swoich murach kilku muzyków, którzy umilali spotkania swoimi występami. Podczas ostatniego spotkania była to od dwóch lat mieszkająca w Bydgoszczy Svitlana Poberezhnuk, która przez trzydzieści lat była pierwszym skrzypkiem w orkiestrze Lwowskiego Narodowego Akademickiego Teatru Opery i Baletu.

Jak na prawdziwą biesiadę przystało podczas jesiennych spotkań z poezją można się rozgrzać gorącą kawą czy herbatą i zjeść dobre ciastko. Wszystko to w gronie inspirujących osób, chętnych do rozmowy i poznania się. Warto zwrócić uwagę na to, że po zakończeniu części oficjalnej jest chwila na pogłębienie znajomości, podzielenie się wrażeniami ze spotkania, zasięgnięcie opinii bardziej doświadczonych twórców oraz na zwykłe rozmowy, na które często w ferworze codziennych obowiązków nie ma czasu.

Scenariusz przeprowadzenia Biesiady Myśli Poetyckiej jest co roku bardzo podobny. Wszystkich zgromadzonych wita zawsze kierownik placówki. Warto wspomnieć, że pierwsza edycja odbyła się pod kierownictwem Hanny Weber, ówczesnej kierowniczkii filii. Od trzech lat organizacją spotkań zajmuje się Ewelina Zając obecnie pełniąca funkcję kierownika placówki. W ciągu tych dziesięciu lat zmianom ulegało miejsce biesiad. Początkowo był to hol Biblioteki na Osiedlu Leśnym, następnie przez kilka lat uczestnicy zasiadali przy biesiadnym stole w części dla dzieci i młodzieży. Duża popularność wydarzenia, wielu chętnych i ograniczone miejsce na placówce wymusiło zmianę w sposobie przeprowadzania spotkań. Obecnie Biesiady Myśli Poetyckiej odbywają się w oddziale dla dzieci i młodzieży, ale już bez biesiadnego stołu. Podczas tegorocznej biesiady filia przy ulicy Czerkaskiej gościła 45 osób.

Głównymi prowadzącymi spotkanie od czterech lat są niezastąpieni Lucyna Siemińska oraz Jarosław Stanisław Jackiewicz. Wszyscy są bardzo wdzięczni za zaangażowanie i znajomość tematu. Z zachwycającą łatwością, przechodzą od jednego występującego do drugiego. Co jakiś czas wtrącają cytaty dotyczące poezji i złote myśli, które doskonale wpasowują się w klimat spotkań.

Biblioteka na Osiedlu Leśnym jako organizator ma nadzieję, że kolejne edycje Biesiady Myśli Poetyckiej będą równie udane jak dotychczasowe. Każdego roku organizatorzy czerpią inspiracje, które mają nadzieję wykorzystać w niedalekiej przyszłości.

X Biesiada Myśli Poetyckiej – Biblioteka na osiedlu Leśnym
fot. z archiwum Biblioteki

NOWA SIEDZIBA GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ŚWIEKATOWIE

Gminna Biblioteka Publiczna w Świekatowie jest jedyną instytucją kultury na terenie Gminy. O potrzebie budowy nowego obiektu, który stałby się jej siedzibą, zaczęto rozmawiać kilkanaście lat temu. Miało to przede wszystkim związek z rozszerzającą się działalnością edukacyjną i kulturalną. Rosnący księgozbiór, brak kącika dla dzieci, mała powierzchnia, bariery architektoniczne (lokal przy ulicy Dworcowej 3, w którym mieściła się biblioteka, znajdował się na pierwszym piętrze budynku bez windy) te wszystkie czynniki zadecydowały o rozpoczęciu procedury pozyskania środków na budowę nowego samodzielnego budynku biblioteki. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, a konkretnie Priorytet 2: Infrastruktura bibliotek stał się szansą na pozyskanie dofinansowania. W latach 2015 – 2019 podjęto cztery próby pozyskania środków na budowę, niestety nieudane. Brak dofinansowania nie zniechęcił nikogo do dalszej pracy. Przełomowym w historii biblioteki okazał się październik 2021 roku, kiedy to udało się pozyskać środki na budowę w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 Priorytet 2 Infrastruktura Bibliotek 2021-2025. W tym samym czasie dotarła do biblioteki informacja, że Gmina Świekatowo również otrzymała dofinansowanie na budowę budynku biblioteki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Ostatecznie po konsultacjach z władzami Gminy podjęto decyzję o budowie nowego lokalu biblioteki ze środków programu Polski Ład. Jeszcze w 2021 roku biblioteka została przeniesiona do tymczasowego lokalu przy ulicy Tucholskiej, gdzie działała do kwietnia 2024 roku, czyli do momentu zakończenia budowy nowego obiektu. Był to trudny czas dla biblioteki ze względu na ograniczone możliwości lokalowe. 68 metrowe mieszkanie nie było w stanie pomieścić księgozbioru biblioteki, dlatego 60% woluminów oraz część wyposażenia przez trzy ostatnie lata były zdeponowane w budynku po nieistniejącej już Szkole Podstawowej w Tuszynach, sołectwie położonym na terenie gminy Świekatowo. Kameralne spotkania z czytelnikami organizowane były w tymczasowym lokalu a biblioteczne spotkania w szerszym gronie przeniesiono do świetlicy wiejskiej. Mimo tych utrudnień czytelnicy cały czas mogli korzystać z usług biblioteki, wypożyczać książki, które w miarę potrzeby przewożone były między Świekatowem a Tuszynami, korzystać z komputerów oraz punktu ksero. Budowa biblioteki rozpoczęła się w czerwcu 2022 roku. W październiku tego samego roku został uroczystie wmurowany akt erekcyjny. Budynek został oddany do użytkowania na początku 2024 roku. Wówczas rozpoczęto prace

związane z wyposażeniem i powoli przygotowywano się do przeprowadzki. Tak naprawdę przez trzy ostatnie lata biblioteka funkcjonowała trochę, jak „na walizkach”, zdążyła więc wypracować sobie system, jak szybko i sprawnie przenieść się do nowego, tak długo wyczekiwanego budynku. Całkowity koszt inwestycji to 4 326 585 mln zł. Wysokość dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych wyniosła 2 700 000 zł.

fot. z archiwum GBP w Świątkowie

Uroczyste otwarcie biblioteki miało miejsce 7 maja 2024 roku. Przecięcia wstęgi dokonali: Posłanka na Sejm RP Iwona Karolewska, Radna Sejmiku Województwa Kujawsko Pomorskiego Pani Ewa Kozanecka, Wójt Gminy Świątkowo Marek Topoliński, mieszkanka gminy, a zarazem czytelniczka biblioteki, Gertruda Klinikowska oraz kierownik biblioteki Monika Piekarska. Poświęcenia nowego budynku dokonał ksiądz proboszcz tutejszej parafii Paweł Sitarek. Wśród zaproszonych gości byli m.in. wóldarze sąsiednich gmin, z-ca dyrektora Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy, dyrektorzy i kierownicy bibliotek z terenu powiatu świeckiego, radni Gminy Świątkowo obecnej i poprzedniej kadencji. Były przemowy, występy, życzenia i łzy wzruszenia. Następnego dnia czyli 8 maja 2024, biblioteka otworzyła swoje drzwi dla czytelników. 8 maja to święto Bibliotekarzy i Bibliotek, zatem piękniejszego prezentu niż otwarcie nowej biblioteki nie można było sobie wymarzyć.

Jaka jest nasza nowa biblioteka dzisiaj? Po prostu piękna w środku i na zewnątrz, ale przede wszystkim jest dostępna dla każdego mieszkańca. Parterowy budynek bez barier architektonicznych, do którego każdy może

przyjść. Cały obiekt ma powierzchnię 500 m². Sala biblioteczna, obejmująca wypożyczalnię z czytelnią, zajmuje powierzchnię 176 m².

fot. z archiwum GBP w Świątkowie

Placówka doczekała się w końcu wymarzonego kolorowego i przestronnego kącika Małego czytelnika, który chętnie odwiedzają najmłodsi mieszkańcy gminy. Jest sala komputerowa, w której można skorzystać z komputera oraz ksero lub skanera. Mniejsza sala konferencyjna o powierzchni 28 m² to miejsce spotkań naszego bibliotecznego Klubu rękodzieła, w którym Panie z ogromną pasją tworzą biżuterię, szydełkują, szyją skrzaty i ciągle wymyślają nowe robótki, a także Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. To czego bardzo bibliotece brakowało i o czym bibliotekarze marzyli przez te wszystkie lata, to sala do organizacji wydarzeń kulturalnych. Marzenia się spełniają, sala audiowizualna ze sceną liczy 150 m²! Można zatem organizować przedstawienia, spotkania z kulturą dla mieszkańców, koncerty, lekcje biblioteczne i wiele innych. Nowa biblioteka cieszy nie tylko jej pracowników, ale przede wszystkim mieszkańców. Wypada mieć nadzieję, że biblioteka stanie się centrum życia kulturalnego gminy.

PÓŁKA Z REGIONALIAMI

Życie artystyczne w Bydgoszczy w szczególnym okresie historii Polski, w którym kraj budzi się z uśpienia jako niepodległa II Rzeczpospolita, to temat obszerny, niezwykle ciekawy i nie do końca odkryty. Z wdzięcznością przyjmowane są na rynku wydawniczym skrupulatnie zbadane i opracowane monografie. Praca naukowa *Życie artystyczne w Bydgoszczy w latach 1920-1939* (Bydgoszcz, 2023) Barbary Chojnackiej, wieloletniej badaczki historii sztuki w naszym regionie, dostarcza wiele informacji i ujmuje temat w szerokim kontekście, od przedstawienia, jak i kiedy powstawały instytucje i stowarzyszenia kulturalne, skupiające wokół siebie artystów, związki, grupy artystyczne po rozwój wystawiennictwa. Odnajdziemy tu rozdział poświęcony powstałemu w 1923 r. Muzeum Miejskiemu, które odegrało istotną rolę w kształtowaniu się bydgoskiego salonu wystawienniczego i lokalnego środowiska artystycznego. W kolejnych rozdziałach ukazano funkcjonowanie Związku Plastyków Pomorskich, Grupy Plastyków Pomorskich, Związku Zawodowych Plastyków Wielkopolsko-Pomorskich, Grupy Plastyków Bydgoskich i Zawodowego Związku Artystów Plastyków „Bydgost”, które aktywnie i intensywnie pracowały nad rozwojem bydgoskich grup artystycznych. We wstępie publikacji otrzymujemy też sygnał, że monografię przygotowano w dwóch odrębnych tomach. Kontynuacją *Życia artystycznego* będzie *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920-1939. Twórcy i dzieła*. Tom niniejszy charakteryzuje bydgoskie środowisko i ukazuje jego odmienność, tradycje i cechy specyficzne wynikające z sytuacji polityczno-społecznej w poszczególnych okresach historii naszego regionu. Autorka podkreśla, że badania i kwerendy poszczególnych osób, zasobów archiwalnych muzeów, prywatnych kolekcji trwały wiele lat. Pomocą przy rekonstrukcji działalności Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego i Państwowej Szkoły Przemysłowej w pewnym zakresie służyła też regionalna prasa¹³. Drobne ogłoszenia w gazetach pozwalają również na usystematyzowanie wiedzy na temat działalności instytucji czy osoby¹⁴. Biorąc pod uwagę ogrom zebranego materiału, zgodzić się należy

¹³ B. Chojnacka, *Życie artystyczne w Bydgoszczy w latach 1920-1939*, Bydgoszcz 2023, s.55.

¹⁴ W tym miejscu wypada wspomnieć, że bogaty zbiór prasy regionalnej, posiada Pracownia Regionalna bydgoskiej WiMBP, a przeglądanie poszczególnych roczników jest ułatwione przez digitalizację większości zasobu.

z przedmówcą tej publikacji dr. W. Kuczma, że miłość do sztuki i do jej twórców, sentyment do miasta i wieloletnie doświadczenie zajmowania się tematem, stały się powodem powstania tej imponującej publikacji.

Bitwa o Bydgoszcz. 20-28 stycznia 1945 roku (Bydgoszcz, 2023) – to temat, któremu poświęconych zostało już kilka opracowań, ale jak podkreśla autor Łukasz Mamert Nadolski, jego publikacja wyróżnia się solidną kwerendą w sowieckich zasobach archiwalnych, czego dotąd nie wykonano. Dokumenty takie Rosjanie zaczęli bowiem podawać do ogólnej wiadomości dopiero parę lat temu, za pomocą portali internetowych. Źródłem danych okazały się również archiwa polskie, niemieckie, łotewskie oraz amerykańskie. Ogromnym uzupełnieniem wiedzy na temat ówczesnych wydarzeń są również wspomnienia uczestników i świadków walk, które wykorzystał w swej publikacji autor. Za datę początkową bitwy, autor uznał dzień 20 stycznia 1945 roku, kiedy 2 Armia Pancerna Gwardii zainicjowała walkę o Inowrocław, a za datę kończącą tę akcję przyjął dzień 28 stycznia – zakończenie walk o Sępólno Krajeńskie. Obszar bitwy o Bydgoszcz przypomina prostokąt¹⁵. Książka składa się z dziewięciu rozdziałów. Rozpoczyna się krótką charakterystykę sytuacji III Rzeszy na przełomie 1944 i 1945 roku, następnie poznajemy przebieg operacji wiślańsko-odrzańskiej, a także otrzymujemy garść informacji o sytuacji w mieście i o randze Bydgoszczy w akcji zbrojenia się najeźdźcy. Zainteresowanie czytelnika budzą opisy kolejnych dni walk o Nakło, Bydgoszcz i Podgórz. Szczegółowe określenia padających komend i rozkazów ukazują obraz dramatycznych wydarzeń, a krótkie żołnierskie słowa dają złudzenie przeniesienia się w sam środek akcji. Wplatanie wspomnień świadków zająć nadają poczucie realności i tragizmu, czasem mimowolnych uczestników. Książka zawiera wiele map i tabel obrazujących intensywność walk, ich miejsce, listy poległych i wykaz zniszczonych budynków. Liczne mapy i zdjęcia uzupełniają obraz wydarzeń, które rozegrały się w Bydgoszczy i okolicy.

Pozostając w temacie wojskowości, wspomnieć należy o książce Krzysztofa Drozdowskiego o historii bydgoskich obiektów wojskowych zatytułowanej **Od huzarów do czołgów: historia bydgoskich obiektów wojskowych** (Chrzan, 2024), która jest właściwie wznowieniem wydanej w innym wydawnictwie publikacji o architekturze militarnym¹⁶ w Bydgoszczy. Miłośników tego zagadnienia, ucieszy zapewne fakt, że w nowym wydaniu pojawił się rozdział poświęcony budynkowi Dywizjonera z dzisiejszym adresem ul. A. Czartoryskiego 20 oraz

¹⁵ M. Nadolski, *Bitwa o Bydgoszcz 20-28 stycznia 1945 roku*, Bydgoszcz 2023, s. 9.

¹⁶ K. Drozdowski, *Bydgoska architektura militarna w latach 1772-1945*, Warszawa 2017.

budynkowi depotu artyleryjskiego przy ul. Świętojańskiej. Wznowienie zawiera nowe, kolorowe fotografie lepszej jakości.

Bądkowo: 800 lat dziejów wsi, parafii i gminy. Cz. 1, Do rozbiorów¹⁷ to publikacja, która otrzymała wyróżnienie w konkursie ph. „Nasza najlepsza książka o tematyce regionalnej”, organizowanym w ramach IX Toruńskiego Kiermaszu Książki Regionalnej w 2023 r. Jej autorem jest Józef Nowakowski, emerytowany nauczyciel historii oraz człowiek z ogromną pasją. W obszernym opracowaniu przeczytać można o dziejach gminy od czasów prehistorycznych. Zawiera ona też charakterystykę położenia geograficzno-przyrodniczego oraz strukturę społeczno-demograficzną regionu. Poza Bądkowem mowa jest tu także o Łowiczkach i Siniarzewie oraz należących do nich wsiach. Autor podkreśla, że jako źródło informacji służyły mu nawet szesnastowieczne, łacińskie źródła kościelne, które przechowywane są w archiwach diecezjalnych. Czytając poszczególne rozdziały otrzymujemy cały przekrój charakteryzujący funkcjonowanie społeczeństwa i organizowanie się lokalnego życia, ze szkołkami parafialnymi, przytułkami w parafiach i kościelną opieką społeczną, od XVI wieku aż po wiek XVIII. Dalsze losy gminy poznać można dzięki części drugiej, która nosi tytuł *Czasy porozbiorowe 1795-1863*¹⁸. Dowiemy się jak i co się działo w tym regionie w epoce napoleońskiej i w czasach kiedy istniało Księstwo Warszawskie, a potem Królestwo Polskie. Czy powstanie listopadowe i powstanie styczniowe miały wpływ na losy wsi w gminie Bądkowo i czy oczynszowanie włościan w 1846 roku miało jakieś następstwa. Znajdziemy też ciekawy rozdział zatytułowany *Zażalenia i skargi mieszkańców i władz przeciw wójtom niezadowolonym ze sprawowania przez nich urzędu*.

Kolejną książką, która zdobyła wyróżnienie na Kiermaszu Książki Regionalnej, jest opowieść dwóch autorek: autorki tekstu Natalii Zacharek i autorki ilustracji Yulii Tabenskiej, zatytułowana ***Demony ziemi chełmińskiej. Opowieści z Kujaw i Pomorza***¹⁹. Fascynujący świat duchów i demonów od lat inspiruje najznakomitsze osobistości nauki i sztuki, a demonologia słowiańska, a także skandynawska „korzysta” z rosnącego zainteresowania w ostatnich latach w Polsce, jak i na świecie, pojawiając się

¹⁷ J. Nowakowski, *Bądkowo: 800 lat dziejów wsi, parafii i gminy. Cz. 1, Do rozbiorów*, Bądkowo 2022.

¹⁸ J. Nowakowski, *Bądkowo: 800 lat dziejów wsi, parafii i gminy. Cz. 2, Czasy porozbiorowe 1795-1863*, Bądkowo 2023

¹⁹ N. Zacharek, *Demony ziemi chełmińskiej: opowieści z Kujaw i Pomorza*, Toruń 2023.

w literaturze, grach, serialach oraz rekonstrukcjach historycznych. Ten wyjątkowy temat, nabiera nowego brzmienia i nowych odbiorców, zaciekawia coraz to młodsze pokolenia, ożywiając być może poczucie i świadomość dziedzictwa kulturowego. Świadectwem tego jest niewątpliwie pojawienie się tej ciekawej edytorsko książki. Składa się ona z 32 tekstów, które są poświęcone wampirom, wiedźmom, czy zagubionym duszom i demonom zaczerpniętym z kultury ludowej ziemi chełmińskiej. Opowieści takie, kiedyś przekazywane sobie ustnie z pokolenia na pokolenia trwały w świadomości ludzkiej. Dziś, barwne, tak jak ilustracje (wykonane w technice kolażu), wciągają czytelnika w sam środek opowieści o Mierniku, Starej Bidzie, czy małej Teresce, co wyrosła na dużą Teresę i teraz straszy małe dzieci. Ta wyjątkowa książka dla miłośników ludowych i baśniowych przekazów z pewnością wypełni wyobraźnię czytelnika w jesienny mglisty wieczór.

Lucyna Partyka

Koordynator regionalny DKK

CO SLYCHAĆ W DKK: styczeń-czerwiec 2024

W 2024 roku, już po raz osiemnasty, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy otrzymała dofinansowanie na realizację zadania Dyskusyjne Kluby Książki podregionu bydgoskiego. Wsparcia w wysokości 91 182 zł udzielił na ten cel Instytut Książki. Podobnie, jak w poprzednich trzech latach, dotację celową na realizację zadania, w wysokości 30 000 zł, przekazał Bibliotece Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W pierwszej połowie 2024 roku działało w podregionie bydgoskim 96 klubów, w tym 26 w Bydgoszczy. Przy filiach WiMBP działają 24 kluby (w tym 3 dla dzieci i 2 dla młodzieży), w Bibliotece Głównej WiMBP działa Dyskusyjny Klub Książki Mówionej dla dorosłych, a 2 kluby działają przy Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (w tym 1 komiksowy). Dyskusyjne Kluby Książki. W bibliotekach samorządowych, merytorycznie podległych WiMBP w Bydgoszczy, działało 70 klubów, w tym 6 dla dzieci i 5 dla młodzieży. Łącznie w 461 wydarzeniach zorganizowanych w I półroczu 2024 w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki wzięło udział 4365 osób. Informacje dotyczące form realizacji programu w naszym podregionie znajdują się na stronie: <http://biblioteka.bydgoszcz.pl/dzialalnoscDodatkowa/dkk/informacje-o-projekcie/>

Spotkania w klubach

W I połowie 2024 r. odbyły się łącznie 452 klubowe spotkania, w których uczestniczyło 3610 osób. Koordynator zapewniał lektury do czytania klubom działającym w Bydgoszczy oraz koordynował przepływ książek między klubami w terenie. Koordynator regionalny zakupił na potrzeby klubów 365 książek i 80 audiobooków. Niezmiennie większość z klubów spotyka się raz w miesiącu, by porozmawiać o wspólnie przeczytanej książce i zaopatrzyć się w kolejny tytuł. Nie brakuje pomysłów, na uatrakcyjnienie klubowych spotkań. Szczególny charakter miały w tym roku trzy spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki Mówionej: marcowe, kiedy uroczystie obchodzono urodziny jednej z członkiń klubu, kwietniowe, które odbyło się na życzenie klubowiczek w Izbie Pamięci Adama Grzymały-Siedleckiego Pracowni Teatrolologicznej WiMBP oraz sierpniowe, które zakończyło się zwiedzaniem Biblioteki Bernardyny WiMBP pod kierunkiem Joanny Królickiej-Nejman, moderatorki klubu, kierownika Działu Zbiorów Specjalnych. Izba Pamięci Adama Grzymały-Siedleckiego WiMBP okazała

się całkiem sympatycznym miejscem na rozmowę o książkach. Wartością dodaną spotkania była opowieść J. Królickiej-Nejman o Adamie Grzymale-Siedleckim, do stycznia 1967 roku lokatorze mieszkania przy Libelta 5/10. Klub działający przy Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP wybrał się w marcu na wykład o Spitsbergenie (wyprawy polarne UMK 2011 i 2013) polarnika dr. Edwarda Zbigniewa Łaszycy, który miał miejsce w Bydgoskim Klubie Podróżnika przy Bydgoskim Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu przy ul. Gdańskiej 5 oraz do kina. Tak było w Bydgoszczy. Z kolei klub z Łabiszyna wybrał się w styczniu na koncert karnawałowy do Bydgoszczy, a w marcu na Poznańskie Targi Książki. Swoje jubileusze uroczyste świętowały kluby w Solcu Kujawskim, Świeciu, Łaskowicach. Klubowicze ze Świecia wzięli udział w majowym spotkaniu „Poezja przy kawie”. W kwietniu członkinie klubu w Łaskowicach udały się na spektakl teatralny do Torunia, a klubowiczki z Jezewa do bydgoskiego teatru. DKK z Rogowa wybrał się na koncert do bydgoskiej filharmonii, a także obejrzał „Carmen” Bizeta w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Podczas lutowego spotkania klubu z Tucholi, poświęconego japońskiej książce *Zanim wystygnie kawa* Toshikazu Kawaguchiego, w japońskie klimaty wprowadził wszystkich Stanisław Matuszelański – tucholanin, człowiek wielu pasji, wśród których szczególnie miejsce zajmuje podróżowanie, aktywny czytelnik tucholskiej biblioteki. Ciekawie opowiadał o miejscach, które sam odwiedził w Japonii. Spotkaniu towarzyszyła wystawa przyniesionych przez prelegenta japońskich artefaktów.

DKK w Tucholi – fot. z archiwum MBP w Tucholi

Kluby z Łochowa uczestniczyły w dwóch akcjach charytatywnych. Klub z Dobrcza wybrał się na marcowe spotkanie do restauracji. Z kolei członkinie DKK w Sadkach wykonały podczas marcowego spotkania wianki wielkanocne. W czerwcu świeccy klubowicze wzięli udział w wernisażu poplenerowej wystawy malarstwa zatytułowanej „Świecki pejzaż rzeki Wdy”, na której prezentowane były m.in. prace członkiń klubu.

Lista klubowych lektur stara się nadążać za gustami i życzeniami poszczególnych klubów. W pierwszej połowie 2024 roku nie słabło zainteresowanie powieściami Barbary Wysoczańskiej. Jej powieści *Siła kobiet*, *Aktoreczka*, *Świat na nowo*, *Cena wolności* nieustannie krążyły w klubach. Kolejka oczekujących ustawiła się po książkę *Obiecaj, że wrócisz*, która miała swoją premierę w czerwcu bieżącego roku. Literaturę zagraniczną na liście najczęściej omawianych książek reprezentowały powieści amerykańskie *Lekcje chemii* pióra Bonnie Garmus i *Gambit królowej* Waltera Tevisa oraz powieść *Złap zającą* bośniackiej pisarki Lany Bastašić. Czytane były w klubach powieści ukraińskie: *Nim dojrzeją maliny* i *Drabina* Eugenii Kuzniecovej oraz mołdawsko-rumuński *Szklany ogród* Tatiany Tibuleac. Literaturę francuską reprezentowały powieści Aurelie Valognes.

Nie słabło zainteresowanie literaturą faktu, do której zaliczamy reportaże, pamiętniki, dzienniki, biografie, wywiady. W I półroczu 2024 zdecydowanym klubowym bestsellerem okazały się *Chłopki* Joanny Kuciel-Frydryszak. Chętnie sięgano po autobiograficzną książkę Księcia Harrego noszącą tytuł *Ten drugi*. Ciekawe, że te ostatnie książki wzbudziły zainteresowanie nawet klubów preferujących beletrystykę. W dalszym ciągu czytelników znajdowały książki: *Dziewczyna i uczoney. Historia dwóch Rembrandtów z kolekcji Karoliny Lanckorońskiej* holenderskiej autorki Gerdien Verschoor oraz *Drzewo przetrwania. Ucieczka z 82. piętra* Leokadii Głogowskiej i Jaromira Kwiatkowskiego. Ponownie odnotowano zainteresowanie książką *Kajs* Zbigniewa Rokity, zdobywczynią podwójnej NIKE.

Konkursy

Od lutego 2010 r. trwa nieprzerwanie internetowy konkurs „Klubowicze do klawiatur!” przeznaczony dla członków Dyskusyjnych Klubów Książki. W jego ramach wybierana jest najlepsza recenzja w danym miesiącu kalendarzowym, a na koniec roku – recenzja roku. Przedmiotem recenzji może być dowolna książka (literatura polska i obca, literatura faktu, literatura dziecięca i młodzieżowa itp.) czytana i omawiana w Dyskusyjnym Klubie Książki. Konkurs trwa od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Prace oceniane są w dwóch kategoriach wiekowych: do 15 roku życia i od 16 roku wzwyż. Recenzje, przeznaczone na konkurs, należy przesłać drogą

elektroniczną do koordynatora regionalnego, który przesyła je następnie do Instytutu Książki.

Spotkania autorskie

W ramach projektu Dyskusyjne Kluby Książki zorganizowanych zostało w podregionie bydgoskim 9 spotkań autorskich. Cykl zainicjowały kwietniowe spotkania: w Bydgoszczy i Cekcynie. **Robert Michniewicz**, były oficer polskiego wywiadu, promował w Filii nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży bydgoskiej WiMBP swoją sensacyjno-szpiegowską powieść pt. *Dolina szpiegów* (premiera: 27 marca 2024). Zadebiutował w 2023 roku książką *Partnerzy. Początek*, będącej pierwszą częścią powieściowego cyklu. Premiera części drugiej zatytułowanej *Partnerzy. Zemsta* miała miejsce w sierpniu 2024 roku. R. Michniewicz przepracował w wywiadzie 23 lata, z czego 11 lat działał za granicą – na Bliskim Wschodzie, w Europie i Ameryce.

Gościem kwietniowego spotkania zorganizowanego w Bibliotece Głównej WiMBP była **prof. Anna Nasilowska** z Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Od 2017 roku pełni ona funkcję prezesa Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Jest autorką ponad 20 książek, w tym m.in. prac naukowych, podręczników szkolnych i akademickich, syntezy *Historia literatury polskiej*, biografii: *Jean Paul Sartre i Simone de Beauvoir*, *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska czyli Lilka Kossak*, *Wolny agent Umeda i druga Japonia*, powieści: *Konik, szabelka, Historie miłosne*, zbiorów opowiadań: *Domin*, *Księga początku*, *Czteroletnia filozofka*, tomu poetyckiego *Sztuczne światła*. Podjęła się pracy nad pierwszą biografią Sławomira Mrożka, odpowiadając na prośbę wydawnictwa MARGINESY.

Dziennikarz, leśnik, wielokrotnie nagradzany autor filmów popularyzatorskich i audycji dla dzieci, młodzieży, jak np. *Teleranek*, *Wkoło Natury*, *Król Zwierząt* oraz dla dorosłych, m.in. *Animals*, *Arka Noego*, autor książek przyrodniczych dla dzieci **Marcin z Lasu Kostrzyński** spotkał się z czytelnikami w Cekcynie. Jest autorem kanału „Marcin Lasu” na YouTube oraz wideobloga na Facebooku.

W maju z czytelnikami spotkali się kolejno: w Żninie – autor powieści kryminalnych **Robert Małecki**, w Bydgoszczy – aktorka **Maria Pakulnis**, dziennikarka **Magdalena Wolińska-Riedi**, aktor i satyryk **Robert Górski** wraz z żoną **Moniką Sobień-Górką** – dziennikarką, autorką książek oraz w Szubinie podróżniczka **Aleksandra Orlikowska**. Spotkanie z **Robertem Małeckim**, politologiem, filozofem, dziennikarzem, połączone było z promocją najnowszej powieści *Zapadliny*, której akcja toczy się m.in. w Żninie.

Bydgoskie spotkania odbyły się w trakcie trwania Tygodnia Bibliotek. Pogoda dopisała, więc można je było przenieść na biblioteczny dziedziniec,

umożliwiając w ten sposób udział większej liczbie osób. Cykl spotkań bydgoskich otworzyła znana i lubiana aktorka filmowa i teatralna **Maria Pakulnis**, która promowała w Bydgoszczy autobiograficzną książkę pt. *Moja nitka* (premiera: 8 listopada 2023). Aktorka debiutowała w czasie studiów w filmie Tadeusza Konwickiego „Dolina Issy” (1982). Występowała w awangardowym Teatrze Dramatycznym w Słupsku. Związana była z teatrami warszawskimi – Współczesnym, Dramatycznym i Ateneum. Obecnie występuje gościnnie w stołecznych teatrach Komednia i Kamienica. Aktorka wróciła na duży ekran. Za drugoplanową rolę Hanny w filmie „Johnny” (2022) otrzymała Złotego Orła, Nagrodę Polskiej Akademii Filmowej.

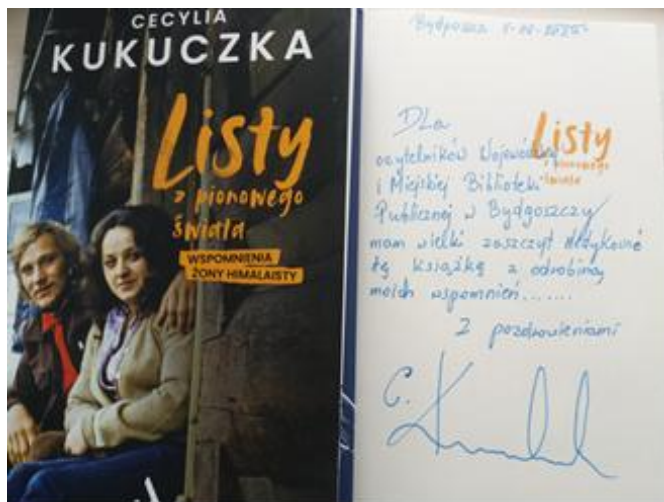

Maria Pakulnis - fot. z archiwum WiMBP w Bydgoszczy

14 maja na spacer po nieznanach zakątkach Rzymu zabrała czytelników **Magdalena Wolińska-Riedi** – wieloletnia korespondentka Telewizji Polskiej w Rzymie i Watykanie! Autorka cieszącej się ogromną popularnością trylogii watykańskiej (*Kobieta w Watykanie*, *Zdarzyło się w Watykanie*, *Z Watykanu w świat*) promowała swoją najnowszą książkę zatytułowaną *Mój Rzym. Spacerem po niezwykłych zakątkach Wiecznego Miasta* (premiera: 27 września 2023). A zrobiła to wspaniale, podobnie jak podczas ubiegłorocznych Jesiennych Targów Książki w Warszawie. M. Wolińska-Riedi ukończyła italianistykę na Uniwersytecie Warszawskim, Studia Doktoranckie na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie oraz Akademię Dyplomatyczną Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Warszawie. Tłumaczka Trybunału w Watykanie Roty Rzymskiej i Sygnatury Apostolskiej w Watykanie, gdzie mieszkała przez 16 lat. Realizatorka i współproducentka ponad 20 filmów dokumentalnych i seriali o Watykanie i papieżstwie.

Cykl spotkań zamknęli 15 maja **Robert Górski** – artysta kabaretowy, komik, satyryk, lider i autor większości tekstów Kabaretu Moralnego Niepokoju, scenarzysta, reżyser i odtwórca głównej roli w serialu internetowym „Ucho Prezesa” oraz **Monika Sobień-Górska** – dziennikarka, scenarzystka, autorka książek: *Wybrałem życie, Ukrainki. Co myślą o Polakach, Polscy miliarderzy. Ich żony, dzieci i pieniądze, Jak porzucić miliardera ... i przeżyć, Imperium Lewandowska*, autorka scenariusza do filmu „Lęk”, autorzy książki pt. *Jak zostałem Prezesem*. R. Górski współtworzył z Adamem Małczykiem scenariusze do programu rozrywkowego TVN „Maraton uśmiechu”. Pisał scenariusze m.in. do Mazurskiej Nocy Kabaretowej, kabaretów Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu. W latach 2008-2015 organizował Kabaretową Noc Listopadową. Wystąpił w filmach, m.in.: „Baśń o ludziach stąd”, „Złoty środek”, „Słodkie życie”, „7 rzeczy, których nie wiecie o facetach”, „Napis” oraz serialach „Państwo z kartonu” i „Piękni i bezrobotni”.

W czerwcu gościła w Bydgoszczy **Cecylia Kukuczka**, żona najwybitniejszego polskiego himalaisty Jerzego Kukuczki, autorka wydanej przez „Agorę” książki pt. *Listy z pionowego świata. Wspomnienia żony himalaisty!* Kolejny niezwykle gość i niezapomniane spotkanie!

fot. archiwum WiMBP w Bydgoszczy

Łącznie w spotkaniach autorskich, zorganizowanych w pierwszym półroczu 2024, w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki wzięło udział 755 osób.

Promocja programu DKK

W I półroczu 2024 roku o programie mówiono i pisano w lokalnych mediach:

-Z pasją o literaturze. Dyskusyjne Kluby Książki w Bydgoszczy zapraszają w swoje progi | Express Bydgoski

-<https://www.radiopik.pl/6.120613,maria-pakulnis-dojrzalam-to-stworzenia-monodramu-bohin-konwickiego-zawladnela-moim-zyciem>

-<https://www.radiopik.pl/6.120142,magiczny-rzym-pozza-szlakiem-magdalena-wolinska-riedi-opowiadala-o-nim-w-bydgoszczy>

Osoby zainteresowane włączeniem biblioteki do udziału w projekcie Dyskusyjne Kluby Książki proszone są o kontakt z koordynatorem regionalnym:

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

telefon: 52 339 92 28, 506 200 530

e-mail:

Lucyna.Partyka@wimbp.bydgoszcz.pl

Institucja kultury Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

DKK

dyskusyjny klub książki

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH

powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, nakielskiego,
sępoleńskiego, świeckiego, tucholskiego, żnińskiego.

STYCZEŃ

09.01. **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żniniu** zorganizowała spotkanie ze Stanisławem Kaszyńskim, autorem ponad 20. książek, wykładowcą akademickim, publicystą, kulturoznawcą i podróżnikiem. Był długoletnim pracownikiem Gazety Pomorskiej (1958-2020), wygłosił wiele referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych. Urodził się w Ciechrzu koło Strzelna, jednak większość swego życia spędził w Krakowie. Towarzyszył w wielu wizytach zagranicznych Prezydentowi RP Aleksandrowi Kwaśniewskiemu, które opisał w swojej najnowszej książce *Miniatury wspomnień*. Podczas spotkania, gość opowiedział o swoim bogatym życiu, przytoczył wiele anegdot i wspomnień, również o osobach związanych z biblioteką.

12.01. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się koncert kolęd i pastorałek. Wyjątkową atmosferę stworzyli zaproszeni goście m.in.: Małgorzata Mówińska-Zyśk, Dorota i Jan Kochanowscy, Magda Miszewska-Zasadna, Alina Rzepecka i Swietlana Pobereźniuk. Podczas spotkania zaprezentowano wybrane świąteczne utwory. *Pastoralkę* własnego autorstwa wykonała Alina Rzepecka.

15.01. gościem **Biblioteki Głównej WiMBP w Bydgoszczy** był Krzysztof Stasiewski, artysta, pisarz. Podczas spotkania zaprezentował utwór *To jest Moja Piosenka* inspirowany twórczością Charlesa Chaplina. Przedstawił również część swojego dorobku literackiego w postaci wierszy. Oprawę muzyczną zapewnili artyści: Monika Boguszewska-Nowakowska (śpiew), Rafał Tworek (fortepian) oraz Sławomir Ciecierski (gitara).

16.01. w **Filii nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce koncert chóru „Camerata” pod dyrygenturą Alicji Zerbst. Podczas spotkania chórzystki zaprezentowały repertuar, w skład którego weszły mniej znane polskie kolędy.

16.01. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żniniu** miało miejsce spotkanie z Heleną Dobaczewską-Skonieczką pt. „Moje Decennia czyli powroty na Pałuki”. Literatka świętowała nie tylko 50-lecie swojej działalności twórczej oraz 50-lecie wyjazdu z Pałuk, ale również promowała swoją najnowszą książkę *Tobie Wando*, wydaną przez Żnińskie

Towarzystwo Kultury pod Honorowym Patronatem Starosty Żnińskiego. Podczas spotkania autorka recytowała swoje wiersze, również w gwarze pałuckiej i w języku esperanto. Twórczość literacką poetki przedstawili także bibliotekarze: Katarzyna Pańkowska-Potempa, Ewa Malak, Barbara Filipiak i Aleksander Paradowski. Nie zabrakło także śpiewu harcerek oraz recytacji harcerskiego wiersza autorki w wykonaniu drużyny komendantki hufca żnińskiego hm. Małgorzaty Janickiej. Głos zabrali również zaproszeni goście: drużna hm. Halina Krystowczyk z Referatu Seniorów Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP, Ewa Krupa – dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy, ks. Piotr Buczkowski – kapelan niewidomych i niedowidzących poetów działających w bydgoskim Związku Niewidomych. Zaprezentowana podczas spotkania publikacja *Tobie Wando*, stanowi część drugą rodzinnego tryptyku w ramach cyklu *Powrót do korzeni*. Posłowie do książki napisał Dariusz Tomasz Lebioda – Prezes Oddziału Bydgosko-Toruńskiego Związku Literatów Polskich.

18.01. Filia nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała wernisaż wystawy malarstwa Karola Satera pt. „W świecie magii i mandali”. Artysta maluje abstrakcje, martwe natury, przyrodę, figury geometryczne, własne wyobrażenia. Chętnie sięga po pastele, farby plakatowe, akwarelowe, akrylowe, wodne, olejne, pouring, tusz, ołówki, węgiel. Prace prezentował na wielu wystawach zbiorowych i indywidualnych. Podczas spotkania w bibliotece zaprezentował obrazy wykonane różnymi technikami plastycznymi oraz barwną mandalę. Wystawie towarzyszyła prezentacja pt. „Malarstwo i literatura”.

18.01. w **Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Nakle** gościł Miłosz Szymański, podróżnik i pisarz, twórca podcastów „Lekcja historii” i „Za Rubieżą”. Spotkanie poświęcono najnowszej publikacji *Kto zgasi światło? Opowieści z Moldawii*.

22.01. Filia nr 23 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy gościła chór Agora-Nestora, pod dyrekcją Orlina Bebenowa, działający przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Miejskim Centrum Kultury w Bydgoszczy. Zgromadzona publiczność wysłuchała utworów z repertuaru m.in. Czerwonych Gitar, Heleny Vondráčkovéj, a także arii pochodzących z operetki *Wesoła wdówka*.

26.01. w Saloniku Literacko-Artystycznym **Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu** odbyła się prelekcja Tomasza Sibory pt. „Nasze Powstanie na Kujawach Zachodnich 1918-1919”, połączona z pokazem fotografii oraz sprzętu i wyposażenia powstańczego. Spotkanie zorganizowano z okazji 105. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego oraz wyzwolenia

Inowrocławia. 3.02. przeprowadzono test wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim, skierowany do dzieci i młodzieży. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa fotografii pt. „Powstanie Wielkopolskie na Kujawach Zachodnich 1918-1919”.

26.01. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie** była Martyna Kwiatkowska, autorka książek wspierających rozwój emocjonalny dzieci, nawiązujących do ważnych wartości zapomnianych w dzisiejszym świecie: *Kraina niesłabnących przyjaźni* oraz *Kraina nieprzemijającego braterstwa*. Podczas spotkania opowiedziała o bohaterach swoich powieści oraz planach wydawniczych.

29.01. w **Filii nr 31 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się przedstawienie teatralne przygotowane z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka. Inscenizację ballady Adama Mickiewicza *Pani Twardowska* przedstawili uczniowie klasy V szkoły podstawowej. Na zakończenie uczestnicy wybrali się w planszową podróż po Bydgoszczy.

31.01. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie** zorganizowała spotkanie z Wojciechem Przyłipiakiem, dziennikarzem, autorem książki *Zakupy w PRL. W kolejce po wszystko*. Pracował jako redaktor dodatku *Kultura* do *Dziennika Gazety Prawnej*, gdzie pisał przede wszystkim o muzyce i popkulturze. W swoim dorobku ma kilka książek związanych z PRL-em, m.in. *Czas wolny w PRL* i *Sex, disco i kasety video*. Prelegent opowiedział o zakupowej rzeczywistości w latach 1945-1989. Świat luksusu został przedstawiony przez pryzmat Pewexu i Baltony, ówczesnych przedsiębiorstw prowadzących sieć sklepów i kiosków walutowych. 22.05. autor gościł w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie**.

LUTY

02.02. w **Rejonowej Bibliotece Publicznej w Szubinie** miało miejsce spotkanie z Agatą Passent, dziennikarką, felietonistką. Rozmowę poświęcono kondycji literatury oraz fundacji „Okularnicy”, popularyzującą twórczość Agnieszki Osieckiej.

05.02. w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** miała miejsce prelekcja Wacława Holewińskiego połączona z projekcją filmu dokumentalnego *Major Ostwind-Zuzga* (2023), w reżyserii Andrzeja Gajewskiego. Film opowiadał historię majora Stanisława Ostwinda „Zuzga”, żołnierza Narodowych Sił Zbrojnych i najwyższego rangą Żyda walczącego w podziemiu podczas II Wojny Światowej. Narratorem filmu był Wacław

Holewiński, autor książki *Honor mi nie pozwala*, poświęconej majorowi Ostwidowi. Podczas spotkania gość przybliżył życiorys bohatera, a dzięki esbeckim dokumentom udostępnionym przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie oraz Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce, film zyskał cenną inkrustację historyczną. Major Ostwid „Zuzga” nie miał pogrzebu, a miejsce jego pochówku pozostało nieznane. Twórcy dokumentu przywrócili mu należytą cześć i ocalili od zapomnienia.

09.02. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy fotografii pt. „Bydgoskie Śródmieście. Natychmiastowo”. Gościem spotkania był Wojciech Koralewski, pochodzący ze Żnina fotograf. Na wystawie zaprezentowano 100 zdjęć, a także unikatową kolekcję aparatów analogowych. Od 2007 roku pasją gościa jest fotografowanie i kolekcjonowanie starych, klasycznych aparatów fotograficznych: na błonę zwojową, płyty szklane i inne nośniki do rejestracji obrazu. Część kolekcji otrzymał od przyjaciela, bydgoskiego fotoreportera i filmowca, Zdzisława Krakowiaka. Wcześniej ekspozycja pokazana była w Wieży Ciśnień, w ramach projektu dofinansowanego przez Miasto Bydgoszcz.

09.02. gościem **Filii nr 12 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** była Danuta Krupecka, poetka i aforystka, członek Związku Literatów Polskich. Z wykształcenia nauczyciel matematyki, pracowała w szkołach województwa kujawsko-pomorskiego. Wydała 7 zbiorów poezji: *Samotność sensu* (1992); *Echo próżni* (1993); *Słońce ubogich* (1994); *Anatomia miejsca* (2015); *Dokąd idziesz?* (2019); *Idę po kamieniach* (2021); *Płynę po fraszkach* (2023). Ten ostatni stał się tematem spotkania autorskiego. Twórczość poetki oparta jest na osobistych przemyśleniach, ciągłym wskazywaniu pokrewieństw i zależności, absurdów i wykroczeń. Jest to rodzaj aforystyki ciągle poszukującej nowych wyzwania, a przede wszystkim prawdy i odzierania z fałszu i zarozumiałstwa.

09.02. **Gminna Biblioteka Publiczna w Sadkach** zorganizowała spotkanie z Krzysztofem Drozdowskim, dziennikarzem, autorem książek historycznych oraz m.in. prezesem Fundacji Historycznej im. Mariana Rejewskiego. Tematem spotkania były niewyjaśnione tajemnice związane z III Rzeszą na terenie Bydgoszczy, m.in. historia dotycząca 700. kilogramów złota, zakopanego przez niemieckich pilotów na terenie bydgoskiego lotniska.

07.02. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** był podróżnik Krzysztof Nowacki. Podczas spotkania opowiedział o swojej wyprawie do Nepalu. Odwiedził m.in. położone w aglomeracji Katmandu

miasto Patan, słynące ze średniowiecznej zabudowy miejskiej i wspaniałych przykładów architektury pałacowej i sakralnej, Pokharę, miejscowość leżącą u stóp masywu Annapurny, a także wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO Park Narodowy Chitwan. Obserwował nabożeństwa hinduistyczne, wziął także udział w festiwalu pokazującym kulturę grup etnicznych zamieszkujących Nepal.

12 i 13.02. **Filia nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała warsztaty literacko-plastyczne z Eugenią Anną Gwiazdowską, autorką zbioru legend *Baśnie i opowieści o Bydgoszczy*. Podczas spotkania uczestnicy poznali legendę *Wyspa Młyńska. O tym, jak święty Roch kotkę uratował*, którą autorka zaprezentowała w formie teatrzyku kamishibai. Dzieci wykonały także ilustracje do wybranych fragmentów przedstawionej opowieści. 14.02. pisarka gościła w **Filii nr 13 dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**. Podczas warsztatów literacko-plastycznych, dzieci wysłuchały legendy *Wyspa św. Barbary i kaczki, czyli jak święta Barbara dzięk kaczkę ocaliła*, przedstawionej w formie teatrzyku kamishibai. Opowieści towarzyszyły pastelowe ilustracje wykonane przez autorkę. Nie zabrakło również bydgoskich wspomnień, opowieści i ciekawostek nawiązujących do bydgoskich zabytków. W części warsztatowej uczestnicy wykonali kaczuszki z papieru, a także zilustrowali dowolny fragment poznanej legendy. Wszystkie prace zostały zaprezentowane na bibliotecznej wystawie. 19 i 20.02. autorka odwiedziła **Filię nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy**.

13.02. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie** odbyły się warsztaty profilaktyczne dla dzieci „Halo! Tu Fonoholizm!”, dofinansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ideą zajęć było przekazanie uczestnikom wiedzy na temat racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, np. telefonu, smartfona, tabletu. Nadrzędnym celem zajęć było kształtowanie wśród młodych ludzi odpowiedzialnych postaw, służących zapobieganiu fonoholizmowi. Zajęcia dostosowano do wieku oraz potrzeb odbiorców. Psycholog reprezentujący firmę GENESIS Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe poprowadził zajęcia w formie interaktywnej umożliwiającej trening umiejętności poprzez wykonywanie ćwiczeń testowych i plastycznych oraz rozmowę.

14.02. **Filia nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała koncert z udziałem zespołu teatralno-kabaretowego „Galimatias”. Goście zaprezentowali repertuar, w skład którego weszły utwory klasyków kabaretu i piosenki, m.in.: *Oczarowanie*

Zbigniewa Wodeckiego, *W siną dal Igi Cembrzyńskiej* i Bohdana Łazuki, *Kaziu, zakochaj się* i *My jesteśmy tanie dranie* Kabaretu Starszych Panów, *Ta ostatnia niedziela* Mieczysława Fogga.

14.02. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie** odbyła się prelekcja podróżniczki Beaty Lewandowskiej-Kaftan pt. „Zanzibar, gdzie Afryka spotyka się z orientem”. Przez ponad 30 lat pracowała dla wydawnictw polskich i zagranicznych, m.in. *National Geographic*. Podróżowała po Kenii, Tanzanii i Zanzibarze, Ugandzie, Etiopii, Namibii, Botswanie, Zimbabwie, Mali, Burkina Faso, RPA, a także Maroku i Egipcie. Podczas spotkania z czytelnikami opowiedziała o podróży na Zanzibar, wyspę łączącą kulturę afrykańską i orientalną.

20.02. **Filia nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała walentynkowe spotkanie poetycko-muzyczne pt. „Szeptem o miłości”. Swoje wiersze zaprezentowali: Aleksandra Brzozowska, Marzenna Lewandowska, Irena Mówińska-Lipińska, Małgorzata Mówińska-Zyśk, Alina Rzepecka, Lucyna Siemińska, Helena Skonieczka, Krystyna Wulert, Jarosław Stanisław Jackiewicz, Stefan Pastuszewski. Przypomniano również utwory Julii Hartwig, Haliny Poświatowskiej, Wisławy Szymborskiej, Adama Asnyka, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Bolesława Leśmiana, Cypriana Kamila Norwida, Jana Izidora Sztaudyngera i Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Wiersze zilustrowano nastrojową muzyką skrzypcową w wykonaniu Małgorzaty Mówińskiej-Zyśk oraz Svetlany Pobereźniuk. Spotkaniu towarzyszyła wystawa aktów autorstwa Marzenny Lewandowskiej. Ekspozycję można było obejrzeć do 7 marca 2024 roku.

21.02. **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żnieniu** zorganizowała spotkanie dla dzieci z Michałem Jankowskim, poświęcone książce *Mała ciuchcia. Wielka przygoda Zuzi i Szymka*. Uczestnicy wysłuchali opowieści o historii kolei. Dowiedzieli się także, jak działał parowóz, dlaczego budowano kolej wąskotorową oraz jak zmieniała się technologia. 4.04. z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci, gość odwiedził **Rejonową Bibliotekę Publiczną w Szubinie**. Podczas spotkania autorskiego, skierowanego do dzieci ze szkoły podstawowej, autor opowiedział o książce *Mała Ciuchcia. Wielka Przygoda Zuzi i Szymka*. Przybliżył również kulisy pracy kolejarza. Opowieść wzbogacił pokaz multimedialny prezentujący historię kolei. Kolejne spotkania 23-24.04 poświęcono publikacji *Mała kolejka. Trasa Bydgoszcz – Koronowo*.

22.02. w **Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Nakle** gościła Joanna Mioduchowska, piosenkarzka, autorka piosenek, które znalazły

uznanie zarówno w kręgach piosenki autorskiej, poezji śpiewanej, muzyki folk i blues, ostatnio także muzyki country. Śpiewa akompaniując sobie na gitarze i harmonijkach ustnych solo lub w większym składzie instrumentalnym. Laureatka wielu muzycznych festiwali piosenki autorskiej. Należy do Grupy Literacko-Muzycznej „Terra Poetica”. Podczas recitalu „Schadzka spóźniona” wybrzmiały liryczne piosenki o miłości, m.in. autorski utwór *Listy pełne słów*, a także utwory do słów poetów klasyków: Adama Asnyka, Bolesława Leśmiana, Juliana Tuwima oraz poetów współczesnych: Tadeusza Knyziaka i Małgorzaty Krusiewicz. Recital zakończyło wykonanie piosenki Zbigniewa Wodeckiego *Lubię wracać tam, gdzie byłem*.

22.02. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żnieniu** miało miejsce spotkanie z redakcją tygodnika *Pałuki*. Gośćmi byli: Dominik Księski – redaktor naczelny i wydawca „Pałuk”, Mirosława Roszak – dyrektor wydawnictwa i szef działu reklam, Karol Gapiński – redaktor. Spotkanie poprowadził Wojciech Waligórski – wydawca i redaktor naczelny *Nowego Łowiczanina*. Dyskutowano m.in. o niezależności gazet lokalnych i ich obiektywizmie.

23.02. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się koncert upamiętniający tragiczne wydarzenia na Ukrainie. Zamierzeniem było zorganizowanie wielokulturowego spotkania, w którym wzięliby udział przedstawiciele różnych narodowości mieszkających obecnie w Bydgoszczy. Do udziału w koncercie zaproszono artystów reprezentujących różne narodowości: Krymtatarów, Białorusinki i Rosjankę. Współorganizatorami koncertu byli Slavos – Słowiańska Pracownia Kultury i Dialogu oraz Fundacja HelpNowHub.

29.02. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** gościła prof. dr hab. Barbara Gogol-Droźniakiewicz, teoretyk muzyki, pedagog. Podczas spotkania wygłosiła prelekcję „Testament Ignacego Jana Paderewskiego. Bydgoski proces o spadek po Ignacym Janie Paderewskim”. Inspiracją do podjęcia tematu był napisany przez gościa artykuł *Testament I.J. Paderewskiego i bydgoski proces spadkowy*, zamieszczony w książce *Ignacy Jan Paderewski. Twórca w świetle kultury*, pod redakcją Teresy Brodniewicz, Hanny Kostrzewskiej, Janiny Tatarskiej. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja przygotowana przez autorkę.

MARZEC

01.03. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy prac Małgorzaty Mówińskiej-Zyśk. Artystka zaprezentowała przekrój swoich pasji, do których należą m.in.: muzyka, malarstwo, grafika, rzeźba, tworzenie witraży i oryginalnych instalacji. Wszystkie te zainteresowania wpływają na różnorodność i niepowtarzalność jej twórczości. Spotkanie oraz wystawa stały się okazją do podsumowania bogatego dorobku artystycznego.

6.03. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** była pisarka Wioletta Piasecka. Autorka opowiedziała o swojej twórczości, inspiracjach, pisarskich planach. Wspominała czasy pandemii, kiedy po raz pierwszy w swej literackiej karierze postanowiła napisać powieść dla dorosłych odbiorców. Do tej pory specjalizowała się w literaturze dziecięcej. Książka *Przyjdzie pogoda na miłość* odniosła duży sukces na rynku wydawniczym. Kolejne tytuły spotkały się także z pozytywnym odbiorem. Są to zarówno powieści obyczajowe, np. *Sny pachnące poziomkami*, *Dotyk twoich dłoni*, jak również powieści z historią w tle: *Dom pełen tajemnic* i najnowsza *Zakochana służąca*.

6.03. **Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim** zorganizowała spotkanie z Markiem Michalakiem, pedagogiem, Rzecznikiem Praw Dziecka 2008-2018, Kanclerzem Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, autorem publikacji: *Opowieści o tym, co w życiu ważne*, *Opowieści o tym, co daje moc*, *Opowieści o prawach dziecka*. Punktem wyjścia rozmowy stała się sama definicja słowa „dziecko” oraz różnica między osobą nieletnią a niepełnoletnią. Gość zachęcił uczestników do wspólnego zastanowienia się nad ich prawami, a także objaśnił, czym jest tożsamość oraz prywatność. Zwrócił uwagę dzieci na prawa, które nie od razu przyszły im na myśl, m.in. prawo do wyrażania emocji, wypoczynku oraz popełniania błędów. Jednocześnie przypomniał o równie ważnych obowiązkach.

6.03. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi** miał miejsce wernisaż wystawy malarstwa Brygidy Wolańskiej pt. „Fantasmagorie”. Prace artystki są inspirowane pięknem i kolorystyką Borów Tucholskich. W malarstwie wykorzystuje różne techniki, ale zaprezentowane prace wykonała tuszem alkoholowym, który urzeka barwą i intensywnością pigmentów. Zabawa kolorem jest według artystki swoistego rodzaju chromoterapią.

7.03. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie**, pod patronatem Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty, odbył się XV

Powiatowy Konkurs Gwary Pałuckiej ph. „Ocalić od zapomnienia – gwara pałucka”. Konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych, przeprowadzono w dwóch kategoriach wiekowych: klasy I-III oraz IV-VIII. W tegorocznej edycji wzięło udział 49 osób. Do zmagających konkursowych przystąpili uczniowie z Barcina, Brzyskorzysztwi, Gąsawy, Januszkowa, Lasek Wielkich, Mamlicza, Piehcina, Sarbinowa Drugiego, Świątkowa, Żernik i Żnina. Jury w składzie: przewodniczący Mirosław Binkowski oraz członkowie Teresa Wilk i Artur Jakubowski, oceniło umiejętność posługiwania się gwarą, poprawność i staranność interpretacji, opanowanie pamięciowe tekstu, intonację i dykcję oraz ogólny wyraz artystyczny. W każdej kategorii przyznano trzy nagrody oraz wyróżnienie.

7.03. **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku**, przy współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Delegatura Bydgoszcz, zorganizowała spotkanie w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Wykład pt. „Polskie podziemie niepodległościowe w latach 1944-1963”, adresowany do młodzieży, wygłosił Kierownik Referatu Edukacji Mirosław Spregner.

13.03. **Gminna Biblioteka w Gostycynie** zorganizowała spotkanie z Iwoną Chmielewską, autorką i ilustratorką książek dla dzieci i dorosłych. W pierwszej części spotkania, skierowanego do dzieci ze szkoły podstawowej, zaprezentowała m.in. 10-metrowy zwój, tradycyjną książką przywiezioną z ostatniej podróży do Chin oraz liczne książki obrazkowe z Polski, Chin, Tajwanu i Korei. Uczestnicy obejrzeli również wybrane autorskie picture booki, do stworzenia których inspiracją stały się np. odcisk buta, ślad po żelazku. W części warsztatowej, dzieci wykonały prace plastyczne w oparciu o książkę *Cztery zwykle miski*.

13.03. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie** był Borys Tynka, przewodnik turystyczny, krajoznawca, autor wielu przewodników m.in.: *Czarnobyl, Prypeć i Strefa Wykluczenia, Sekrety Odessy, Kijów i Czarnobyl, Odessa dla romantyków*, a także wyjątkowego *Spacerownika po Zakopanem*. Należy do Stowarzyszenia Przewodników Ukraińskich i jest jedynym Polakiem, który w 2020 roku ukończył specjalistyczny kurs przewodnicki po czarnobyłskiej strefie wykluczenia. Podczas spotkania pt. „Katastrofa w Czarnobylu i czarnobyłska strefa wykluczenia”, opowiedział o samej katastrofie oraz ewakuacji mieszkańców Prypeci. Wspomnił również o miejscowości Kopaczi, która została zakopana w celu pozbycia się promieniowania. Są tam oznaczone kopce, pod którymi znajdują się budynki oraz inne obiekty. 18.04. gościł w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem**. 22.04. spotkał się z czytelnikami

Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Barcin. 24.04. gość odwiedził Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Nakle.

13.03. **Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie** gościła Maję Wolny, pisarkę, kuratorkę wystaw, autorkę reportaży, sztuk teatralnych, powieści. Tematem spotkania była książka *Pociąg do imperium. Podróże po współczesnej Rosji*. Jako jedna z niewielu pisarzy na świecie wyruszyła w podróż po kraju Putina, tuż po ogłoszeniu przez Rosję mobilizacji. W atmosferze strachu i kontroli pokonała ponad dziesięć tysięcy kilometrów koleją, samolotem, marszrutami. Celem było odbycie 100. wywiadów z Rosjanami, poznanie ich mentalności oraz sposobu życia. Odwiedziła wioski, prowincjonalne miasteczka i metropolie, na szlaku od Kaliningradu po Kołymę. Przemierzyła dawne sowieckie republiki, które dziś są niezależnymi państwami: Gruzję, Armenię, Azerbejdżan, Mołdawię, Naddniestrze, a także Ukrainę i Białoruś.

15.03. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się „Wiosenne spotkanie z poezją”, zorganizowane z okazji Światowego Dnia Poezji. Gośćmi byli znani bydgoscy poeci oraz debiutujący młodzi twórcy. Autorskie wiersze zaprezentowali: Lucyna Siemińska, Marzenna Lewandowska, Helena Skonieczka, Alina Rzepecka, Nadia Pora, Jarosław Stanisław Jackiewicz, Daniela Polasik, Barbara Dombrowska-Pietrzykowska, Magdalena Pora, Elżbieta Ratajczak, Barbara Laskowska, Kornelia Kijak. Spotkaniu towarzyszyła wystawa prac o tematyce wiosennej autorstwa Marzenny Lewandowskiej.

18.03. gościem **Filii nr 12 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** była historyk Małgorzata Jarocińska. W swoim dorobku ma ponad 350 autorskich prezentacji gawęd historycznych i literackich. Opowiada między innymi o polskiej obyczajowości, popularnych Polakach, a także o dużych i małych miejscowościach. Radio Pomorza i Kujaw emitowało cykl jej utworów *Legendy Pomorza i Kujaw*. Jest filarem Akademii Patriotycznej „GAWĘDA”. W 2016 roku została odznaczona medalem „Pro Patria” szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Podczas spotkania z czytelnikami zaprezentowała gawędę pt. „Jak w dawnej Polsce obchodzono Wielkanoc”.

19.03. **Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała wernisaż wystawy malarstwa Andrzeja Kleemanna pt. „Dawno temu w Brombergu...”. Artysta opowiedział o początkach swojej pasji, procesie twórczym, a przede wszystkim fascynacji starą Bydgoszczą. Przybliżył budynki i pomniki,

po których nie ma już śladu. Niezwykły talent malarza oraz wyobraźnia pozwoliły zatopić się w czasie minionym i lepiej poznać historię miasta.

21.03. w **Filii nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie dla dorosłych pt. „Poetyckie spojrzenie na motyw miłości”. Członkinie Koła Optymistycznych Czytelników wzięły udział w dyskusji na temat ulubionych wierszy, a następnie zaprezentowały wybrane utwory Wisławy Szymborskiej, Haliny Poświatowskiej, Czesława Miłosza i Ewy Lipskiej. Nie zabrakło również utworów muzycznych z nurtu poezji śpiewanej. Spotkanie zorganizowano z okazji Światowego Dnia Poezji.

21.03. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce wieczór poetycko-muzyczny, podczas którego zaprezentowano wiersze w 12. językach. Wśród gości znaleźli się: Helena Skonieczka, Lucyna Siemińska Alina Rzepecka, Marzenna Lewandowska, Jarosław Stanisław Jackiewicz, Stefan Pastuszewski, Marta Borkowska, Barbara Jendrzewska, Aleksandra Brzozowska, Małgorzata Grajewska, Barbara Małecka, Irena Mówińska-Lipińska, Sławomir Krzyśka (Gniezno) oraz gościnnie Wojciech Sarnacki. Po raz pierwszy swój wiersz, poświęcony Ukrainie, zaprezentowała Valentyna Rak (Ukraina). Drugą część spotkania poświęcono poezji Czesława Miłosza. Postać poety przybliżył Stefan Pastuszewski, natomiast Alina Rzepecka i Jarosław Stanisław Jackiewicz wspólnie odczytali wiersz noblisty *Ars Poetica*. Muzyczna oprawę zapewniła Svitlana Pobereźniuk. Spotkanie zorganizowano z okazji Światowego Dnia Poezji.

21.03. z okazji Światowego Dnia Poezji, w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Barcin** odbyło się spotkanie poetyckie pt. „Poezja bez nudy”. Publiczność wysłuchała autorskich wierszy zaprezentowanych przez mieszkanki gmin Barcin oraz Pakość. Wydarzenie zainaugurował wiersz *O poezji* Zofii Jesionowskiej, autorki trzech tomików poezji *Kwiaty odejść z latem*, *W krainie dzieciństwa*, *Ocalić wiersz i poezja romantyczna*. Na zakończenie przedstawiono wiersz Jadwigi Stróżykiewicz *Sześć przykazań dla poezji*. Spotkaniu towarzyszył występ wokalny Anny Ratajczak.

21.03. **Biblioteka Miejska w Inowrocławiu** zorganizowała wernisaż wystawy prac Agnieszki Działo-Jabłońskiej, artystki złotniczki, która od wielu lat projektuje i tworzy niepowtarzalną artystyczną biżuterię pod marką JA JABŁOŃSKA BIŻUTERIA. Podczas otwarcia wystawy pt. „Gdy dotknęłam złota”, artystka opowiedziała o swojej drodze zawodowej oraz pracy z wykorzystaniem cennego kruszcu. Uczestnicy zapoznali się

z dokonaniem gościa na niwie sztuki złotniczej, a także podziwiali nagrodzone w konkursach prace m.in. „Kobiecość” i „Kolory miłości dotykami malowane”.

21.03. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi** miało miejsce spotkanie autorskie z Markiem Olszewskim, połączone z promocją książki *Ptasia wioska. Ptaki Adamkowa*. Pomysłodawcami i prowadzącymi wydarzenie byli Renata Borowiecka-Gutsze i Karol Gutsze ze Stowarzyszenia na Rzecz Pamiętowa i Adamkowa (StoPA). Spotkaniu towarzyszył koncert poezji śpiewanej w wykonaniu autora prezentowanej publikacji.

25.03. w **Filii nr 11 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy fotografii pt. „Ptaki Jachcic w kadrach zakłete”. Gościem był Piotr Górny, fotograf dzikiej przyrody, matematyk, popularyzator nauki, członek Okręgu Toruńskiego Związku Polskich Fotografów Przyrody, wielokrotnie nagradzany w konkursach i festiwalach fotograficznych w kraju i za granicą. Podczas spotkania przybliżył tajniki fotografii przyrodniczej, a także opowiedział kilka historii poświęconych ptakom uwiecznionym w kadrze.

26.03. w Saloniku Literacko-Artystycznym **Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu** odbyło się spotkanie z Radomirem Witem, dziennikarzem, reporterem oraz korespondentem sejmowym, autorem książki *Sejm wita. Czyli czego nie mówią wam politycy?* Gość opowiedział o kulisach sejmowej codzienności, funkcjonowaniu parlamentu oraz pracy dziennikarza. Współorganizatorem wydarzenia było Miasto Inowrocław.

KWIECIEŃ

2.04. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strzelnie** miała miejsce promocja książki Tomasza Kardasia *Origine Cujavus, czyli Enno Friedrich Wichard Ulryk von Wilamowitz-Moellendorf (Markowice 22 grudnia 1848 – Berlin 25 wrzesień 1931)*. Wydanie publikacji zostało dofinansowane z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Gminy Strzelno. Podczas spotkania autor opowiedział o pracy nad publikacją przybliżającą życie i dorobek naukowy, urodzonego na Kujawach, pedagoga i filologa zajmującego się literaturą antyczną. Promocję książki uświetnił występ zespołu „Peron Wędrowni” z podinowrocławskich Tupadeł. W repertuarze znalazły się, zaśpiewane na kilka głosów do melodii Ireneusza Gregowskiego, wiersze regionalnych kujawskich poetów: Franciszka Becińskiego (*Pasieka, Słońce idzie przez pola '1936*) oraz Jadźki z Kujaw (*I co mi z tego, Na fal błękitnie*).

3.04. **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie** zorganizowała spotkanie autorskie pt. „*Moja Przyjaciółka* i jej publicystki”. Gościem była dr Katarzyna Wodniak, która opowiedziała o publikacji *Moja Przyjaciółka 1934-1939*, poświęconej historii prasy polskiej. Przybliżyła sylwetki trzech publicystek: Heleny Bartoszek-Zastawniakowej, Felicji Stendigowej i Konstancji Hojnackiej. Moderatorem był Dominik Księski, wydawca i redaktor naczelny lokalnego tygodnika *Pałuki*. Spotkaniu towarzyszyła wystawa tematyczna złożona z publikacji i czasopism wydanych przez koncern Krzyckich, ze zbiorów Biblioteki.

04.04. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy fotografii ulicznej Zbigniewa Milewskiego pt. „Bydgoszcz – moment i miejsce”. Na jednym z zaprezentowanych zdjęć znalazła się harfistka grająca na Starym Rynku. Udało się ją zaprosić na spotkanie i był to jeden z najbardziej oryginalnych występów w Bibliotece Londynek. Wystawę można było obejrzeć do 9 maja 2024 roku.

04.04. gościem **Filii nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** był podróżnik Wiesław Rzyduch. Podczas spotkania opowiedział o swojej podróży na Krym, którą odbył w 2008 roku, a więc sześć lat przed aneksją. Dzięki ciekawej, wzbogaconej pięknymi zdjęciami relacji, uczestnicy mieli okazję poznać historię Krymu, podziwiać niezwykle krajobraz, a przede wszystkim odwiedzić najciekawsze miejsca, m.in. jałtańską Liwadię z pałacem Potockich, w którym mieści się muzeum poświęcone konferencji przywódców alianckich; Bakczysaraj, dawną stolicę Chanatu Krymskiego, gdzie znajduje się kompleks pałacowy tatarskich chanów, którego orientalny charakter zainspirował Adama Mickiewicza do napisania części *Sonetów krymskich*; Chersones Taurydzki, starożytną grecką kolonię, w której zachowały się pozostałości m.in. greckiego amfiteatru i rzymskiej cytadeli. W 2013 roku miejsce to zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Spotkanie odbyło się w ramach cyklu „Biblioteka na Końcu Świata”.

5.04. w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się warsztaty dotyczące makulatury rękopiśmiennej, którą badacze odnajdują w oprawach starych druków. Zaprezentowano również dwa zabytki odkryte w 2022 r. w księgozbiornicy pobernardyńskiej w ramach projektu *manuscripta.pl*, rejestrującego rękopisy średniowieczne w Polsce. W WiMBP odnaleziono dwa pergaminowe fragmenty w języku niemieckim, pochodzące z przełomu XIV i XV w. Zostały one użyte wtórnie w oprawach dwóch spośród pięciu zachowanych tomów Biblii z komentarzem Mikołaja Liry, wydanych w Bazylei w oficynie Jana Frobenia w latach 1506-1508. Bardzo

częstą praktyką było wzmocnianie opraw nowooprawianych ksiąg za pomocą kart lub fragmentów kart pochodzących ze starszych kodeksów. W ten sposób introligatorzy bezwiednie zachowali do naszych czasów wiele cennych źródeł rękopiśmiennych. W ostatnich latach zintensyfikowano badania nad tzw. makulaturą rękopiśmienną. Warsztaty poprowadzili: prof. Mikhail Khorkov i dr Paulina Pludra-Żuk z Instytutu Historii Nauki PAN.

8.04. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie** odbyło się spotkanie z Jędrzejem Majką, autorem programu telewizyjnego *Na tropie przypraw*, a także publikacji podróźniczych, przewodników, albumów fotograficznych. Tematem spotkania była książka *Podróże za smakiem, czyli jak przyprawy zmieniają świat*. W swojej opowieści, gość skupił się na historii przypraw. Zorganizował również konkurs dla czytelników, w którym nagrodami były przyprawy, przygotowane specjalnie na tę okazję.

10.04. **Filia nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała spotkanie z okazji urodzin Hansa Christiana Andersena, adresowane do najmłodszych dzieci. Spotkanie rozpoczęła dyskusja na temat najbardziej znanych utworów duńskiego baśniopisarza. Po wysłuchaniu baśni *Słowik*, dzieci zainspirowane magiczną opowieścią, stworzyły pracę plastyczną przedstawiającą tytułowego bohatera. Gościem urodzinowego spotkania był magik Mateusz z Mimezis Art - Artyści do zadań specjalnych, który zaprezentował szereg magicznych sztuczek i iluzji. Atrakcją dla dzieci było logo show, czyli widowiskowy pokaz świetlny. Nie zabrakło także urodzinowego tortu oraz życzeń.

10.04. gościem **Gminnej Biblioteki Publicznej w Lnianie** był Zbigniew Masternak, dziennikarz, prozaik, autor scenariuszy filmowych oraz książek, m.in.: *Rebelianci i komedianci. Teksty o literaturze, Książę bez ziemi, Nędzole, Księstwo. Trylogia młodzieńcza*. Podczas spotkania z uczniami przeprowadził warsztaty komiksowe. W programie znalazły się: pogadanka na temat historii i charakterystyki komiksu, prezentacja publikacji autora, tworzenie komiksów o Lnianie oraz konkurs z nagrodami za najlepszy scenariusz komiksowy.

10.04. **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żnieniu** gościła Ryszarda Ćwirleja, dziennikarza, pisarza, autora powieści kryminalnych. Podczas spotkania przedstawił historię polskiego kryminału, którego początki sięgają 1875 roku. Przybliżył postać pierwszego autora polskiego kryminału Walerego Przyborowskiego i jego powieść *Noc z 3 na 4 grudnia*. Zaprezentował także opowieści kryminalne m.in.: Józefa Ignacego Kraszewskiego, Gabrieli Zapolskiej, Władysława Grajnera, Adama Nasielskiego, Tadeusza Kosteckiego, Edmunda Niziurskiego, Leopolda

Tyrmanda, Andrzeja Piwowarczyka, Joanny Chmielewskiej. Opowiedział o serii powieści *...Ewa wzywa 07...*, która powstała pod koniec lat 60., postaci kapitana Żbika oraz serialu *07 zgłoś się*. 11.04. pisarz odwiedził **Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Barcin**.

11.04. w **Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się zajęcia edukacyjne pt. „Choć pomaluj mój świat, czyli kolorowy zawrót głowy”, adresowane do dzieci ze szkoły podstawowej. Podczas spotkania, poprowadzonego przez studentki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Dydaktyków IDEO, uczestnicy dowiedzieli się, czym jest tęczą oraz w jaki sposób powstaje. Przeprowadzili również szereg eksperymentów, m.in. malowanie na mleku, kolorowy deszcz, tęczą z pisaków oraz wzięli udział w zabawach ruchowych z użyciem chusty animacyjnej. Na zakończenie dzieci wykonały kolorowanekę i przy użyciu folii aluminiowej oraz pisaków pokolorowały swoją pracę.

11.04. gościem **Filii nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** był Robert Michniewicz, autor powieści sensacyjno-szpiegowskich: *Partnerzy. Początek* oraz *Dolina szpiegów*. Przepracował 23 lata w polskim wywiadzie, z czego 11 poza granicami kraju. Spotkanie poświęcono najnowszej powieści *Dolina szpiegów*, wydanej w marcu 2024 roku. Gość opowiedział o źródłach inspiracji oraz ulubionych autorach. Poruszono również temat wierności realiom historycznym. Spotkanie odbyło się w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki.

12.04. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce wernisaż wystawy malarstwa Beaty Liley, bydgoszczanki mieszkającej w Gdańsku. Twórczość artystki odzwierciedla radość z życia i podziw dla natury. Prace wyróżnia pozytywna energia oraz pasja do podejmowania wyzwań. Wystawie towarzyszyły autorskie kompozycje na skrzypce w wykonaniu Małgorzaty Mówińskiej-Zyśk. Ekspozycję pt. „Słońce w kapeluszu” można było obejrzeć do 24 kwietnia 2024 roku.

12.04. **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kamieniu Krajeńskim** gościła lokalnego pisarza Władysława Dobbera, który przybliżył najnowsze wydanie książki *Pojezierze Krajeńskie. Dzieje, środowisko geograficzno-przyrodnicze, walory turystyczne i dorobek kulturowy regionu*. Podczas spotkania opowiedział o swoich inspiracjach i pomysłach, a także przybliżył proces pisania. 14.05. autor był gościem **Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki w Sicienku**. 15.05. odwiedził **Bibliotekę Publiczną w Sępólnie Krajeńskim**.

15.04. Filia nr 17 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała spotkanie dla seniorów pt. „Wokół gwary bydgoskiej”, z okazji 678. rocznicy urodzin Bydgoszczy. Tematem dyskusji stała się trylogia Jerzego Sulimy-Kamińskiego *Most Królowej Jadwigi*, autobiograficzna historia opowiedziana z perspektywy dorastającego chłopca, obejmująca okres od dwudziestolecia międzywojennego, przez II wojnę światową, po rok 1956. Uczestniczki skupiły się głównie na języku powieści, w którym występuje gwara Kujaw i Pomorza, a także liczne germanizmy. Do tej pory stanowią one element gwary bydgoskiej. Wśród nich można wymienić: fajrant, flejtuch, glaca, kubaba, szlauch, pepegi, lofer, nygus, szufelka. Każdy tom sagi zawiera słownik wyrażen gwarowych użytych w powieści. Pomocna okazała się również książka Andrzeja Dyszaka *Jak mówili bydgoszczanie. Mały słownik gwary bydgoskiej*, wydana w 2008 roku. Publikacja przybliżyła znaczenie wyrażen i słów, które nadal „żyją” wśród mieszkańców.

16.04. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Rogowie** odbył się spektakl poetycko-muzyczny pt. „Wielcy o Bogu”. Członkowie Nieformalnego Stowarzyszenia Moli Książkowych przedstawili własną interpretację wierszy m.in.: Leopolda Staffa, Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza, Cypriana Kamila Norwida. Całość dopełniła oprawa muzyczna w wykonaniu Joanny Jatczyńskiej oraz Moli Książkowych.

18.04. Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała zajęcia edukacyjne pt. „Rzecz o Mistrzu Twardowskim w Bydgoszczy”, skierowane do uczestników terapii zajęciowej „Tęcza”. Podczas spotkania przybliżono postać Mistrza Twardowskiego, bohatera licznych podań, utworów literackich i dzieł sztuki. Legendarny bohater zainspirował Adama Mickiewicza do napisania ballady *Pani Twardowska*, a Józef Ignacy Kraszewski zrelacjonował pobyt czarnoksiężnika w Bydgoszczy w powieści *Mistrz Twardowski*, wydanej w 1840 roku. Dzięki temu Twardowski na stałe zagościł w mieście. Codziennie, o godz. 13.13 i 21.13 pojawia się wśród kłębow dymu i przy akompaniamencie muzyki w oknie kamienicy nr 15 przy Starym Rynku. W kamienicy obok mieściła się „Gospoda Pod Zgorzelcem”, w której według legendy, mieszkał słynny czarnoksiężnik podczas wizyty w Bydgoszczy w 1560 roku. Postać Twardowskiego pojawia się również w legendach bydgoskich. Uczestnicy poznali utwory *Burmistrza odmłodzenie*, *Dziwięć groszy* oraz *Duszę diabłu za pieniądze*, pochodzące ze zbioru *Legendy i przypowieści* Rajmunda Kuczmy, Jerzego Derendy. Spotkanie zorganizowano z okazji 678. rocznicy urodzin Bydgoszczy.

18.04. w **Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy malarstwa Grażyny Anioł, pt. „Impresje kwiatowe”. Artystka zaczęła malować w 2007 roku. Tajniki malarstwa i rysunku zgłębiała na dwuletnich warsztatach w Klubie POW w Bydgoszczy. Obecnie należy do Grupy Plastycznej „Impreska” w Klubie Logistyk 1BLOG w Bydgoszczy. Maluje farbami olejnymi i akrylowymi, a źródłem jej inspiracji jest piękno natury oraz twórczość malarzy impresjonistów. Obrazy pojawiły się na wielu wystawach zbiorowych i kilku indywidualnych. Artystka w swych pracach dąży do uchwycenia nastroju chwili, używając jasnych barw i kontrastowego światła. Wystawę można było obejrzeć do 10 maja 2024 roku.

18.04. gościem **Filii nr 19 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Malwina Kubiczek, autorka książki *Cesarstwo cienia*. Kontynuacja powieści ukaże się we wrześniu bieżącego roku. Podczas spotkania pisarka opowiedziała o procesie tworzenia powieści z gatunku fantastyki. Rozmowę poświęcono również wydawaniu oraz promocji książek przez debiutujących pisarzy.

18.04. w **Filii nr 21 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy** odbył się koncert poezji śpiewanej, zorganizowany w ramach cyklu „Muzyka między książkami”. Najpiękniejsze utwory autorstwa Juliana Tuwima, Wisławy Szymborskiej, Agnieszki Osieckiej, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, zaprezentowali Kamila Łaszczewska oraz młodzi artyści.

18.04. **Biblioteka Gminna w Cekcynie** zorganizowała spotkanie z Marcinem Kostrzyńskim, dziennikarzem, leśnikiem, obserwatorem przyrody, autorem publikacji (*Gawędy o wilkach i innych zwierzętach, Przyrodyjki, Puszcza, Plotki o zwierzętach*) oraz współautorem licznych filmów i audycji przyrodniczych, w tym nagrodzonego cyklu filmów *Dzika Polska*. Podczas spotkania gość opowiedział o swojej pracy, obserwacjach oraz niecodziennych ujęciach, o których często decyduje przypadek, poparty niezwykłą cierpliwością, wytrwałością i pomysłowością. 9.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, autor odwiedził **Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Barcin** oraz **Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Żninie**.

19.04. gościem **Rejonowej Biblioteki Publicznej w Szubinie** był Roman Berendt, instruktor pletwonurkowania z certyfikatem międzynarodowym, nurek klasyczny. Był kierownikiem robót nurkowych MSWiA i nurkiem zawodowym Głównego Urzędu Morskiego. Ważną część jego zawodowej historii to praca w Podwodnym Pogotowiu Technicznym, gdzie wykonywał roboty przy jazach, elektrowniach wodnych, zaporach. Pracował przy obiektach hydrotechnicznych m.in. w Pieczyskach, Żarnowcu,

Włocławku. Po przejściu na emeryturę stworzył prywatne muzeum „Wodnik” w Szubinie poświęcone historii nurkowania klasycznego. Wśród eksponatów znajdują się m.in.: kombinezony, maski, aparat tlenowy do ewakuacji załóg łodzi podwodnych z lat 50., busole okrętowe, koła sterowe, łańcuchy kotwiczne. Podczas spotkania gość opowiedział o swojej pracy i doświadczeniach. Relacji towarzyszyła prezentacja pt. „Podwodny świat moimi oczami”.

23.04. w **Filii nr 23 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miało miejsce spotkanie dla dorosłych pt. „Bydgoszcz wczoraj i dziś”, z okazji 678. rocznicy urodzin Bydgoszczy. Po krótkim przypomnieniu historii, etymologii oraz symboli miasta, uczestnicy wzięli udział w dyskusji na temat gwary kujawskiej, relacjach z sąsiadującym Toruniem oraz zmianach zachodzących w mieście na przestrzeni lat. Zaprezentowano również książki, których akcja dzieje się w Bydgoszczy oraz reprints z prywatnej kolekcji pocztówek Wojciecha Banacha.

23.04. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie** miało miejsce spotkanie autorskie z Tomaszem Kardasiem, autorem publikacji *Wielcy Polacy rodem ze Żnina. Janicjusz, Gliczner Śniadeccy*. Opisał w niej pięć postaci związanych ze Żninem: Ludwikę Śniadecką, Erazma Glicznera, Jana Śniadeckiego, Jędrzeja Śniadeckiego i Klemensa Janickiego. Spotkanie poprowadził Dominik Księski, wydawca i redaktor lokalnego tygodnika *Paluki*.

24.04. z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich oraz ustanowienia przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego roku 2024 „Rokiem Kobiet Odważnych w Województwie Kujawsko-Pomorskim”, w **Bibliotece Miejskiej w Inowrocławiu** odbył się wernisaż wystawy pt. „Odważna jak bibliotekarka”. Bohaterką ekspozycji była Ferdynanda Jackowska, harcerka, nauczycielka i bibliotekarka, która już od pierwszych dni II wojny światowej zaangażowana się w działania konspiracyjne, włączając w to tajne nauczanie dzieci i młodzieży oraz pomoc uchodźcom i więźniom na Błoniach. Podczas wernisażu uczestnicy wysłuchali ciekawych historii gości, którzy znali „Ferre” osobiście. Zapamiętali ją jako osobę wyjątkowo życzliwą, empatyczną, a także mistrzynię w pieczeniu mazurków. Ekspozycja zawiera dokumenty i fotografie Ferdynandy Jackowskiej pochodzące z archiwum inowrocławskiej oświaty, Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. Oddział w Inowrocławiu, Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej, a także Biblioteki Miejskiej. Wystawę można było obejrzeć do 17 maja 2024 roku.

25.04. **Filia nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała spotkanie z podróżnikami Andrzejem Cieślikiem oraz Adrianną Cieślik-Sapałą, pt. „Przez magiczne Bałkany”. Goście odwiedzili Półwysep Bałkański kilkanaście razy. Podczas spotkania zabrali czytelników w podróż historyczną, kulinarną oraz kulturalną. Przybliżyli piękne zabytki oraz krajobrazy, m.in. Sarajewa, Chorwacji, Grecji. Wspomnieli również o obecnej sytuacji politycznej Półwyspu. Nie zabrakło również odniesień do własnych doświadczeń, wzbogaconych zabawnymi anegdotami.

25.04. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strzelnie** odbyło się spotkanie autorskie z Joanną Nowak, autorką cyklu książek *Podróż wołyńska*.

26.04. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy malarstwa Waldemara Zyśka, bydgoskiego artysty malarza, laureata nagrody Prezydenta Miasta Bydgoszczy w 2008 roku za wybitne osiągnięcia edukacyjne i pedagogiczne oraz wielu nagród i wyróżnień. Artysta jest zwolennikiem tworzenia „na żywo”, specjalizującym się w malarstwie portretowym, sakralnym, ale nie stroni również od przenoszenia na płótno pejzaży. Rozmowa z artystą dotyczyła sposobów wyrażania ekspresji w malarstwie za pomocą różnych środków. Były odniesienia do muzyki i porównanie delikatnego pianissimo do ledwo zauważalnej kreski na obrazie, czy porywczego wybuchowego impetuoso do bardzo mocnych pociągnięć pędzla. Gość odniósł się również do literatury, która poprzez narrację odzwierciedla dynamikę akcji. Szczegółowo omówił każdy z prezentowanych na wystawie obrazów.

26.04. **Biblioteka Miejska w Inowrocławiu** zorganizowała spotkanie autorskie z Joanną Jakś oraz Aleksandrą Oszczędą, pedagożkami, psychoterapeutkami, autorkami publikacji *Spektrum autyzmu i Stosowana Analiza Potrzeb*. Podczas spotkania pt. „Zrozumieć spektrum autyzmu” opowiedziały o wielu specyficznych cechach osób autystycznych, na które warto zwrócić uwagę podczas nawiązywania z nimi kontaktów czy budowania więzi. Podjęto również temat „Stosowanej Analizy Potrzeb”, czyli autorskiej metody specjalistek na wspomaganie osób o odmiennym sposobie rozwoju.

26.04. **Gminna Biblioteka Publiczna w Sadkach** po raz czwarty włączyła się w akcję społeczno-edukacyjną „Żonkile” upamiętniającą powstanie w getcie warszawskim, organizowaną przez Muzeum Historii Żydów Polskich Polin. Pracownicy biblioteki przeprowadzili tematyczne lekcje biblioteczne adresowane do uczniów szkoły podstawowej. Podczas

spotkania uczniowie klas I-III wyruszyli w podróż do świata drobinek. Ich przygody poznali dzięki filmowi animowanemu *Pamięć drobinek*, realizowanemu przez Hi-Story na podstawie opowiadania Zofii Staneckiej pod tym samym tytułem. W części warsztatowej wykorzystano specjalne karty pracy, które umożliwiły refleksje nad tym, jak działa pamięć. Kolejne spotkanie, w którym wzięli udział uczniowie klas IV-V, poświęcono filmowi *Będę pisać*, opowiadającym o dwojce żydowskich nastolatków Natanie i Zosi. Dzieci zapoznały się również z *Małym Przeglądem*, gazetą stanowiącą piątkowy dodatek do *Naszego Przeglądu*, który był prasą społeczności żydowskiej w dwudziestoleciu międzywojennym. Autorami tekstów do *Małego Przeglądu* były dzieci i młodzież, a do druku listy przygotowywał Janusz Korczak. Ostatnie zajęcia skierowano do uczniów klas VI-VIII. Najstarsi uczniowie pracowali na podstawie reportażu Hanny Krall *Zdążyć przed Panem Bogiem*. Narracja filmu toczy się na trzech płaszczyznach: w okresie II wojny światowej, gdzie poznajemy losy młodego Edelmana, gońca szpitalnego, członka komendy ŻOB, ostatniego przywódcy powstania w getcie warszawskim; w latach 60. XX wieku, kiedy to rozwija się jego kariera lekarska w Łodzi i wreszcie w latach 70. XX wieku.

30.04. w **Bibliotece Miejskiej w Inowrocławiu** miało miejsce spotkanie autorskie z Patrycją Bielecką-Zdyb, oligofrenopedagogiem i terapeutą integracji sensorycznej, a także autorką bajek sensorycznych *Przygody króliczka Barta i sówki Kui*. W spotkaniu wzięły także udział: Karolina Nowakowska, która wykonała ilustracje oraz Dorota Fijałkowska, recenzentka i autorka przedmowy do publikacji. Współautorki przybliżyły tematykę książki, a następnie przeprowadziły zajęcia terapeutyczne z wykorzystaniem poznanych bajek. Mali czytelnicy razem z maskotkami – króliczkiem Bartem i sówką Kui, ćwiczyli aparat mowy i wykonali zadania plastyczne.

MAJ

7.05. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żniniu** odbyło się spotkanie autorskie z Markiem Kozińskim, poetą, artystą. Wybrane utwory poetyckie gościa, pochodzące z tomiku *Z tego co pod ręką*, zaprezentowali pracownicy biblioteki oraz Katarzyna Rodziewicz, kustosz Dworu Marzeń w Sielcu. Na wystawie podziwiano kopie obrazów wielkich mistrzów (Olgi Boznańskiej, Leona Wyczółkowskiego, Edgara Degas, Auguste Renoir, El Greco), namalowane ręką żninionina.

7-14.05. z okazji Tygodnia Bibliotek **Miejska Biblioteka Publiczna w Świeciu** zorganizowała spotkanie z Szymonem Tadeuszem Żywicą,

astronomem, popularyzатorem nauki, nauczycielem fizyki. Uczestnicy wysłuchali wykładu pt. „Tajemnice kwantowego świata” poświęconego historii teorii kwantowej, omówiono kilka najciekawszych zjawisk, obserwacji i odkryć. Nie zabrakło też postulatów i współczesnego zastosowania tej dziedziny nauki. Prelekcję zakończyła prezentacja najciekawszych pozycji książkowych poruszających omawiany temat. Kolejny wykład w ramach Tygodnia Bibliotek pt. „Dzika kuchnia” wygłosiła zielarka i fitoterapeutka Anna Pilarska-Kobus. Podczas spotkania zaprezentowała jadalne, dziko rosnące rośliny. Wydarzeniu towarzyszyły warsztaty aromaterapii poprowadzone przez Paulinę Riesop. Prelegentka opowiedziała o podstawach tworzenia naturalnych olejków eterycznych, szerokim zakresie ich właściwości, a także korzystnym wpływie na ludzki organizm. Uczestniczki miały okazję zapoznać się z różnymi zapachami olejków oraz przetestować sposób ich działania. Wysłuchały również informacji na temat doboru właściwego olejku do potrzeb i dolegliwości oraz tworzenia serum i mgiełek zapachowych.

8.05. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie** był dr hab. Przemysław Wiatrowski, polonista i językoznawca, profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Podczas spotkania opowiedział o pracy nad najnowszą książką *Nazewnicze pamiątki po hrabiach Skórzewskich z Lubostronia*, poświęconą gminie Łabiszyn oraz okolicom. W publikacji zostaną umieszczone nazwy dawne niefunkcjonujące, a także współczesne, związane ze Skórzewskimi. Gość przytoczył wiele ciekawych faktów z życia hrabiów Skórzewskich oraz przybliżył okoliczne miejsca z ciekawą historią. Spotkanie odbyło się w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek.

9.05. w **Filii nr 23 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**, z okazji Tygodnia Bibliotek, odbyło się spotkanie dla dorosłych pt. „E-book – książka na czasie”, poświęcone korzystaniu z czytników i kodów Legimi. Uczestnicy rozmawiali na temat nowoczesnych form czytania książek. Elektroniczna wersja powieści zdecydowanie bardziej odpowiadała czytelnikom ze względu na łatwość dostępu, podświetlane ekrany, mniejszy ciężar czy mnogość tytułów znajdujących się na jednym urządzeniu. Uczestnicy wymienili się ciekawostkami technicznymi własnych PocketBooków oraz omówili interesujące, godne polecenia tytuły.

9.05. gościem **Filii nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Aneta Szydłowska (Fordońskie Czarownice). Spotkanie pt. „Stary Fordon pachnący ziołami” poświęcono zdrowotnym oraz magicznym właściwościom ziół. Prezentacja gościa przybliżyła dzieje zielarstwa i ziołolecznictwa. Uczestnicy zapoznali się

również z reprintami starych herbarzy oraz ciekawostkami na temat ziół, drzew i krzewów rosnących w najbliższej okolicy. Spotkanie zorganizowano z okazji Tygodnia Bibliotek.

9.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Pruszczu** odbyło się spotkanie z pisarką Agnieszką Pruską, autorką m.in. powieści kryminalnych (*Literat, Hobbysta, Żeglarz, Spadkobierca*), komedii kryminalnych (*Zwłoki powinny być martwe, Wakacje z trupami*), opowiadań, powieści dla młodzieży z serii *Młodzieżowa Agencja Detektywistyczna*. Podczas spotkania pisarka opowiedziała o swojej twórczości oraz pracy nad powieściami kryminalnymi.

9.05. **Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi** gościła Wiesława Błacha, nauczyciela, poetę, satyryka, autora książek poetyckich dla dzieci, m.in.: *Rozmówki zwierzęce, Co warto wiedzieć o zwierzętach, Najpiękniejsze zwierzęta świata, Najgroźniejsze zwierzęta świata, Rzeczy mówią do rzeczy, a nie od rzeczy*. Autor opowiedział o swojej twórczości skierowanej głównie do młodych czytelników oraz zaprezentował wybrane fragmenty utworów. Spotkanie zorganizowane z okazji Tygodnia Bibliotek, połączono z uroczystością wręczenia nagród najaktywniejszym, a zarazem najmłodszym czytelnikom biblioteki, w ramach konkursu „Mistrzowie Czytelnictwa za rok 2023”.

9-16.05. w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek, gośćmi **Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie** byli: Karol Soberski, autor książki *Tajemniczy Pałac Zakrzewo: skarby – sekrety – legendy* oraz *Zagadkowy kolekcjoner. Marian Haber – ziemianin, marszand, celebryta*; Wojciech Przyłipiak, dziennikarz, autor książek m.in. *Zakupy w PRL. W kolejce po wszystko, Czas wolny w PRL i Sex, disco i kasety video* oraz Helena Dobaczewska-Skonieczka, animatorka kultury, eseistka i poetka.

10.05. w **Filii nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce występ zespołu teatralno-kabaretowego „Galimatias”. Goście zaprezentowali program satyryczny pt. „Ale to już było”, w skład którego weszły popularne piosenki (m.in. *Młodym być, Umówiłem się z nią na dziewiątą* Emanuela Szlechtera, *Czy te oczy mogą kłamać* Jana Pietrzaka) oraz skecze. Przedstawiono zabawne scenki będące aranżacjami tekstów Stanisława Tyma *Lekarz i pacjentka*, Juliusza Tuwima *Rozmowa męża z żoną, Pijackie tango*. Członkowie zespołu również tworzą utwory, które wykonują podczas swoich występów. Anna Jarocińska jest autorką skeczu *List matki do syna, suplement*, a Danuta Kapczyńska śpiewa własną kompozycję *Lubię każdą pogodę* do słów Joanny Buszkowskiej. Spotkanie zorganizowano z okazji Tygodnia Bibliotek.

10.05. **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kamieniu Krajeńskim** gościła Dorotę Milli, autorkę powieści obyczajowych, których akcja toczy się nad Bałtykiem. Podczas spotkania pisarka opowiedziała o swojej pracy oraz warsztacie pisarskim.

11.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, **Gminna Biblioteka Publiczna w Sadkach** zorganizowała spotkanie autorskie z Magdaleną Witkiewicz, połączone z promocją najnowszej książki *Ulotny zapach czereśni*.

13.05. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**, z okazji Tygodnia Bibliotek, odbyły się zajęcia literackie skierowane do uczniów klasy I szkoły podstawowej. Gościem była Krystyna Wulert, przewodnicząca Stowarzyszenia Twórców Kultury w Bydgoszczy, poetka oraz instruktorka teatralna pracująca z recytatorami indywidualnie. Podczas spotkania opowiedziała o swojej twórczości i codziennej pracy polegającej na rozbudzaniu miłości do poezji i poprawnej polszczyzny. Wykorzystawszy metody ruchowe oraz elementy zabawy, autorka przeprowadziła lekcję poświęconą zasadom poprawnego recytowania.

13.05. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** miało miejsce spotkanie autorskie dla dzieci z Renatą Piątkowską, jedną z najbardziej znanych współczesnych polskich autorek książek dla dzieci. Pisarce towarzyszyła lektorka Elżbieta Malwina Kożurno, która przeczytała opowiadanie *Daleko jeszcze?* pochodzące ze zbioru *To się nie mieści w głowie*. Spotkanie zorganizowano w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek.

13.05. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** gościła Michała Szulima, podróżnika i dziennikarza, autora książek podróżniczych, wokalistę zespołu PLATEAU. Podczas spotkania zabrał czytelników w podróż do Etiopii oraz przedstawił największe atrakcje, m.in.: targowisko Merkato w stolicy Addis Abeba, Muzeum Narodowe, Świątynię Lalibela, Pustynię Danakilsta, Góry Simien wpisane na listę Unesco, Wulkan Erta Ale z otwartymi jeziorami lawy. Spotkanie odbyło się w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek.

13.05. gościem **Miejskiej Biblioteki Publicznej w Strzelnie** była Aneta Obarska, autorka powieści *Morze naszych tajemnic*, *Wpłątana*, *Mecenas*, *Oficer* oraz zbioru opowiadań *Grzech w mundurze*. W swoich książkach porusza ważne tematy, takie jak: miłość, przyjaźń, rodzina i relacje międzyludzkie. Podczas spotkania autorskiego opowiedziała o swojej

twórczości oraz przybliżyła fabułę wybranych powieści. 11.06. pisarka odwiedziła **Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Barcinie**.

14.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, w **Filii nr 21 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy**, miały miejsce warsztaty interpretacji poezji „Czas na majowe zakochanie w poezji”, skierowane do dorosłych oraz młodzieży od 16. roku życia. Podczas spotkania uczestnicy analizowali wybrane utwory poetyckie z motywem miłości, m.in. *Jednego serca! tak mało! tak mało* Adama Asnyka, *Miłość* ks. Jana Twardowskiego, *Filiżanka kawy* Agnieszki Osieckiej, *Anemone Nemorosa* Zofii Nałkowskiej. Warsztaty zorganizowane w ramach cyklu ph. „Niekktórzy lubią poezję”, poprowadziła Kamila Łaszczewska, wokalistka, trener wokalny, absolwentka Wydziałów Wokalno-Aktorskich Akademii Muzycznych w Bydgoszczy oraz Łodzi.

14.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, **Miejska Biblioteka Publiczna w Strzelnie** zorganizowała spotkanie z Iwoną Pieszak-Wikaryczak, certyfikowanym Trenerem Umiejętności Społecznych TUS SST. Podczas zajęć ph. „Pierwsze kroki z biblioteką” inspirowanych książką Anny Llenas *Kolorowy Potwór*, dzieci poznały różne emocje oraz nauczyły się je rozpoznawać u siebie i innych. Pojawiły się również elementy sensoryki w postaci prostych eksperymentów z różnymi materiałami i teksturami.

15.05. w **Bibliotece Publicznej w Solcu Kujawskim** odbyło się spotkanie autorskie z Tomaszem Smerlińskim, połączone z promocją powieści kryminalnej *Most we mgle*.

16.05. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce wernisaż wystawy fotografii Justyny Szelałgowskiej „Bydgoszcz – miasto magiczne”. Autorka zaprezentowała 40 fotografii rodzinnego miasta w różnych odsłonach. Zdjęcia zostały wykonane aparatem i z drona.

16.05. **Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie** zorganizowała spotkanie z Szymonem J. Wróblem, dziennikarzem śledczym, autorem m.in. książki o tematyce kryminalnej *Zawieszeni. O zaginionych i ludziach, którzy ich szukają*. Podczas spotkania gość opowiedział o swojej pracy, omówił najgłośniejsze przypadki zaginięć, którymi się zajmował (sprawy Iwony Wieczorek z 2010 roku oraz Tomasza Dymarskiego z 2018 roku).

17.05. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jaksicach** odbyły się warsztaty komiksowe z pisarką Joanną Jagiełło. Podczas spotkania autorka omówiła najważniejsze kwestie związane z pracą autora nad stworzeniem komiksu. Należą do nich: oryginalny pomysł, stworzenie głównego bohatera i jego charakterystyki, techniczna strona rysowania, układ okienek i wygląd

chmurek. W części warsztatowej, pod okiem gościa, uczestnicy stworzyli własne historyjki obrazkowe.

21.05. gościem **Filii nr 4 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy** była poetka Barbara Dombrowska-Pietrzykowska. Autorka promowała najnowszą publikację *Z drzewa cisowego*. Spotkanie poprowadził Jarosław Stanisław Jackiewicz.

22.05. **Miejska i Powiatowa Biblioteka w Żninie** gościła Bogdana Goca, który przedstawił prezentację pt. „Życie z celem”, poświęconą Ignacemu Janowi Paderewskiemu. Podczas spotkania opowiedział o artystycznym sukcesie kompozytora w Stanach Zjednoczonych, które odwiedził za namową Heleny Modrzejewskiej. Nie zabrakło również wątku dotyczącego zaangażowania Ignacego Jana Paderewskiego w odzyskanie przez Polskę niepodległości i jego wkładu w Powstanie Wielkopolskie.

23.05. gościem **Filii nr 15 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy** był Andrzej Cieślik. Podczas spotkania pt. „Ukraina: po obu stronach Dniestru”, podróżnik przybliżył historię, kulturę oraz wybrane miejsca we Lwowie, Kijowie i Odessie. Wśród nich znalazły się: Cmentarz Łyczkowski oraz nekropolia Orłąt Lwowskich, Sobór Michajłowski o Złoty Kopułach, Majdan – miejsce tragicznych wydarzeń w 2014 roku, bazar w Odessie.

23.05. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** miała miejsce jubileuszowa XX edycja konkursu „Barcin Moje Miasto – Moja Mała Ojczyzna”. Do rywalizacji przystąpiło 5 trzyosobowych drużyn reprezentujących szkoły podstawowe. Uczestnicy gminnych rozgrywek przy pomocy urządzenia iVote rozwiązali test wyboru składający się z pytań dotyczących: historii gminy Barcin, spraw samorządowych i życia kulturalnego gminy Barcin oraz obejmujących historię, życie kulturalne i samorządowe powiatu żnińskiego. Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwało jury w składzie: Maria Siekierska, Grażyna Szafraniak i Jarosław Drozdowski. Konkurs odbył się pod honorowym patronatem Burmistrza Barcina Michała Pęziaka.

24.05. **Filia nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** gościła Aleksandrą Brzozowską, poetkę, satyryczkę, autorkę opowiadań, piosenek oraz bajek dla dzieci. Spotkanie pt. „Liryicznie i satyrycznie” poprowadziła Lucyna Siemińska.

24.05. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie** odbyła się promocja książki prof. Ignacego Lewandowskiego *Prawnik, poeta, liturgista, czyli życie i dzieło dra Mikołaja Kotwicza ze Żnina*

ok. 1440-1507. Wydanie publikacji oraz wydarzenie promujące objął Honorowym Patronatem Starosta Żniński.

28.05. **Filia nr 19 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy** gościła Magdalenę Szponar, autorkę powieści obyczajowych, science fiction, fantasy. Spotkanie poświęcono najnowszym książkom *Mascarade* oraz *Noc upadku*.

29.05. z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, **Filia nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała wycieczkę do Leśniczówki Jastrzębie w Nadleśnictwie Żołądowo. Przewodnikiem był leśniczy Tadeusz Walczak. Uczestnicy dowiedzieli się, na czym polega praca w lesie, poznali rosnące w nim drzewa, krzewy oraz zwierzęta. Niezwykłą atrakcją było wspólne karmienie koni oraz pieczenie kielbasek przy ognisku.

29.05. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie** miał miejsce finał IX Konkursu Krasomówczego Demostenes. Konkurs skierowano do uczniów klas II-VII szkół podstawowych z gmin: Szubin, Kcynia, Barcin i Żnin. Eliminacje gminne odbyły się na przełomie kwietnia i maja w bibliotekach publicznych. Przystąpiło do niego 12. uczestników z powiatu żnińskiego i nakielskiego. Jury przyznało trzy nagrody. Pierwsze miejsce i puchar Grand Prix otrzymała uczennica klasy III Szkoły Podstawowej w Piechcinie za interpretację tekstu o marzeniach i ich realizacji autorstwa siostry. Drugie miejsce przyznano uczniowi klasy VI Szkoły Podstawowej w Mamliczu za przedstawienie własnego tekstu *Jak polityka Janka dotyka*. Trzecie miejsce zajęła uczennica klasy VII z Zespołu Szkół w Barcinie za prezentację tekstu własnego *Barcin Moje Miasto – Moja Mała Ojczyzna*.

CZERWIEC

4.06. gościem **Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu** był dr Łukasz Oliwkowski, autor książki *Emet*. Podczas spotkania przybliżył postaci związane z Inowrocławiem, takie jak: Friedrich Arter, Leopold Levy, Arthur Greiser. Opowiedział również o wielokulturowości oraz architekturze inowrocławskiego osiedla Ustronie. Treść książki stała się okazją do spaceru śladami bohaterów powieści.

4.06. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strzelnie** odbyło się spotkanie z Małgorzatą Hulisz, autorką książek *Nieemożliwe staje się możliwe* i *Niezliczone powody do uśmiechu*. Spotkanie poprowadził Stanisław Kaszyński, autor *Miniatur wspomnień*.

4.06. z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, **Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** uczestniczyła w pikniku historycznym zorganizowanym przez Spółdzielnię RSM „Jedność” oraz Radę Osiedla Kapuściska. W ramach wydarzenia, biblioteka przygotowała prezentację pt. „Zanim pojawiła się pierwsza książka”, a także warsztaty plastyczne, podczas których powstały unikatowe zakładki do książki.

5.06. **Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie** wspólnie z Przedszkolem Niepublicznym Ochronka w Mogilnie zorganizowały Gminny Konkurs Recytatorski ph. „Polscy poeci dzieciom”. Celem konkursu było zainteresowanie najmłodszych dzieci poezją, pokazanie ich umiejętności oraz zachęcenie do występów na scenie, przełamywanie barier, nieśmiałości oraz tremy. Do rywalizacji przystąpiło 30. dzieci z placówek z Mogilna, Padniewa, Wylatowa oraz Gębic. Każdy z uczestników zaprezentował wybrany wiersz polskiego autora: Jana Brzechwy, Doroty Gellner, Wandy Chotomskiej, Danuty Wawiłow. Jury przyznało trzy nagrody w kategorii wiekowej 4-5 lat oraz trzy nagrody i jedno wyróżnienie w kategorii wiekowej 6-7 lat.

6.06. **Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi** zorganizowała spotkanie z Magdaleną Stykałą, autorką książek: *Grunt pod nogami*, *Legia cudzoziemska damskim okiem czyli pomarańcze na Antarktydzie*, *Szlak serca*, *W sercu ulana*.

7.06. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jaksicach** odbyła się kolejna edycja Gminnego Konkursu Recytatorskiego ph. „Recytować każdy może”. Konkurs skierowano do uczniów klas I-IV szkół podstawowych z terenu gminy Inowrocław. Jury przyznało trzy nagrody oraz trzy wyróżnienia.

10.06. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu** rozstrzygnięto powiatowy konkurs fotograficzny „Rzuć palenie, wrzuć myślenie” skierowany do uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Świeciu. Celem było zwiększenie świadomości i wiedzy uczniów na temat szkodliwości palenia tytoniu, w tym e-papierosów oraz zwrócenie szczególnej uwagi na propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od dymu tytoniowego. Jury przyznało nagrody i wyróżnienia. Konkurs zorganizowano przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Świeciu.

11.06. gościem **Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki w Kcyni** był Tomasz Stochmal, miłośnik podróży po Polsce, pasjonat zabytków, autor książek dla dzieci: *Mataszkwowie i tajemnice Helu*, *Mataszkwowie i skarby*

Torunia, Mataszkwie i mazurska przygoda oraz *Mataszkwie i gdańska zagadka*, a także przewodników: *Zapomniane linie kolejowe kujawsko-pomorskiego* i *Zapomniane miejsca. Kujawsko-Pomorskie*. Ta ostatnia publikacja stała się tematem spotkania autorskiego.

13.06. w **Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie z podróżnikiem Edwardem Łaszycą pt. „Spitsbergen okiem polarnika”. Gość zrelacjonował wyprawę na Spitsbergen, gdzie prowadził badania dotyczące klimatu. Ich wyniki miały potwierdzić lub zaprzeczyć hipotezie o zachodzących zmianach wybranych elementów klimatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu zmienności czasowej parowania, temperatury powietrza i spadku wilgotności względnej. Podróżnik opowiedział również o zorzach polarnych. Na Svalbardzie zorza staje się najbardziej intensywna w czasie nocy polarnej, która zaczyna się w listopadzie, a kończy w lutym. Relacji towarzyszył pokaz zdjęć.

13.06. **Filia nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała spotkanie z Anetą Szydłowską (Fordońskie Czarownice). Znawczyni ziół, ziołarstwa i ziołolecznictwa zaprosiła uczestników na spacer po nadwiślańskich terenach. Podczas wędrowki przybliżyła fakty, ciekawostki i legendy o miejscowych roślinach leczniczych.

14.06. gościem **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Anna Rojek, nauczycielka, wykładowczyni akademicka, terapeutka, dyrektor przedszkola oraz autorka portalu „Pracownia dobrych myśli”. Spotkanie poświęcono debiutanckiej publikacji *Magia Nowych Początków*. Dyskutowano o współczesnych kobietach i ich codziennych problemach, a także o sposobach radzenia sobie z nimi oraz dążeniu do zmian.

14.06. **Filia nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** wspólnie ze Stowarzyszeniem SLAVOS – Słowiańską Pracownią Kultury i Dialogu zorganizowały konkurs recytatorski skierowany do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych oraz szkół średnich. Wzięło w nim udział 15 osób, które zaprezentowały utwory ukraińskiego poety Tarasa Szewczenki. Wiersze recytowano w języku polskim i ukraińskim. Jury w składzie: Krystyna Wulert, Helena Skonieczka oraz Jarosław Stanisław Jackiewicz, przyznało dwie nagrody oraz dwa wyróżnienia.

14.06. **Filia nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** gościła Barbarę Jendrzejewską, bydgoską poetkę, pisarkę, dziennikarkę

i szefową Kawiarni Literackiej Domu Kultury „Modraczek”. Podczas spotkania, poetka zaprezentowała wybrane wiersze. Pięknym strofom towarzyszyła muzyka skrzypcowa w wykonaniu Swietłany Pobereźniuk, a ulubiony taniec gościa – tango zatańczyli Aleksandra Brzozowska i Józef Matusik. Spotkanie poprowadziła Lucyna Siemińska.

15.06. Rada Osiedla Jachcice wspólnie z **Filią nr 11 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowały Festyn z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka. Na uczestników czekało mnóstwo atrakcji, m.in. gry i zabawy integracyjne. Najmłodszy mieli okazję zagrać w bingo, stworzyć własne kule do kąpiel, zjeżdżać na wielkich zjeżdżalniach, a także przeistoczyć się w dowolną postać przy stanowisku do malowania twarzy! Nie zabrakło również pysznego poczęstunku.

17.06. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Pruszczu** odbyły się warsztaty z podróżnikiem Robertem „Robbem” Maciągiem, autorem książki *Wielka ucieczka wawelskiego smoka*. Prelekcja gościa przybliżyła ciekawostki o kulturze Turcji, Persji i Chin. Dzieci nauczyły się w tych językach słowa „dzień dobry”, zaznajomiły się z treścią książki oraz poznały symbole zdobiące tureckie kilimy. Na koniec za pomocą specjalnych stempli z tureckimi symbolami wykonały własną zakładkę do książki.

17.06. **Miejska i Powiatowa Biblioteka w Żninie** zorganizowała spotkanie z Joanną Jax, autorką sagi o van Beckach, serii *Zemsta i przebaczenie*, cyklu poświęconego zsyłkom do Kazachstanu *Zanim nadejdzie jutro*.

18.06. **Filia nr 19 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała spotkanie z Marceliną Baranowską i S.M. Hegmit. Autorki promowały najnowszą książkę *Zazdrość*, która jest pierwszym tomem serii *Cienie osto*. W powieści czytelnicy odnajdują wątki kryminalno-sensacyjne z romansem w tle. Duet pisarski poruszył również tematy związane z aktualnymi trendami literackimi oraz wyzwaniem, jakie niesie ze sobą publikowanie w erze cyfrowej.

19.06. w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie autorskie z Hanną Szczukowską – Białys, połączone z promocją książki *Męczennicy na płótnie*. Wydarzenie poprowadził przyjaciel, recenzent autorki i miłośnik literatury Sławomir Przysiewkowski.

19.06. gościem **Miejskiej Biblioteki w Mogilnie** był Tomasz Sobania, pisarz, podróżnik, biegacz ekstremalny. W wieku 16 lat wydał swoją pierwszą książkę *Speculo*. Obecnie tworzy reportaże z podróży. Biegi

długodystansowe rozpoczął od 30 km. Dodatkową motywację stanowią wyzwania charytatywne. Taki charakter miała jego biegowa wyprawa z Zakopanego do Gdyni oraz z Częstochowy do Rzymu. Oba biegi dedykował osobom chorym na nowotwór. Dużym wyzwaniem był bieg z Gliwic do Barcelony 2500 km. Ekstremalny charakter miał też bieg ze Stadionu Śląskiego do Aten i z powrotem (3600 km).

20.06. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** odbyło się spotkanie z Leszkiem Sarnowskim, historykiem, dziennikarzem, redaktorem naczelnym kwartalnika społeczno-kulturalnego Dolnego Powiśla i Żuław *Prowincja*, autorem książek *Sztumska droga do wolności* i *Ocalona pamięć. Żydzi na ziemi sztumskiej*. Podczas spotkania promował najnowszą publikację *Franciszek Baumgart. Osaczony bohater*.

20.06. gościem **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** była Teresa Godlewska, autorka książki *66 powodów do szczęścia*. Podczas spotkania opowiedziała o swoim życiu, podróżach po świecie. Odwiedziła 66 krajów, m.in.: Jordanię, Liban, Grecję, Emiraty Arabskie, Etiopię. Rozmowę poprowadziły Marzenna Hałas oraz Joanna Kolasińska. Spotkanie zorganizowano przy współpracy z Fundacją Piękny Dzień Mamy.

21.06. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie autorskie z Ann Holly, promujące książkę *Better than you* należącą do gatunku young adult. Autorka opowiedziała o pracy nad publikacją oraz okolicznościach jej wydania.

21.06. **Biblioteka - Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich** zorganizowała spotkanie z Olafem Popkiewiczem, archeologiem, dziennikarzem, autorem książki *Z wykrywaczem przez Polskę. Zabór pruski*. Gość opowiedział o poszukiwaniach bezcennych skarbów przeszłości na ziemiach dawnego zaboru pruskiego.

22.06. **Filia nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** wzięła udział w obchodach 600-lecia nadania praw miejskich Fordonowi. Uroczystości odbyły się w ramach programu Kooperacje Fordon 2024 Miejskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy. Na fordońskich bulwarach wiślanych bibliotekarze przeprowadzili warsztaty malowania kawą, które cieszyły się dużą popularnością wśród dzieci i dorosłych. Uczestnicy plenerowego spotkania stworzyli niepowtarzalne egzotyczne krajobrazy. Dodatkowo, z okazji wyjątkowego święta dzielnicy, w bibliotece odbyły się warsztaty tworzenia komiksów poprowadzone przez

Szymona Kaźmierczaka, twórcę komiksów i nauczyciela rysunku. Pod okiem artysty, dzieci stworzyły komiksy poświęcone Wyszogrodowi – grodowi, który w czasach piastowskich strzegł przeprawy przez Wisłę. Powstałe prace zaprezentowano na bibliotecznnej wystawie.

25.06 **Biblioteka - Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich** gościła Krystynę Lewicką-Ritter, autorką książki *W Kujawsko-Pomorskiem – z Oskarem Kolbergiem pod rękę*. Patronat nad wydarzeniem objęła przewodnicząca sejmiku województwa kujawsko – pomorskiego, Elżbieta Piniewska. Podczas spotkania uczestnicy dowiedzieli się, jakie ziemie wchodziły w skład województwa kujawsko-pomorskiego oraz poznali lokalne obrzędy i stroje. Do najważniejszych obrzędów należą m.in. dożynki, które są uroczyste obchodzone na zakończenie żniw oraz wesela kujawskie, charakteryzujące się specyficznymi zwyczajami i tańcami. Jednym z unikalnych elementów kujawskiej tradycji są przywołówki szymborskie, charakterystyczne dla okolic Inowrocławia. Są to humorystyczne przyspiewki wykonywane przez młodzieńców podczas wiosennych obrzędów, najczęściej przy okazji świąt wielkanocnych.

26.06. w **Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Nakle** odbył się koncert Emilii Pawłowskiej pt. „Akustycznie”. Przy akompaniamencie gitary akustycznej Macieja Olesińskiego, artystka zaprezentowała utwory z debiutanckiej płyty *Niebo nad jeziorem*, powstałe w oparciu o wiersze regionalnych poetek Anny Szucy i Aliny Rzepeckiej. Nie zabrakło również coverów piosenek znanych polskich kompozytorów: Seweryna Krajewskiego i Andrzeja Sikorowskiego. Na zakończenie wspólnie z publicznością artystka wykonała *Smutną piosenkę retro* Andrzeja Sikorowskiego.

28.06. w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** gościła prof. Magdaleną Szpunar, autorkę tomików poetyckich *Mieszkają we mnie słowa*, *Tyle jej wszędzie i ciągle tak mało* oraz *13 pięter ludzkich istnień*. Jest laureatką kilku konkursów poetyckich, prowadzi również warsztaty z poezjoterapii i szkolenia rozwojowe. Spotkanie poprowadził Roman Leppert.

JAK TO ROBIĄ INNI
(aktywne formy uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu)

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Belzy w Bydgoszczy

Tydzień Bibliotek 2024

W 2024 roku Ogólnopolski Tydzień Bibliotek odbywał się pod hasłem „Biblioteka – miejsce na czasie”. Z tej okazji Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wspólnie z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. dr. Witolda Belzy w Bydgoszczy zaprosiły Czytelników na szereg atrakcyjnych wydarzeń. Poprzez różne formy działań, m.in. spotkania, wykłady, warsztaty, organizatorzy Tygodnia Bibliotek chcieli ukazać bibliotekę jako istotny ośrodek informacji, zapewniający zarówno swobodny dostęp do wiedzy, jak i rozrywki.

Wydarzeniom zorganizowanym w ramach Tygodnia Bibliotek towarzyszyły ekspozycje: wystawa ilustracji Joli Richter-Magnuszewskiej „Cudowne lekarstwo i inne bajki ludowe. Podkarpacie”; wystawa ilustracji Macieja Szymanowicza „Cuda nad Rospudą i inne bajki ludowe. Podlasie i Suwalszczyzna”; wystawa prac Štěpána Zavřela; wystawa prac Gabrieli Cichowskiej będących ilustracjami do książki Pauliny Kosiniak-Kamysz *Zajączek u dentysty*; wystawa surrealistycznych kolaży; wystawa z okazji 250. rocznicy otwarcia Kanału Bydgoskiego przygotowana przez kustosa Muzeum Kanału Bydgoskiego Tomasza Izajasza oraz ekspozycja pocztówek Kanału Bydgoskiego.

Pasjonaci historii Bydgoszczy i regionu, a także miłośnicy nauki mieli okazję wysłuchać trzech wykładów prezentujących bogactwo zbiorów naukowych biblioteki. Prelekcję pt. „Niepublikowana praca Zygmunta Zakrzewskiego w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy” zaprezentował dr Krzysztof Jarzęcki. Dr hab. Zdzisław Gębołyś, profesor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego wygłosił wykład pt. „Biblioteka Miejska w Bydgoszczy/ Stadtbibliothek Bromberg (1903-1920)”. Remigiusz Ławniczak z Instytutu Pamięi Narodowej przedstawił temat „Dzieci i młodzież na Pomorzu i Kujawach po zakończeniu II wojny światowej”.

W ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki odbyły się spotkania autorskie. Bibliotekę odwiedzili: aktorka filmowa, teatralna i radiowa Maria Pakulnis promująca książkę *Moja nitka*; wieloletnia korespondentka Telewizji Polskiej w Rzymie i Watykanie Magdalena Wolińska-Riedi, która opowiedziała o najnowszej książce *Mój Rzym. Spacerem po niezwykłych*

zakątkach Wiecznego Miasta; artysta kabaretowy, satyryk Robert Górski i dziennikarka, scenarzystka Monika Sobień-Górska, autorzy książki *Jak zostałem Prezesem*.

Dla młodych miłośników twórczych wyzwań przygotowano kreatywne warsztaty poprzedzone wykładami. O tym, jak działa recykling makulatury oraz jak może wyglądać drugie życie zaczytanych książek dowiedzieli się uczestnicy warsztatów pt. „Zabawy z papierem czerpanym”. W świat dawnych ksiąg oraz unikatowych zabytków ukrytych w starodrukach i inkunabułach wprowadziły warsztaty pt. „Tajemnice starych ksiąg”. Spotkanie pt. „Biblioteka utrwała wspomnienia” przybliżyło różne formy pamiętek i wspomnień przechowywanych w zbiorach WiMBP. Niepowtarzalny zbiór fotografii, nagrań, plakatów, afiszów, ulotek, a także znaczków, przypinek i widokówek przypomniał o codziennym życiu dawnych bydgoszczan. Podczas warsztatów powstały również oryginalne ramki na zdjęcia, w których znalazła się fotografia ze spotkania w bibliotece.

Niespodzianką dla pasjonatów muzyki filmowej okazało się spotkanie muzyczne pt. „Filmowe nuty – skąd my to znamy?”.

Zwieńczeniem Tygodnia Bibliotek była Noc Muzeów, podczas której Czytelnicy wzięli udział w rozmaitych wydarzeniach. Wśród przygotowanych atrakcji znalazły się m.in.: zwiedzanie poklasztornej Biblioteki Bernardynów, gdzie przechowywany jest najstarszy (początki sięgają XV wieku) i największy z zachowanych księgozbiorów oraz Pracowni Regionalnej, w której udostępniono materiały dokumentujące życie mieszkańców Bydgoszczy z przełomu XIX i XX wieku; spotkanie z duchami w Pracowni Regionalnej, które stało się okazją do poznania postaci związanych z historią miasta (Stefanii Tuchołowskiej, Jana Bizuela oraz Wincentego Teski); odkrywanie podziemnych sekretów podczas zwiedzania Magazynu Głównego; koncert grupy „Okazjonalni” pt. „Powróćmy jak za dawnych lat w zaczarowany w piosenkach świat”; prelekcja pt. „Kryminalna Bydgoszcz w świetle artykułów w prasie lokalnej”; pokaz introligatorski; wystawa pocztówek z okazji 250. rocznicy otwarcia Kanału Bydgoskiego; kiermasz książki.

Bydgoski Trójkąt Literacki

W dniach 14-18 maja 2024 roku odbyła się kolejna edycja Bydgoskiego Trójkąta Literackiego. Hasłem przewodnim tegorocznej odsłony było „Przenikanie”. Literatura, muzyka, film, teatr to dziedziny, które współopowiadają naszą historię. Ich wzajemne przenikanie wykracza poza funkcję impulsu inspiracyjnego, tworząc niekiedy artystyczne zjawiska hybrydowe. Podążamy za opowieścią, która bywa zmienna i kapryśna jak

nurt niespokojnej rzeki. Organizatorzy festiwalu – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy oraz Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, zaproponowali program spotkań z twórcami różnych dziedzin z przewodnią rolą literatury.

W ramach Bydgoskiego Trójkąta Literackiego odbyły się wieczory autorskie, koncerty, rozmowy, wydarzenia performatywne, słam poetycki, wystawa surrealistycznych kolaży, spotkania integracyjne. Twórcy regionalni występowali w formule trójspotkań autorskich. Byli to: Barbara Jendrzejewska, Grzegorz Grzmot-Bilski, Stefan Pastuszewski, Marek Siwiec, Marta Kładź Kocot, Marcin Kowalczyk, Alina Rzepecka, Joanna Gładkowska-Rosińska, Margota Kott, Tadeusz Oszubski. Artyści spoza regionu spotkali się z publicznością w wariacie solowym: Małgorzata Żarów, Krzysztof Bartnicki, Kazimierz Fajfer, Zenon Fajfer, Małgorzata Zagajewska, Maciej Robert.

W ramach festiwalu odbyły się koncerty zespołów *Tuleje i Wszystkiego Najlepszego*, słam poetycki, pokaz filmu *Marzyciel* oraz zorganizowano integracyjne spotkanie bydgoskiego środowiska literackiego. Festiwalowi towarzyszyła wystawa kolaży surrealistycznych Mariusza Figle, zatytułowana *Medium*. Jak co roku, podczas Bydgoskiego Trójkąta Literackiego miała miejsce uroczystość wręczenia Nagród Literackich „Strzały Łuczniczki”. Statuetki „Strzała Łuczniczki”, repliki oryginalnej strzały ze stojącej w parku Kochanowskiego rzeźby Łuczniczki odebrali: w kategorii „poezja” Marek Kazimierz Siwiec (*Sygnatura*), w kategorii „Proza i eseistyka” strzała powędrowała w ręce Jacka Solińskiego (*Powtarzalność i spełnienie. Zapiski rytownika 1*, a w kategorii „poziom edytorski” do Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy (*Życie artystyczne w Bydgoszczy w latach 1920-1939*).

Podczas Festiwalu odbyło się 14 imprez, w których udział wzięły 434 osoby. Wydarzenie zostało współfinansowane przez Miasto Bydgoszcz.

XIII Festiwal Książki Obrazkowej dla Dzieci „LiterObrazki”

Festiwal Książki Obrazkowej dla Dzieci „LiterObrazki”, który na stałe wpisał się w plan wydarzeń kulturalnych Bydgoszczy, w tym roku odbył się po raz trzynasty. W dniach 24-26 maja 2024 roku, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy zamieniła się w przestrzeń dostępną dla wszystkich dzieci – entuzjastów literobrazkowych atrakcji. W najnowszej odsłonie festiwalu znalazły się: warsztaty z autorami i ilustratorami, zajęcia muzyczne, spektakle, koncerty, wystawy oraz moc książkowych radości. Podczas warsztatów inspirowanych literaturą, znani autorzy i ilustratorzy wprowadzili uczestników w świat

niesamowitych opowieści i kreatywnych zabaw. Gabriela Cichowska przygotowała trzy spotkania. Dzieci wzięły udział w warsztatach „Artystyczny tort z niespodziankami” inspirowanych autorską książką *Urodziny misia* oraz „Zając mruga cały czas, do zabawy woła nas!” w oparciu o książkę Pauliny Kosiniak-Kamysz *Zajaczek u dentysty*. Dorosli z kolei wykonali łapacze snów z owadami, nawiązujące do opowieści Julii Hartwig *Zguba Michalka*. Marta Pokorska-Jurek, autorka książki *Zęby, ciosy i siekacze*, zaprezentowała prawdziwe czaszki i zęby, a także makiety zębów zwierząt egzotycznych. W części warsztatowej powstały protezy zębów dla zwierząt. Świat komiksu przybliżył uczestnikom Maciej Jasiński. Podczas warsztatów pt. „Na tropie komiksowej przygody” przedstawił zasady komiksowej narracji, które pozwoliły na stworzenie własnych oryginalnych obrazkowych historyjek. Na sensoryczne spotkania pt. „Mamusia, Mama, Matka Ziemia” zaprosiła Lucyna Brzezińska-Eluszkiewicz. W przestrzeni między Dniem Ziemi i Dniem Matki uczestnicy wyruszyli ku przygodzie z książkami #CzyTamŚwiat. Pyszne kreatywne warsztaty inspirowane książką *Palce lizać, czyli wybuchowy deser* przeprowadził sam autor, Dawid Chybalski. Najmłodszy, razem z głównymi bohaterami Melą, Miłkiem oraz kotem Warcisławem wyruszyli w podróż po świecie wyobraźni i twórczego eksperymentowania. Powstały plastyczne arcydzieła, m.in. tort wykonany techniką kolażu, a także portrety bohaterów odtworzone na podstawie poznanego tekstu. Dzięki łamigłówkom, zagadkom oraz dyskusji, dzieci miały okazję lepiej zrozumieć główne przesłania i wartości zawarte w książce. Na wędrowkę pełną dźwięków, kształtów i kolorów zabrał uczestników Krzysztof Wosik. Pod okiem ilustratora, dzieci stworzyły książkę obrazkową w formie zwoju, będącą odzwierciedleniem wspomnień i marzeń (*Księga podróży małych i dużych*) oraz harmonijkową książkę obrazkową wykonaną technikami rysunkowymi oraz malarskimi z elementami asamblażu i typografii (*Łąko-księga miejsc, dźwięków i kształtów*). Różnorodności, akceptacji i tolerancji poświęcono kolejne warsztaty dla najmłodszych. Poprowadziła je autorka książki *Ziemia* zilustrowanej przez Roberta Czajkę. Dzieci dołączyły do Kosmicznej Ekspedycji badającej mieszkańców planety Ziemia, a następnie wyruszyły w międzygwiazdną podróż, by poznać mieszkańców odległych galaktyk. Na zakończenie, ze specjalnie przygotowanych klocków zbudowały kosmiczne istoty oraz ich pojazdy. O potrzebach, które motywują do działania oraz ciekawych odkryciach opowiedziała Katarzyna Samosiej, autorka premierowej książki *Dlaczego – czyli o tym, co nas napędza?* Podczas dwóch kreatywnych warsztatów powstały kolaże, a także „przypominacze” niezbędne w pracy dociekliwego detektywa. Kolejne

warsztaty przygotowane i zrealizowane w oparciu o literaturę dla dzieci przeprowadzili bibliotekarze: Dorota Kowalczyk oraz Paulina Czerwińska. Inspiracją stały się książki: *Opowiem ci mamo, co robią żaby* Marcina Brykczyńskiego i Katarzyny Bajerowicz („Re-re-kum – skacz razem z żabkami”), *Mądre zwierzęta* Michaela Hollanda i Danieli Olejnikovej („Zoo na okrągło, czyli zwierzaki z papierowych rolek”), *Mały atlas ptaków* Ewy i Pawła Pawlaków („Ptasie trele i ćwierkania warte są zapamiętania”) oraz *Po prostu Mama* Renaty Piątkowskiej (Mamo, mamo, co Ci dam? Bukiet kwiatów dla każdej mamy”). Miłośnicy twórczych wyzwania rozwijających wyobraźnię, artystyczne pasje i plastyczną ekspresję uczestniczyli w kreatywnych zajęciach. Joanna Krzyżanek po raz kolejny zaprosiła do Starego Knedelkowa, gdzie w Misiowej Szyciarni najmłodszy zaprojektowali i uszyli ulubione przytulanki. Podczas warsztatów „Karykaturki/Charakterki/NienaŻarte Żarty”, poprowadzonych przez Nikę Jaworowską-Duchlińską, uczestnicy poznali Rysia Żartownisia lubiącego płatać figle, rozmawiali o poczuciu humoru i granicach żartu. Przygotowali również Przymierzalnię, czyli plastyczny inspirownik nawiązujący do emocji towarzyszących różnym sytuacjom. Mali i starsi majsterkowicze wzięli udział w sensorycznych warsztatach pt. „Guzikowa żmijka” oraz „Skarpeciaki – Muppeciaki”, poprowadzonych przez Olę Hanowską z Reggiopracowni. Nie zabrakło nawlekania, komponowania oraz fantazyjnego miksowania guzikowych barw, a także krawieckich zabaw, podczas których powstały ruchome pacynki. Kasia Adamek-Chase zaprosiła na warsztaty „Anatomia tremy” będące propozycją pracy z emocjami. Poprzez ekspresyjną, swobodną twórczość w formie zabawy, dzieci wykonały mapy emocji. Życie pszczoł w ulu i na kwietnej łące przybliżyła Alina Przydatek podczas warsztatów pt. „Pszczele wesele”. Pouczającej lekcji przyrody udzieliły gałgankowe bohaterki: Myszka Soniulinda oraz Króliczka Matilda. Warsztaty pt. „Wysokowe maski” przeprowadzone przez Kasię i Annę Augustyniak stały się okazją do zaprojektowania oraz wykonania własnej oryginalnej maski.

Na warsztaty z przedsiębiorczości zaprosiła Justyna Bereźnicka. Podczas spotkania dzieci „otworzyły” własną kawiarnię pachnącą drożdżówkami i gęstą czekoladą. Wspólnie zaprojektowały nazwę, logotyp oraz wyjątkowe menu.

W świat tajemniczych dźwięków oraz wspólnego muzykowania wprowadzili najmłodszych kompozytorzy Maciej i Mateusz Rychły, autorzy muzyki do serii 12. publikacji książkowo- płytowych *Opowieści z zaczarowanego lasu* Nathaniela Hawthorne’a. Dzieci wysłuchały fragmentów zaczarowanych mitycznych opowieści, poznały tajniki pracy kompozytora, a także dowiedziały się jak powstaje instrument muzyczny

oraz w jaki sposób kreujemy jego niepowtarzalne brzmienie. Zbudowały własne instrumenty oraz stworzyły kompozycję będącą ilustracją dźwiękową dla baśni. Warsztat zakończyło wspólne wykonanie powstałego dzieła.

Dla młodych widzów przygotowano spektakle: „Palce lizać, czyli wybuchowy deser!”, zrealizowany przez Fundację Nieco Kultury, na podstawie książki Dawida Chybalskiego; „Między Niebem a Ziemią” w wykonaniu Katarzyny Jackowskiej-Enemu; „Sokrates w piaskownicy” Teatru Małe Mi, powstały na bazie scenariusza Sławy Tarkowskiej, którego podstawą były wywiady przeprowadzone z dziećmi z różnych środowisk i miejscowości w całej Polsce, w ramach stypendium MKiDN 2019. W nawiązaniu do przedstawienia Teatr Małe Mi przygotował warsztaty teatralno-plastyczne dla najmłodszych „Karuzela z emocjami”.

Kreatywne warsztaty oparte na czytaniu oraz prezentacji bajek za pomocą teatryku kamishibai przeprowadziła Anna Gwiazdowska, autorka książki *Baśnie i opowieści o Bydgoszczy*. Podczas spotkań „Na 18. południku: Bydgoszcz – Afryka”, najmłodszy wysłuchali utworów *Królowa Jadwiga i bukiet kwiatów* oraz *Opowieść o afrykańskiej dziewczynie, która miała hebanową skórę*, dzięki którym dowiedzieli się m.in. co łączy Bydgoszcz i Afrykę, a także skąd się wzięły kolory na fladze miasta. W części warsztatowej dzieci wykonały tarczę rycerską, afrykańską maskę z wzorami etnicznymi oraz lwa z papieru.

Biblioteka tradycyjnie zorganizowała również pokaz techniki sitodruku z wykorzystaniem literobrazkowych motywów oraz kiermasz książki.

Festiwal zakończył „Koncert przebojów muzyki bajkowej i filmowej” w wykonaniu muzyków z Filharmonii Pomorskiej: Emilia Hamerlik – śpiew, Prestige Quartet (Helena Szurka – skrzypce, Jacek Dominiczak – skrzypce, Marta Lutrzykowska – altówka, Michał Litwa – wiolonczela). Koncert poprowadziła Katarzyna Szewczyk.

Festiwalowym wydarzeniom towarzyszyły trzy wystawy. Zaprezentowano ilustracje Joli Richter-Magnuszewskiej stworzone do książki z bajkami *Cudowne lekarstwo i inne bajki ludowe. Podkarpacie* obejmującej teksty Joanny Papuzińskiej, udostępnione na portalu Wolne Lektury przez Fundację Nowoczesna Polska w ramach domeny publicznej lub wolnej licencji; prace Štěpána Zavřela, który w 1983 roku zainicjował powstanie „Międzynarodowej Wystawy Ilustracji Książki Dziecięcej”, obecnie znanej jako „Le Immagini della Fantasia”; ilustracje Macieja Szymanowicza wykonane do książki z bajkami ludowymi *Cuda nad Rospuďą i inne bajki ludowe. Podlasie i Suwalszczyzna*, zawierającej teksty autorstwa Justyny Bednarek, wydanej przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa

Wsi. Ogółem w ramach Festiwalu odbyło się 49 spotkań, w których uczestniczyły 4 664 osoby.

Centrum Biblioteki i Kultury w Gminie Jeżewo

II Dziecięcy Festiwal Literacki „Mamo, Tato! Poczytaj mi!”

W dniach 6-9 maja 2024 roku w Centrum Biblioteki i Kultury w Gminie Jeżewo odbył się II Dziecięcy Festiwal Literacki ph. „Mamo, Tato! Poczytaj mi!”. Z okazji przypadającej 140. rocznicy urodzin Kornela Makuszyńskiego, tegorocznym bohaterem Festiwalu był Koziołek Matołek. Wydarzenie zainaugurowała lekcja biblioteczna poświęcona jednej z najśłynniejszych postaci literatury dziecięcej. Kolejne spotkania w Jeżewie i Laskowicach poprowadził Łukasz Wierzbicki, autor książek dla dzieci i młodzieży, podróżnik. W niebanalny sposób opowiedział o swoich książkach i warsztacie pisarskim, a następnie zaprosił dzieci do wspólnego zaprezentowania przygotowanych historii.

Wspaniałą atrakcją okazał się mecz dzieci kontra dorośli o Puchar Koziołka Matołka, rozegrany na stadionie w Laskowicach. Waleczni sportowcy zostali nagrodzeni pysznym poczęstunkiem przygotowanym przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich, które tego dnia poprowadziły Bistro u Koziołka. Po kolejnej lekcji bibliotecznej z Koziołkiem Matołkiem, przyszedł czas na niezwykłą podróż do Pacanowa z „Paszportem Czytelniczym”. Trasa wiodła przez: Biegowo, Historyjkowo, Pamięciowo, Bródkowo, Kartonowo oraz Przeszkodowo. Na zakończenie fantastycznej wyprawy, każdy uczestnik otrzymał drobny upominek.

Zorganizowano również konkurs internetowy ph. „Znajdź Koziołka”, który polegał na odgadnięciu, na podstawie zdjęcia, miejsca na terenie Gminy, do którego zawędrował Koziołek. W konkursie uczestniczyło blisko 100 osób. W Festiwalu Literackim ph. „Mamo, Tato! Poczytaj mi!” wzięli udział uczniowie klas I-II Szkoły Podstawowej w Jeżewie i Laskowicach.

Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Lato w teatrze – projekt pt. „Latawce i marzenia”

W Bibliotece – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo zrealizowano projekt pt. „Latawce i marzenia”, w ramach ogólnopolskiego programu „Lato w teatrze”. Wydarzenie adresowano do dzieci i młodzieży w wieku od 9 do 14 lat z gminy Lubiewo. Od 22 lipca do 3 sierpnia 2024

roku uczestnicy wzięli udział w artystycznych warsztatach, których motywy przewodnim były tytułowe latawce i marzenia.

Lato teatralne rozpoczęło od wizyty w Fundacji CudaWianki i Warsztatowni Kreatywności. Był to czas na wspólną zabawę i poznanie się w przyjaznej przestrzeni lasu, natury i zwierząt. Podczas twórczego spotkania każdy uczestnik wykonał swój niepowtarzalny latawiec. Powstały wielkogabarytowe ilustracje marzeń, a gotowe latawce posłużyły do stworzenia scenografii. Zajęcia teatralne poprowadzili Hanna Barakat oraz Błażej Szymański, współorganizatorzy Festiwalu Młodego Teatru w Toruniu. W muzyczną podróż z bębniem szamańskim zabrał uczestników muzyk, multiinstrumentalista Adam Lewartowski. Na warsztaty graficzne zaprosił Marcin Gręźlikowski, artysta niezależny, ilustrator. Projekt zakończył finałowy pokaz w teatrze w Lubiewie.

Partnerami bibliotecznych działań byli: BCKiP Gminy Lubiewo, Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie, Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Lubiewie „Szkoła z Pomysłem”, Fundacja CudaWianki i Warsztatownia Kreatywności. Patronem medialnym był Tygodnik Tucholski.

„Lato w teatrze” jest programem Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego finansowanym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przedsięwzięcie wspiera samorządowe instytucje kultury i organizacje pozarządowe w tworzeniu młodym ludziom okazji do doświadczania teatru w miejscu, w którym żyją. „Lato w teatrze” bazuje na idei teatru jako formy spotkania. Program działa na rzecz rozwoju środowiska osób zajmujących się edukacją teatralną oraz animacją kulturalną i społeczną. Składa się z konkursu grantowego na realizację dwutygodniowych warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży, warsztatów i spotkań związanych z pedagogiką teatru oraz artystyczno-edukacyjnych projektów objazdowych w namiocie cyrkowym.

Konkurs grantowy pozwala wyłonić najciekawsze projekty dwutygodniowych wakacyjnych warsztatów o charakterze teatralnym dla dzieci i młodzieży. Realizowane projekty mają pokazać młodym ludziom, że teatr jest miejscem dla każdego – można w nim tworzyć, poznawać innych ludzi i odkrywać różnorodność otaczającego świata. Spośród zgłoszeń, wybrane zostają te, które wykorzystują metody twórcze do rozwijania kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, pozwalają im odkrywać i wykorzystywać swój potencjał i dzielić się z publicznością własnym przekazem. Projekty realizują zespoły, które dbają o podmiotowe traktowanie młodych ludzi oraz czuwają nad przebiegiem procesu grupowego – i nie zapominają, że przy tym wszystkim, można się dobrze bawić! W aktualnej 17. edycji programu dofinansowanie otrzymało

35 ośrodków z całej Polski – 16 organizacji pozarządowych i 19 samorządowych instytucji kultury.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie
Filia w Piechcinie

Projekt ph. „Biblioteka różnaitości”

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie, Filia w Piechcinie zrealizowała projekt pt. „Biblioteka różnaitości”. Od lipca do października 2024 roku odbyło się sześć wydarzeń adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych: spotkania autorskie, spotkanie z gawędą oraz spektakle teatralne. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

W ramach projektu odbyły się trzy spotkania autorskie. Najmłodszy mieli okazję poznać twórczość Wiesława Drabika, autora przepelnionych humorem ponad dwustu książeczek dla dzieci. Do najbardziej znanych należą m.in.: *Bajka o smoku i Kraku i o tym, jak powstał Kraków*, *Kocie łakocie*, *Awantura na podwórku*, *Z tatą w zoo*, *Krecik w lesie*, *Wiejski cyrk*. Pisarz opowiedział dzieciom, w jaki sposób powstają książki oraz dopełniające treść ilustracje. Czytał i recytował zabawne fragmenty swoich bajek, a także zaprosił najmłodszych do udziału w literackich zabawach. Dorośli spotkali się z dwiema pisarkami. Gościem pierwszego spotkania była Ewa Cieleś, autorka m.in. bestsellerowej sagi *Zakryte lustro* oraz dwóch trylogii: *Córka cieni* i *Pochyłe niebo*. W jej dorobku znajdują się również powieści (*Słońce umiera i tańczy*, *Szepty stepowe*, *Niskie drzewa*, *Wiedzmy*, *Tango*), opowiadania, scenariusze, wiersze dla dzieci i dorosłych. Podczas spotkania pisarka przybliżyła tematykę swoich powieści oraz historie głównych bohaterów. Na kolejnym spotkaniu gościła Maria Paszyńska, autorka m.in. popularnych serii: *Owoc granatu*, *Wiatr ze wschodu*, *Cień sultana*, *Warszawski niebotyk*, *Jagiellonowie*. Autorka pisze głównie powieści historyczne, dlatego w procesie twórczym opiera się na materiałach źródłowych. Porusza tematy dotyczące tolerancji oraz wielokulturowości. Ukazuje również psychikę bohaterów, ich emocje, dobro tkwiące w człowieku.

Do wysłuchania gawędy pt. „O Marii Konopnickiej jakiej nie znamy...” zaprosiła historyk Małgorzata Jarocińska, która przybliżyła życie i twórczość pisarki. Maria Konopnicka znana jest przede wszystkim jako poetka, autorka słów *Roty* i wierszy dla dzieci, a także nowelistka. Była też krytykiem literackim, publicystką i tłumaczką. Dorobek literacki i jej zaangażowanie w działalność patriotyczną wywierały ogromny wpływ

na kolejne pokolenia Polaków. Twórczość literacka Konopnickiej została doceniona jeszcze za jej życia, mimo iż wzbudzała kontrowersje i wywoływała polemiki. W utworach autorki można odnaleźć subtelność analizy psychologicznej, a także wysoki kunszt pisarski. Na uwagę zasługuje fakt, iż Maria Konopnicka była również działaczką społeczną. Prowadziła walkę z antysemityzmem. Całe życie zabiegała o równouprawnienie kobiet. Kiedy wybuchł strajk dzieci wrzesińskich, zaangażowała kobiety z różnych krajów, aby pisały listy protestacyjne do pruskich władz.

W ramach projektu „Biblioteka różnaitości” odbyły się również dwa spektakle teatralne. Pierwszy, w wykonaniu Teatru Objazdowego Pomarańczowy Cylinder, nosił tytuł „Profesorek Wodrek i Superbohaterowie”. Główny bohater zaprosił najmłodszych do swojego laboratorium, gdzie przybliżył podstawowe zasady dbania o higienę osobistą. Dzieci stworzyły także szaloną orkiestrę oraz wystawiły sztukę składającą się z trzech etiud. Kolejne przedstawienie pt. „Na sygnale” zaprezentował Teatr Kurtyna. Spektakl adresowany do młodzieży, przybliżył konsekwencje wynikające z picia alkoholu oraz sięgania po różnego rodzaju środki psychoaktywne i farmaceutyczne. Poruszono również tematy związane z depresją, asertywnością, umiejętnością słuchania drugiej osoby oraz wyrażaniem własnych emocji.

W ramach projektu pt. „Biblioteka różnaitości” zorganizowano 6 wydarzeń, w których uczestniczyło 137 osób.

JUBILEUSZ 75-LECIA DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W SADKACH

Uroczyste obchody Jubileuszu 75-lecia działalności GBP w Sadkach odbyły się 10 maja 2024 roku podczas trwania XXI Tygodnia Bibliotek, którego hasło brzmiało w tym roku „Biblioteka miejsce na czasie”. W uroczystości udział wzięli przedstawiciele władz Gminy Sadki, prezes Polskiego Związku Bibliotek Jan Krajewski, dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej Dagmara Reszkowska-Gierden, dyrektorzy instytucji kultury, bibliotek, szkół i przedszkoli z terenu Gminy Sadki.

Zaproszonych gości przywitała dyrektor GBP Joanna Brzozowska. Zaprezentowała krótki rys historyczny powstania i funkcjonowania Biblioteki, dopełniony prezentacją multimedialną, przedstawiającą działalność upowszechnieniową GBP w Sadkach na przestrzeni minionych pięciu lat od ostatniego Jubileuszu.

Dyrektor Joanna Brzozowska wręczyła również podziękowania instytucjom i osobom, które współpracują z sadkowską Biblioteką i wspierają jej działania. Szczególne podziękowania za pracę otrzymały również bibliotekarki pracujące w GBP i jej filiach.

Wyrazy uznania z okazji Jubileuszu, w imieniu Wójta Gminy Sadki, przekazał Mariusz Czyż zastępca kierownika referatu organizacyjnego. Gratulacje złożyli również: przewodniczący Rady Gminy Andrzej Niedbała, prezes Polskiego Związku Bibliotek Jan Krajewski, dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej Dagmara Reszkowska-Gierden. Goście zaproszeni zostali na jubileuszowy tort i smaczny poczęstunek.

Finałem obchodów Jubileuszu 75-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej był koncert zespołu SVAHY, na który Biblioteka zaprosiła wszystkich mieszkańców Gminy Sadki. Folkowe trio w składzie: Małgorzata Żurańska-Wilkowska (śpiew, lira korbowa), Ewa Pater (suka biłgorajska, mandolina, gitara, śpiew) oraz Patrycja Cywińska-Gacka (bęben obręczowy, śpiew) oczarowały publiczność muzyką z Kujaw i Pałuk oraz trzema pieśniami mazowieckimi, które skomponowały i nagrały do ścieżki dźwiękowej filmu „Znachor” w reżyserii Michała Gazdy.

JUBILEUSZ 75-LECIA DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ROGOWIE

Obchody 75-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie miały miejsce w dniach 23-28 września 2024 roku. Były bogate w różnorodne wydarzenia, które w pełni oddały rolę biblioteki jako miejsca łączącego pokolenia, inspirującego do rozwoju i promującego kulturę. Każdy dzień Jubileuszu miał swój niepowtarzalny charakter, od spotkań autorskich, przez spektakle i prezentacje, po uroczystości oficjalne. Obchody pokazały, jak wiele obszarów życia społecznego wspiera biblioteka, nie tylko przez udostępnianie książek, ale także poprzez budowanie więzi między mieszkańcami i organizację wydarzeń, które zachęcają do refleksji nad historią, językiem, kulturą i naturą.

Cykl obchodów rozpoczął się od spotkania z pisarzem i badaczem lokalnej historii, Karolem Soberskim, który zabrał uczestników w podróż przez dzieje ukryte na kartach swoich książek. Spotkanie „Pisarskie przygody” pozwoliło zebranim odkryć nie tylko tajemnice regionalnych historii, ale także warsztat pisarski autora, dla którego każda nowa książka staje się nie tylko dziełem literackim, lecz także pomnikiem przeszłości. Pisarz opowiadał o zbiegach okoliczności i inspirujących spotkaniach, które często prowadziły go do odkrywania postaci i miejsc, o jakich niewiele miało okazję usłyszeć. Uczestnicy spotkania z fascynacją słuchali o miejscowych bohaterach, zapomnianych faktach i wydarzeniach, które Karol Soberski odkrywał z pasją i oddaniem, oddając im należne miejsce w historii literatury i kultury regionalnej.

Drugiego dnia jubileuszowego tygodnia biblioteka zamieniła się w przystań poezji i refleksji za sprawą spotkania z Heleną Dobaczewską-Skonieczką, cenioną poetką, której twórczość wzbudza emocje i skłania do przemyśleń nad sensem życia, miłością oraz relacją człowieka z otaczającym światem. Poetka, z ciepłem i autentycznością, dzieliła się osobistymi doświadczeniami i wrażeniami, które stają się inspiracją dla jej utworów. Recenzje jej poezji, z których niektóre uczestnicy usłyszeli na żywo, poruszyły zgromadzonych swą prostotą i głębią. Helena Dobaczewska-Skonieczka, odpowiadając na pytania publiczności, opowiadała o swojej drodze twórczej, wyzwaniach związanych z poezją w dzisiejszych czasach oraz o tym, jak proste chwile codzienności stają się dla niej bezcenną inspiracją do tworzenia poruszających wierszy.

Następnego dnia jubileuszowe obchody wzbogacił pasjonujący wykład Mirosława Kaźmierzka Binkowskiego, specjalisty w dziedzinie gwary pałuckiej i znawcy kultury lokalnej, który z zapałem i dowcipem opowiadał o urokach oraz tajemnicach tego wyjątkowego dialektu. Przedstawienie

charakterystycznych zwrotów i wyrażań gwary pałuckiej pozwoliło uczestnikom spojrzeć na język jako żywy element tożsamości i historii regionu, a także odkryć zaskakujące różnice między słowami używanymi dawniej a współczesnym językiem polskim. Dzięki pasji Mirosława Binkowskiego do lokalnych tradycji, gwara pałucka, ukazana w niezwykle przystępny sposób, stała się bliska sercom nie tylko miłośników regionalnej kultury, ale także osób, które po raz pierwszy miały okazję usłyszeć jej melodyjne brzmienie i złożoność.

Kulminacyjnym punktem obchodów było oficjalne świętowanie Jubileuszu dnia 26 września, które zgromadziło licznych gości z Powiatu Żnińskiego i Gminy Rogowo. Miło było nam gościć również przedstawicieli Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy oraz dyrektorów i kierowników bibliotek z całego powiatu żnińskiego, którzy swoją obecnością podkreślili wagę współpracy między placówkami bibliotecznymi i znaczenie lokalnych instytucji kulturalnych. Nie zabrakło również przedstawicieli lokalnych instytucji i placówek oświatowych, z którymi biblioteka współpracuje oraz czytelników i sympatyków biblioteki. Wydarzenie było wyjątkową okazją do uczczenia wieloletniej działalności biblioteki, która od dekad pełni ważną rolę w krzewieniu wiedzy i kultury w regionie. Uroczystość rozpoczęła się od przemówienia dyrektora biblioteki Aliny Rogowej, która przypomniała o jej historii, ważnych momentach rozwoju oraz o roli, jaką pełni w życiu lokalnej społeczności. Zaprezentowała również sprawozdanie z działalności biblioteki z ostatnich pięciu lat. Następnie głos zabrał wójt gminy, podkreślając znaczenie biblioteki jako miejsca spotkań, edukacji i integracji mieszkańców. Wyjątkowym punktem programu był występ zespołu wokalnego Vivace z Barcina, który swoją muzyką nadał wydarzeniu szczególny charakter. Zespół zaprezentował różnorodny repertuar, co spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności. W ramach obchodów wręczono także podziękowania dla osób oraz lokalnych instytucji, które na przestrzeni lat wspierają biblioteczną działalność. Na zakończenie uczestnicy zostali zaproszeni na poczęstunek, który sprzyjał dalszym rozmowom i wspomnieniom.

Dzień później biblioteka gościła najmłodszych mieszkańców Rogowa – dzieci z przedszkola, dla których zorganizowano spektakl kukielkowy „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”. Teatr „Od Nowa” z Gminnego Domu Kultury przeniósł najmłodszych widzów w magiczny świat baśni, zachwycając ich piękną scenografią i kunsztownie wykonanymi kukielkami. Dzieci wciągnięte w baśniowy klimat, z uwagą śledziły losy Śnieżki i krasnoludków, przeżywając wraz z nimi wszystkie przygody. Spektakl stał się dla przedszkolaków wspaniałym wprowadzeniem do świata teatru, a dla

biblioteki okazją do pokazania, jak ważne jest otwieranie młodych umysłów na sztukę i kulturę już od najmłodszych lat.

Na zakończenie obchodów biblioteka zaprosiła mieszkańców na spotkanie z podróżnikiem Markiem Rajczakowskim, znanym jako Drzemesio Dżemesio, który opowiedział o swoich wyprawach po Bałkanach, przybliżając słuchaczom piękno i złożoność krajów dawnej Jugosławii. Podczas prelekcji „Podróże wzdłuż granic Bałkanów” podróżnik z pasją przedstawiał różnorodność kulturową, historię oraz bogate tradycje krajów, które odwiedził. Prezentacja wzbogacona licznymi fotografiami i szczegółowymi opisami sprawiła, że uczestnicy czuli się jakby sami wyruszyli w fascynującą podróż przez Serbię, Chorwację, Czarnogórę, Bośnię i Słowenię. Podróżnik odpowiadał na liczne pytania, dzieląc się praktycznymi wskazówkami dotyczącymi podróżowania po Bałkanach i zachęcając słuchaczy do odkrywania tego regionu na własną rękę.

Jubileusz Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie był świętem różnorodności, pasji i współpracy. Przez wszystkie te dni biblioteka przypominała, jak ważną rolę pełni w życiu społeczności jako centrum kulturalne, które promuje wiedzę, inspiruje i łączy ludzi w różnym wieku. Z myślą o kontynuacji tego dziedzictwa, biblioteka pozostaje otwarta na dalsze działania i inicjatywy, służąc mieszkańcom Rogowa i okolic w duchu swoich wartości. Obchody na długo pozostaną w pamięci wszystkich uczestników jako inspirujące spotkanie z literaturą, sztuką, tradycją.